

Megalapozó Vizsgálat
Nick Község
Településtervéhez
TH-23-02-07
2026. április
Véleményezés

Aláírólap

Felelős tervező:

Németh Géza
TT-1 08/0065

Munkatárs:

Leitner Attila

Régészeti szakértő

Losonczy Máté
régészeti szakértői szám: 21-0513

Közlekedéstervező:

Musicz Róbert
Tkö 11-0550

Közműtervező:

Horváth Ervin
TE-T 18-0033
TV-T 18-0033

Hírközlési szaktervező:

Szakács Levente
EN-VI, TE, TH 08-01371

Tájrendezési tervező:

Szűcs Gábor
TK/1 19 0458, SZTjV-031

Önkormányzati főépítész:

Tokodi Zoltán
TT 08-0108

Tartalomjegyzék

1	TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK.....	3
2	A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK.....	4
2.1.	AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK).....	4
2.2.	VAS VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS.....	8
2.3.	VAS VÁRMEGYE TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS.....	17
2.4.	VAS VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS.....	31
3	TERÜLETRENDEZÉSI KÖVETELMÉNYEK.....	33
4	TERVI ELŐZMÉNYEK, ÉRVÉNYES TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS AZOK ÉRVÉNYESÜLÉSE.....	33
4.1.	HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS ELHATÁROZÁSOK BEMUTATÁSA.....	33
5	A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI HELYZETE.....	34
	A TELEPÜLÉS ELŐREGEDŐ TENDENCIÁT MUTAT. AZ ÖNKORMÁNYZAT MEGPRÓBÁLJA A FIATALOKAT NICK KÖZSÉGBEN.....	36
	VALÓ LETELEPEDÉSRE ÖSZTÖNÖZNI AZ ELSŐ LAKÁSHOZ JUTÁSRA LAKÁSSZERZÉSI TÁMOGATÁS NYÚJTÁSÁVAL, VALAMINT ÚJSZÜLÖTT TÁMOGATÁSSAL.....	36
6	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK.....	39
	FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELEMKÉPESSÉG, ÉLETSZÍNVONAL.....	39
1.1.	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA.....	53
7	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA.....	59
8	TELEPÜLÉSRENDEZÉSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT.....	73
8.1	TELEPÜLÉSSZERKEZET, TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA.....	73
8.2	TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA.....	78
8.3	AZ ÉPÜLETÁLLOMÁNY ÉS BEÉPÍTÉSI JELLEMZŐK.....	84
8.4	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA.....	86
9	KÖRNYEZETI ÁLLAPOT-JELLEMZŐK.....	90
10	A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS ÖRÖKSÉG, JELLEMZŐ TÁJKARAKTER, ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT.....	97
	A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA.....	97
	<i>Domborzat, földtani-és talajtani adottságok.....</i>	<i>97</i>
	<i>Tájhasználat értékelése.....</i>	<i>102</i>
	<i>Tájképvédelmi területek.....</i>	<i>103</i>
	<i>Ökológiai hálózat.....</i>	<i>104</i>
	<i>Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....</i>	<i>105</i>
	<i>Zöldinfrastruktúra-hálózat.....</i>	<i>105</i>
	<i>A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek:.....</i>	<i>106</i>
	<i>A zöldfelületi ellátottság értékelése.....</i>	<i>107</i>
	<i>A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái.....</i>	<i>108</i>
11	KÖZLEKEDÉS.....	109
12	KÖZMŰVESÍTÉS, ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS, CSAPADÉKVÍZ-GAZDÁLKODÁS.....	113
13	KATASZTRÓFAVÉDELEM, A TERÜLETEK HASZNÁLATÁT, ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉGET BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK.....	121
14.	KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ A TELEPÜLÉSTERV VONATKOZÁSÁBAN.....	122
15.	ALÁÍRÓLAP.....	123

1 TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, TÉRSÉGI ÉS TELEPÜLÉSI KAPCSOLATOK

Nick község a Nyugat-dunántúli régióban, Vas vármegyében helyezkedik el, a sárvári kistérség tagja.

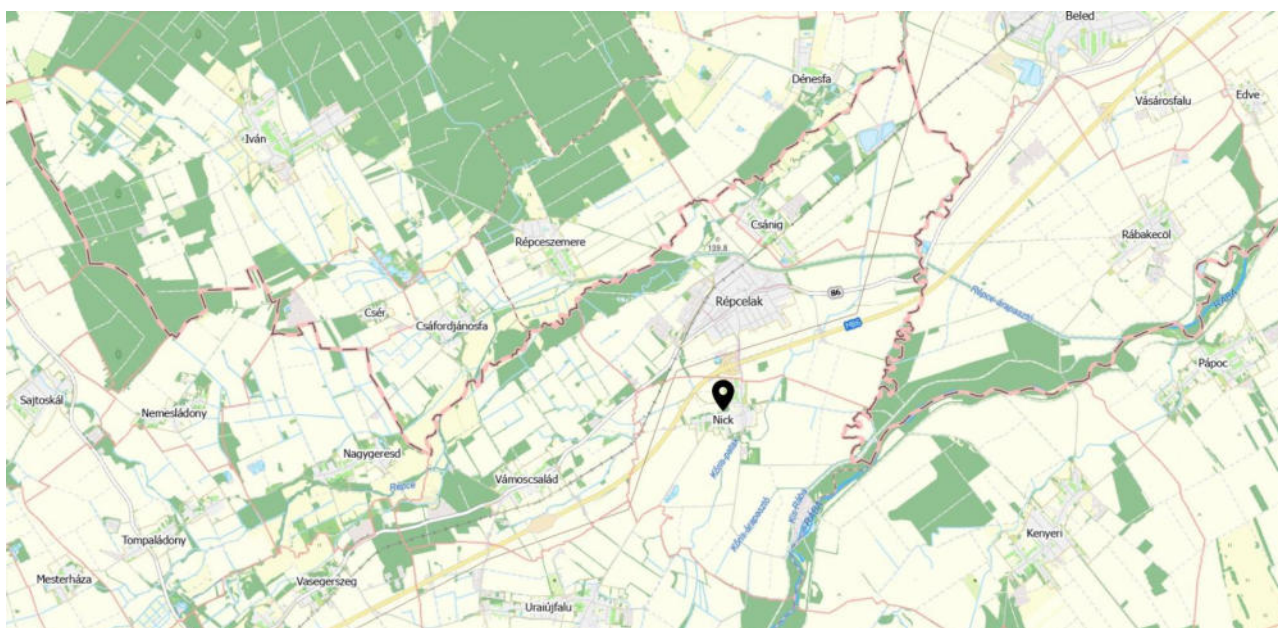
A Rába és a Répce folyó között, a megye északi részén, a Kőrös-patak mellett fekszik. A hozzá legközelebbi eső város Répcelak, mely 2 km távolságot jelent, míg a megyeszékhely, Szombathely kb. 40 km-re található. Szomszédos települések: Répcelak, Vámoscsalád, Uraiújfalu.

A község vasúti megállóval rendelkezik, az autóbusz közlekedés megfelelő.

Terület: 1140 ha,

Belterületi lakosok száma 2019-ben: 536 fő

Külterületi lakosok száma 2019-ben: 26 fő

Közúton a 86-os főúton, vagy a 84-es főút felől a Rábatyót Répcelakkal összekötő mellékúton érhető el. A közúti tömegközlekedést a ÉNYKK Zrt. autóbuszai végzik. Vasútvonal nem vezet át a településen. A legközelebbi vasútállomás Répcelak, a GYSEV 16-os számú, Hegyeshalom-Csorna-Szombathely közötti vonalán.

A község nevének kialakulásában két magyarázat látszik elfogadhatónak:

- Az első magyarázat szerint Nick, mint egytagú helynév a Nikolaus személynévből származik.
- A másik magyarázat a néphagyományból ered. A honfoglalás korában a Rába mentén avarok is éltek szép számban. Ezt a helységnév változásai is tükrözik: NYIEC – NYICZK – NICZK – NICK. Jelentése a hagyomány szerint: vizes, sáros. A falu keletkezése a XI – XII. századra tehető.

A falu első hiteles említése 1221-ből származik. A tatárjárás elkerülte a falut. IV. Béla 1269-ben Ebed fiait iktatta be nicki birtokaiba. Az Árpád korban Nick birtokosai a Vezekény (Veszkeny), az Uraj és a Jaák nemzetség, később a Niczky -család, a Szelestey- és Kőszegi család, 1380-tól a Kanizsay-család. A Nádasz és Niczky család idején kezdődött el a Rába szabályozása. A török támadások után jelentős letelepedés kezdődött el a községben, német és vallon zsoldosok telepedtek le (Hantók, Gallenek, Gálosok). A falu ebben a korban élte fénykorát. 1932-34-ben épült meg Európa második duzzasztója a Rábán, a Nicki Műgát. Felújítása 2000-re készült el.

2 A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK

2.1. AZ ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Az Országgyűlés döntése alapján a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 (OFTK) dokumentumban elfogadott alapelveket és stratégiai célkitűzéseket úgy a jogalkotásban, mint a szakpolitikai stratégia-és programalkotásban folyamatosan érvényre kell juttatni. Ebből következik, hogy a várostérségek (járások) és a járásközpont városok tervezésénél is érvényesíteni kell az OFTK célkitűzéseit. *(Ezért indokolt – mintegy iránymutatásul - ezen országos célkitűzések számbavétele a 2021-2027 közötti időszakra szóló Integrált Településfejlesztési Stratégia megalapozó munkarészei között).*

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció integrálja a hazai fejlesztési célokat és igényeket, valamint meghatározza azok területi dimenzióit, ami a 2021-27-es európai uniós tervezési és költségvetési időszakra készülő tervdokumentumok megalapozását is szolgálja, valamint az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből, illetve az EU 2021-27-re szóló szakpolitikai célkitűzéseivel illeszkedve hosszú távú jövőképet, fejlesztéspolitikai célokat és elveket határoz meg az ország egésze, valamint térségei illetve városai számára.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a további tervezés – így az Integrált Településfejlesztési Stratégiák kidolgozása és elfogadása - során is figyelembe veendő - horizontális szempontként határozta meg:

- a. a befogadás – a társadalmi felzárkózás támogatását,
- b. az esélyegyenlőség megteremtését, a nemzetiégi identitás erősítését,
- c. a fenntartható fejlődést– fenntartható növekedést,
- d. az értékmegőrzést és az intelligens növekedést;

A fejlesztési források felhasználásának NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban rögzített alapelvei:

- a. nemzeti fejlesztési célok és prioritások érvényesítése,
- b. a közpénzfelhasználás a közhasznú eredményezzen,
- c. partnerség és közösségi részvétel,
- d. foglalkoztatáshoz való hozzájárulás,
- e. a természeti erőforrások mennyiségi és minőségi megőrzése, a környezet állapotának és értékeinek megőrzése, javítása,
- f. a megtermelt értékek hasznosulása a helyi közösség javára, kedvezményezettség,
- g. a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségek és települések fejlesztésére rendelkezésre álló forrásokat meghatározott támogatási szabályok alapján indokolt felhasználni,
- h. a területfejlesztési szempontból kedvezményezett, ezen belül a leghátrányosabb helyzetű kistérségekből és településekről benyújtott pályázatokat a pályázatok értékelése során a felzárkóztatás elősegítése érdekében indokolt előnyben részesíteni.

A NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepció a nemzeti jövőkép elérése érdekében négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt jelölt ki.

- a. értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés,

- b. népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom,
- c. természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme,
- d. térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet.

Az átfogó célok megvalósulása érdekében specifikus és területi célkitűzések kerültek meghatározásra: A célok a társadalom és a gazdaság egészének, valamint minden ágazatnak, térségi és helyi szereplőknek szólnak, így az ITS-ek számára is kirajzolják azokat a fejlesztési súlypontokat, amelyekre a középtávú–fókuszált– fejlesztési feladatok épülhetnek.

A szakpolitikában érvényesítendő specifikus célok:

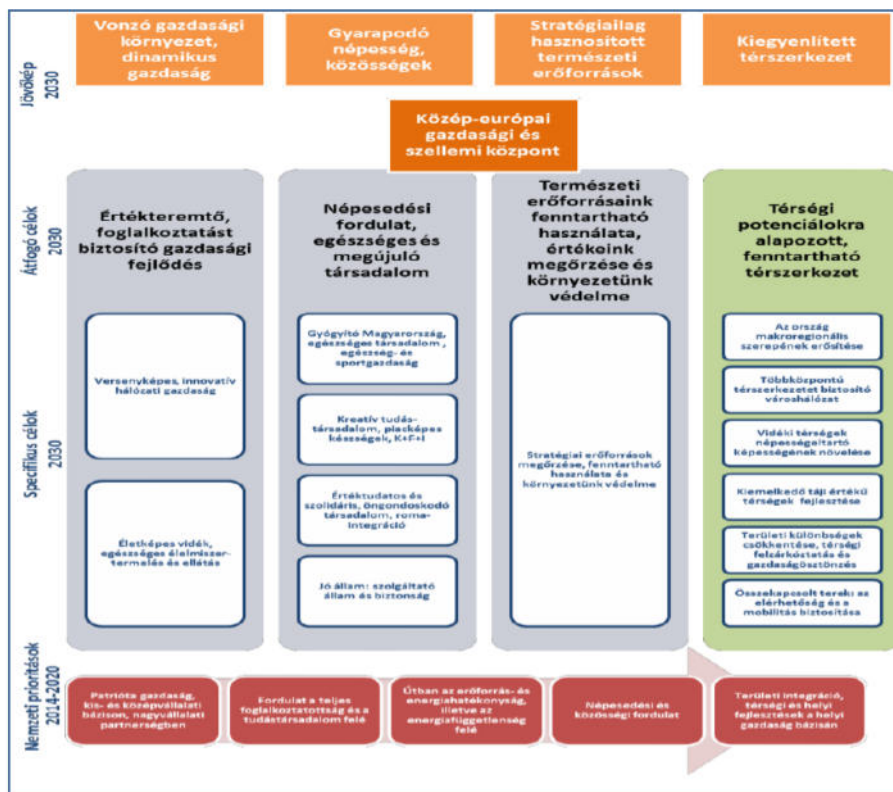
- a. versenyképes, innovatív gazdaság,
- b. gyógyító Magyarország, egészséges társadalom, egészség- és sportgazdaság,
- c. életképes vidék, egészséges élelmiszertermelés és ellátás,
- d. kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I,
- e. értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom,
- f. jó állam, szolgáltató állam és biztonság,
- g. stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme,

A területi specifikus célok, amelyek Nick tervezését is érintik:

- a vidéki térségek népességeltartó képességének növelése,
- a területi különbségek csökkentése, térségi felzárkóztatás és gazdaságösztönzés elősegítése,
- összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása.

A magyar fejlesztéspolitika elsődleges keretét az Európai Unió kohéziós és vidékfejlesztési politikája, illetve a 2021–2027-es programozási és fejlesztési időszakban rendelkezésre álló uniós fejlesztési források képezik. Az OFTK a nemzeti szükségletekből és sajátosságokból kiindulva a 2030-ig terjedő időszakra kijelöli azokat a stratégiai fókuszokat, amelyek az ország hosszú távú céljainak megvalósulását szolgálhatják. A nemzeti prioritások igazodnak az Európai Unió által megfogalmazott programozási keretekhez, melyeket érvényesíteni kell a hazai tervezés és végrehajtás során.

Az ország jövőképe és fejlesztési célrendszere a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban

forrás: "Nemzeti Fejlesztés 2030"

A város-vidék együttműködést érvényesítő várostérség fejlesztés NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 koncepcióban meghatározott szempontjai, amelyeknek érvényt kell szerezni a városi ITS-ek kidolgozása során:

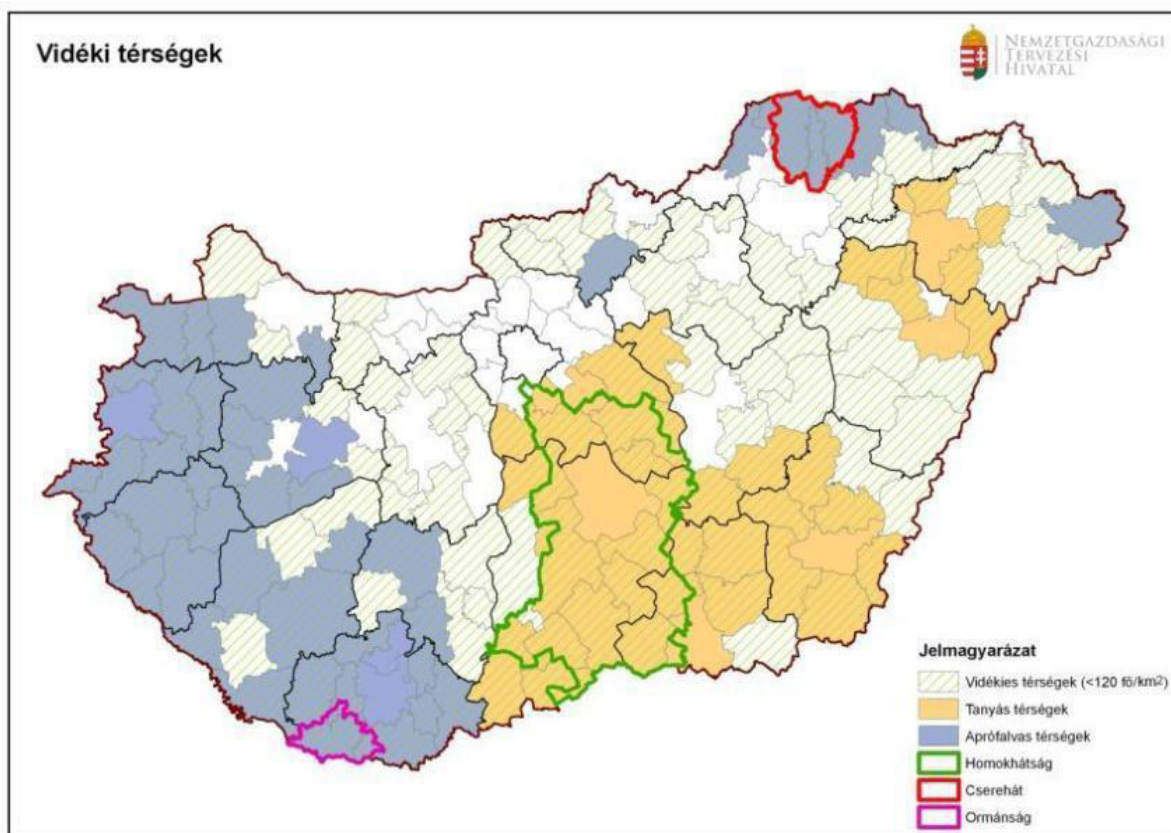
- Teret kell nyerniük a várostérségi települések által közösen kialakított és megvalósított fejlesztéseknek, és csökkennie kell a települési szinten kiosztott és a pályázati úton elérhető fejlesztési közpénzek jelentőségének.
- A városi fejlesztések is a térség egészének javát szolgálják, az erőforrások települések közötti funkcionális és harmonikus elosztásával. Mindez dedikált forráskereteken, térségi együttműködésben kialakított helyi- térségi projektcsomagok vagy programok formájában nyilvánulhat meg, különösen az uniós fejlesztési források felhasználásakor
- A nagyobb városainkban – különösen a húszezer fő feletti városainkban– külön erőforrásokat kell fordítani a városi központok fejlesztését szolgáló sajátos akciókra is
- Ugyanakkor kialakítandók a vidékies települések sajátosságainak megfelelő fejlesztések is, és a kettőnek szinergiában kell lennie egymással.
- A várostérségek fejlesztéseit központilag orientálni kell, összhangban a kormányzati és vármegyei szintű fejlesztésekkel. Fontos, hogy e tárgykör sokszínű legyen, lehetőséget adva a komplex és integrált megközelítések alkalmazására, kiterjedve a települési infrastruktúrára, a közösségi és közúti közlekedésre, a gazdaságra és helyi gazdaságra, a foglalkoztatásra, a közszolgáltatásra, a társadalmi felzárkózásra, a tudatformálásra vagy akár a képzésekre.
- Minden területi alapú tematikus fejlesztés esetében törekedni kell arra, hogy a beavatkozás terei itt is egy vagy több várostérségből épüljenek fel (pl. a területpolitika vagy egyes ágazati politikák kiemelt térségei). Így válhat a fejlesztések területi „építőelemévé” e valós helyi szintű térszerveződés.

- Együtt-tervezés: nemcsak a közpénzekből megvalósuló térségi fejlesztésekben, de a települések gazdálkodásában és tervezésében (ld. terület- településrendezési- és településfejlesztési tervezés, helyi adópolitika) is a térségi, a várost és vonzáskörzetét szerves egységben kezelő szemléletet és gyakorlatot kell alkalmazni.
- Törekedni kell a természeti környezet értékeinek megőrzésére, a belső városi zöldfelületek és a várost övező ökológiailag értékes területek közti kapcsolatok erősítésére.

Stratégiai várostérség-fejlesztés követelményei a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum szerint:

- Nemzeti szinten összehangolt, reális adottságokra alapozott, városgazdasági szempontokat is integráló várostérség fejlesztési, és különösen várostérségi gazdaságfejlesztési stratégiák kidolgozása és végrehajtása szükséges a nemzetgazdasági növekedés élénkítése érdekében
- Olyan városi jövőképek kialakítására van szükség, melyek egységes koordináció révén elősegítik, hogy a városok térségi és gazdasági szempontoknak is megfelelő integrált stratégiai szemléletet képviselhessenek, melyekben a térségalkotó, hasonló adottságokkal rendelkező települések egymás fejlesztési intézkedéseit nem kioltva, hanem összehangolt tervezésük és fejlesztéseik révén hatékonyabb és fenntarthatóbb rendszereket alakítanak ki, egyeztetve a helyi társadalom képviselőivel, a települést használó csoportok preferenciáival.

Nick és térsége a NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 dokumentum szerint a „aprófalvas térségek” része. A speciális térségekre a dokumentumban megfogalmazott fejlesztési irányok figyelembevételre kerülnek a Nicki ITS célrendszere és beavatkozási területei tervezése során.

Vidéki térségek

Az OFTK Nick és térségét külön nem említi, tágabb vonatkozásban Vas megyére fogalmaz meg célkitűzéseket, melyek a következők:

- „Észak-déli, kelet-nyugati irányú **nemzetközi közúti és vasúti közlekedési tengelyek fejlesztése** és azokhoz kapcsolódóan a megyén belül **a települések elérhetőségének javítása**, valamint a fejlesztések eredményeként Szombathely-Körmend térségében a **logisztikai tevékenység bővítése**.
- **Szektorokon és határokon átívelő gazdaságfejlesztési**, foglalkoztatási és képzési **együttműködések támogatása**, ezen belül kiemelten a Pannon Járműipari és Mechatronikai Centrum fejlesztése: Szentgotthárd, Szombathely, Zalaegerszeg).
- Komplex **humán erőforrás fejlesztési program** a helyi alap-, közép- és felsőfokú képzések összehangolt fejlesztésével, a meglévő kapacitások – szombathelyi egyetemi központ, az egészségügyi főiskolai képzés és az ELTE Gothard Observatórium – erősítésével, a **K+F teljesítmény növelése**, kiemelten az alkalmazott kutatásban.
- Megújuló energiák fenntartható hasznosítása (termál-, bio-, szél- és napenergia).
- Kiemelt térségi brand-ek kialakítása a turisztikai szektorban: Őrség, Kőszeg - Írott-kő,
- Savaria, Pannon fürdővilág.
- A gyógyfürdők (Bükfürdő, Sárvár), a történelmi hagyományokra (Savaria Karnevál, Szent Márton-kultusz) és az épített (Kőszeg) és természeti (Őrség, Írott-kő) örökségre egyaránt építő **turizmusfejlesztés**.
- Az agrárium fejlesztése **a helyi termelői piacok megteremtése** mellett a magasabb hozzáadott értéket jelentő **helyi élelmiszer-feldolgozás erősítésével**.
- A kistelepülések, belső perifériás térségek (pl. Vasi Hegyhát, Kemenesalja, Őrség felzárkóztatása) **népességmegtartó-képességének javítása** infrastrukturális fejlesztések és térségi alapon szervezett közszolgáltatások révén, valamint a **belső erőforrásokra alapozott helyi gazdaságfejlesztése** eredményeként (pl. helyi termékek értéknövelő fejlesztése és közösségi alapú foglalkoztatás).
- Az osztrák, szlovén **határ menti kapcsolatok bővítése**, különös tekintettel a közös munkaerő-piac kihívásaira, illetve a természeti értékek közös fenntartható hasznosítására, valamint aktív részvétel a transznacionális együttműködésekben.”

2.2. VAS VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS

VAS VÁRMEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030 A Vas Vármegyei Közgyűlés 8/2021. (VI.25) sz. határozatával jóváhagyott

Vas vármegye **területfejlesztési koncepciójának** aktualizálását követően megtörtént a vármegyei fejlesztési program aktualizálása, összhangban a területfejlesztési programok tartalmi követelményeivel, így tematikáját meghatározó 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival.

A **stratégiai program** alapvető célja egyrészt a fejlesztési programcsomagok stratégiai megalapozása, másrészt a területfejlesztési koncepcióban meghatározott célkitűzések és a későbbiekben kidolgozandó projektcsomagok logikai összekapcsolása. Ennek megfelelően a stratégiai program visszautal a koncepcióban rögzített célhierarchiára, majd definiálja a program

fejlesztési prioritásait. A stratégia a végrehajtás keretrendszerének bemutatását követően rögzíti a program monitoring tevékenységéhez kapcsolódó feladatokat.

A stratégiai program igazodik a finanszírozási feltételekhez, melyek keretét a jövőben is várhatóan az EU által társfinanszírozott operatív programok (beleértve ebbe a „Next Generation EU” helyreállítási alapját is) adják.

A megyék a területfejlesztési koncepciójuk és programjuk kidolgozása során teljes tervezést végeznek. Ennek megfelelően a koncepciók és területfejlesztési programok stratégiai programrésze valamennyi helyi, térségi fejlesztési szükségletet számba vesz, a tervezés így a lehetséges finanszírozási forrásoktól függetlenül minden meglévő igényre reflektál.

A vármegyei területfejlesztési program **operatív programrésze** a Pénzügyminisztérium által kiadott „*Útmutató a vármegyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez*” című módszertani segédlet alapján szintén teljes tervezéses módszerrel készül, az alábbi szempontok szerint tovább konkretizálva a térségi fejlesztési igények megfogalmazását:

- ahol csak lehetséges, meg kell határozni a tervezett fejlesztések területi specifikumait;
- definiálni kell a finanszírozó forrást (uniós forrás esetén uniós alapot);
- ahol csak lehetséges, a tervezett fejlesztések elvárt eredményét elérhető és mérhető indikátorokkal szükséges alátámasztani.

Ezen pontok tartalmát fentebbiek szerint az operatív program tartalmazza.

2020 őszén kezdődtek az előkészítő egyeztetések a vármegyei programozáshoz kapcsolódóan, 2020. októberében jelentette meg a Pénzügyminisztérium a folyamatot segíteni hivatott útmutatót. Ugyanezen hónapban jelent meg a tervezési folyamatot finanszírozó TOP-1.5.1-20 sz. pályázati felhívás, melynek keretében a Vas Vármegyei Önkormányzat végrehajtja „Önkormányzati fejlesztések előkészítése Vas megyében” címet viselő projektjét.

A vármegye jövőképe:

„Vas megyét jó életszínvonalú, javuló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású térségek alkotják, melyek képesek szembenézni a klímaváltozás okozta kihívásokkal, melynek alapja a megújulásra képes, versenyképes gazdaság, a minőségi felsőoktatás, az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása, illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszer.”

A vármegye jövőképe érdekében a következő **átfogó célok** segítik:

Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság
Élhető települések és javuló környezeti állapot
Gyarapodó tudástőke

A fenti átfogó célokhoz illesztve kerültek megfogalmazásra a vármegye **stratégiai céljai**, az alábbiak szerint:

- **Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**
- **A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével**
- **A környezetvédelmi alapinfrastruktúrák javítása**

- **Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése**
- **Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**

A **horizontális célok** és elvek (a stratégiai célokhoz hasonlóan) átfogják a fejlesztési koncepciót. A horizontális célok között olyan szempontok szerepelnek, amelyek segítik Vas vármegye kitűzött jövőképeének megvalósulását. A végrehajtás során a következő horizontális célok érvényesülését szükséges elősegíteni:

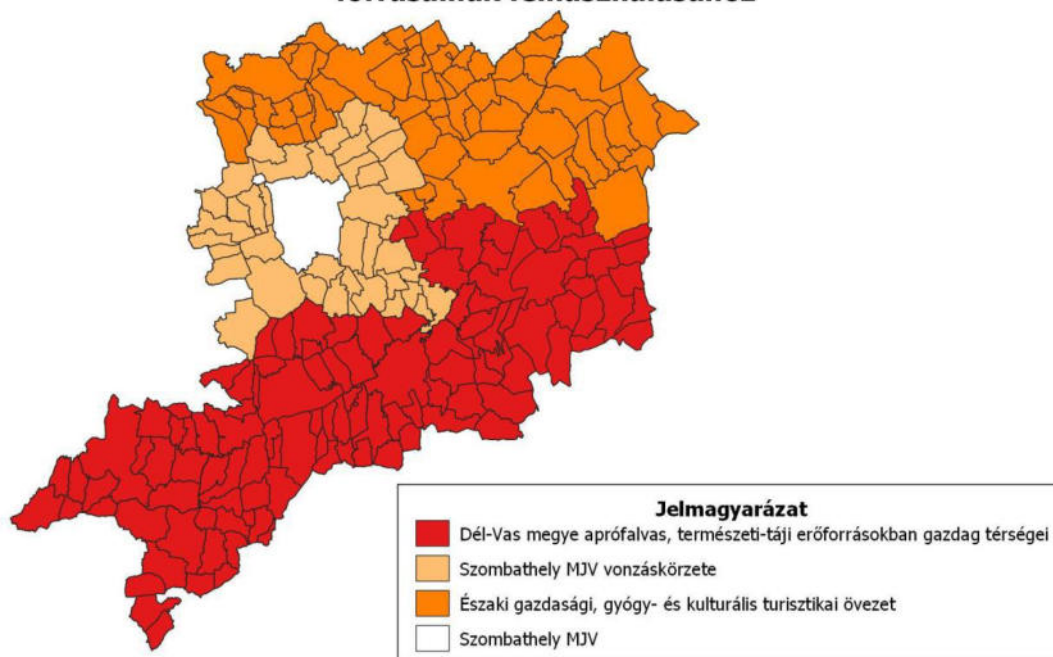
- **Megújuló energiaforrások hasznosításának előírása az épületrekonstrukciót célzó beavatkozások során**
- **A klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás**
- **Lakossági szemléletformáló akciók szervezése (környezetvédelem)**
- **Fenntartható környezet- és tájhasználat**
- **Barnamezős területek hasznosítása**
- **Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása**
- **Korszerű Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) alkalmazása**
- **„COVID- és járvány-rezisztens” megoldási módok alkalmazása**

A vármegye területi céljai

A területfejlesztési beavatkozások mindenkor térhez kötötten történnek, az egyedi térkategóriák speciális igényeire reagálva érik el legoptimálisabb módon hatásukat. Így Vas vármegye esetén is szükséges figyelembe venni a területfejlesztési koncepció által is feltárt és részletezett megyén belüli eltérő területi adottságokat.

A vármegye területi céljainak területi vetületét mutatja a következő térkép:

Vas megye térkategóriái a TOP Plusz Operatív Program forrásainak felhasználásához

Északi gazdasági-, gyógy- és kulturális turisztikai övezet

(+) Ebbe a tércategóriába került besorolásra az országos szinten is kimagasló idegenforgalmi mutatókkal rendelkező Bük és Sárvár fürdővárosa, valamint a szintén egyedi kulturális örökségi (és turisztikai) központ, Kőszeg, e területek „hátszágai”, valamint olyan feltörekvő turisztikai (fürdő)desztinációk, mint Celldömök. A tércategóriát jó közlekedési hálózatok, a vármegyeszékhely jó – és az északi területek vonatkozásában a szomszéd vármegyei jogú város, Sopron, viszonylag jó – elérhetősége jellemzi, egyben a turisztikai területen kívüli gazdasági szektorok vonatkozásában is jelentős pólusokkal (pl. Sárvár, vagy a kisebb településméret kategóriájában Lukácsháza). A térség külső térszerkezeti kapcsolódásai is erősek, melyek javítják annak helyzetét – az északi, északnyugati területek vonatkozásában Ausztria felé, míg az északkeleti területek esetén Győr-Moson-Sopron vármegye (Győr) irányába.

(-) Szintén, részben összhangban az előző pontban ismertetett előnyökkel és pozitívumokkal, a térség „Járvány-kitettsége” - összefüggésben a turisztikai szektor kiemelt súlyával – jelentős, így a horizontális célok között is felsorolt releváns cél alkalmazása ennél a tércategóriánál kiemelt szempont.

Tervezett fejlesztési elképzelések vármegyei prioritások szerint

Vas Vármegye Területfejlesztési Konceptiója és jelen program stratégiai programrésze alapján a vármegye a következő **5 fejlesztési prioritás** révén tervezi megvalósítani területfejlesztési célrendszerét a 2021-2027-es időszakra vonatkozólag:

- I **I. Gazdaságfejlesztés**
- II **II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése**
- III **III. Humán közszolgáltatások fejlesztése**
- IV **IV. Egészséges, fenntartható települések**
- V **V. Közlekedésfejlesztés**

I. Prioritás: Gazdaságfejlesztés

A prioritás tartalmának, indokoltságának összefoglaló bemutatása és a prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

Vas vármegye erős ipari háttérrel rendelkezik, melynek nemzetközi piacoknak való kitettsége ugyanakkor kiemelkedően magas – az összes vállalati bevétel 85%-a exportból származik. Összefüggésben ezzel, a megyében jelentős a multinacionális vállalatok jelenléte, mely a beszállítói hálózatok révén erősíti a helyi gazdaság integrálódását a globális gazdaságba, a fejlett technológiák meghonosítását, a korszerű menedzsment és vezetési módszerek elterjedését. A multikhoz kapcsolódó KKV-szektor erősítése ugyanakkor kiemelt feladat, figyelemmel a COVID-19 reziliens megoldásokra és a digitalizációra, valamint a generáció-váltás kérdésére is; a diverzifikáció – mind az értékesítési piacokat, mind pedig a gazdasági ágakat tekintve – kiemelt szereppel bír.

A helyzetelemzés fontos megállapítása továbbá, hogy a vármegye K+F szektora nagymértékben elmarad mutatóit tekintve a vármegye gazdaságának általános teljesítményétől („innovációs szakadék”), egyben hasonlóan a nemzeti trendekhez, az innovációs és gazdasági hálózatok kapcsolata erősítésre szorul.

A megyében célszerű a helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek alapanyagtermelésének, illetve feldolgozásának és értékesítésének rendszerét továbbfejlesztetni, annak érdekében, hogy a vármegye adottságai és hagyományai jobban kihasználhatóak legyenek.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.

A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniószerinti támogatása révén.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Vármegyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

- **Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**
- **A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével**
- **Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**

Elérendő célok:

Vas vármegye népesség- és munkaerő-megtartó erejének növelését és a foglalkoztathatóság javítását, a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások – kiemelten KKV-k – és módszerek, valamint a K+F kapacitás növelésének támogatása és a termelők piacra jutásának segítése révén célozza meg a prioritás.

Az üzleti infrastruktúra fejlesztése és a jobb minőségű szolgáltatások révén a gazdasági aktivitás és a versenyképesség is növekszik, ez pedig pozitív hatással lesz a foglalkoztatottságra. A tervezett intézkedések elősegítik mind a vármegyei jogú város, mind a középvárosok, mind a kistélepülések gazdaságának fejlesztését.

Az üzleti szféra megerősödését és növekedését biztosítja a prioritás a meglévő gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével, innovatív megoldások alkalmazásával, a digitalizáció szükséges infrastrukturális hátterének kiépítésével, a K+F tevékenység ösztönzésével.

II. Prioritás: Turisztikai feltételrendszer fejlesztése

Indokoltság:

Vas vármegye kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus potenciálja, ill. számos alágazata tekintetében (gyógy- és termálfürdők, klimatikus környezet, érintetlen táj, aktív turizmus bázisai), melyek fejlesztése – a fenntarthatóság szempontjait szem előtt tartva – kiemelt potenciált rejt magában. Ezt erősíti a COVID-19 járványhelyzet várható hatásaként a belföldi turizmus és az egészség- és aktív-turizmus iránti kereslet növekedése, ahol Vas vármegye jó eséllyel indul a turisztikai piac újrapozicionálása során.

Összefüggésben a „COVID-reakcióval” is, gyógyfürdők, mint kiemelt „turisztikai mágnesek” (Bük, Sárvár) mellett szükséges a kapcsolódó aktív turisztikai kínálatok fejlesztése.

Kiemelt jelentőséggel bír továbbá a turizmus szereplői közti koordináció, életképes, szektorokon átívelő hálózatok kialakítása, mely nagymértékben képes növelni a szektor válságokkal szembeni ellenállóságát.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa - a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Vármegyei Területfejlesztési Kon koncepció célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

- **Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**
- **A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével**
- **Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**

Elérendő célok:

Vas vármegye (válság előtt) meglévő piaci pozícióinak megőrzésén túl cél a COVID-19 járványhelyzetet követő „turisztikai újraépítés”, ennek során új pozíciók szerzése, alapozva a helyi/belföldi és természetközeli turizmus vélhetőleg növekvő súlyára, az e tekintetben jelentkező keresletre. Összefüggésben ezzel: a helyi KKV-szektor megerősítése, beleértve ebbe a hálózatosodást is.

III. Prioritás: Humán közszolgáltatások fejlesztése

Indokoltság:

A helyzetelemzés által feltárt, Vas vármegye térstruktúráját érintő változásokat – így a vármegyeszékhely környékének szuburbanizációs folyamatokból következő népességszám-növekedés – szükséges a humán ellátórendszerek vonatkozásában is nyomon követni, párhuzamosan. Ennek megfelelően szükséges a humán ellátórendszerek fejlesztése a szolgáltatás-szervezés térségi alapú megközelítésével.

A tématerület kiemelt jelentőséggel bír annak egészségügyi vonatkozásai miatt (COVID) is, továbbá a vármegye népességének és ezzel összefüggésben szakképzett munkaerejének megtartása – Ausztria közelsége, elszívó hatása okán is – minőségi humán szolgáltató szektort kíván meg.

Fontos kihívást jelent továbbá a megyében –hasonlóan a nemzeti/európai trendekhez – a népesség elöregedése. Az (összehangolt) intézményi fejlesztések mellett hasonlóképp fontos a lakosság tudatformálása (pl.: megelőzés, kampányok, stb.), a foglalkoztatáspolitikát tekintve az

aktív beavatkozások támogatása, továbbá a hátrányos helyzetű lakosság, kiemelten a roma nemzetiségűek munkaerő piaci esélyének javítása és társadalmi leszakadásuk csökkentése.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Vármegyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik az **Élhető települések és javuló környezeti állapot**, valamint a **Gyarapodó tudástőke** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

- **A közszolgáltatások klímabarát fejlesztése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**
- **Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**

Elérendő célok:

A cél egyrészt a humán ellátórendszer minőségének és elérhetőségének javítása a megcélzott fejlesztések révén, másrészt aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök megvalósításával is elősegíteni a népesség és a szakképzett munkaerő helyben maradását, reagálni az elöregedő társadalom jelentette kihívásokra, továbbá segíteni a hátrányos helyzetűek felzárkózását. Az egyes beruházások tervezése kapcsán figyelemmel kell lenni a fenntarthatósági célokra, így törekedni kell a megújuló energiaforrások hasznosítására.

IV. Prioritás: Egészséges, fenntartható települések

Indokoltság:

A helyzetfeltárás által is leírt módon a vármegye kedvező környezeti állapottal rendelkezik, mely egyben fontos fejlesztési potenciál – nemcsak megőrzendő adottság, egyben más beavatkozásoknak (pl.: életminőség biztosítása, aktív turisztikai fejlesztések, stb.) is kiindulási alapját képezi.

Ezzel összefüggésben szükséges a hiányzó környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése – pl. szennyvíz- és hulladékkezelés területén –, a klímaváltozás már helyi szinten is jelentkező hatásainak mérséklése, valamint a lehetőség szerinti adaptáció elősegítése. Ennek keretében a megújuló energiaforrások használatának erősítése – összhangban a nemzeti és uniós trendekkel – is alapvető beavatkozási irány.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Vármegyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik az **Élhető települések és javuló környezeti állapot** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

- **A környezetvédelmi alpinfrastruktúra javítása**
- **Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**
- **Szombathely és vonzaskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**

Elérendő célok:

A prioritás által megcélzott beavatkozások alapvető jelentőséggel bírnak az élhető vármegyei környezet kialakítása vonatkozásában, s ezáltal a népesség megtartásában betöltött szerepük megkérdőjelezhetetlen.

V. Prioritás: Közlekedésfejlesztés

Indokoltság:

Mint ahogy azt a helyzetelemzés is feltárta, a vármegye alsórendű úthálózatának hossza az országos átlag feletti – összefüggésben településszerkezetével –, melynek minőség-fejlesztése alapvető jelentőséggel bír a vidéki népesség életminőségére. Másrészt a motorizáció előrehaladott foka a városok – kiemelten a vármegyeszékhely és vonzaskörzete – vonatkozásában jelent kezelendő feladatot; mindkét probléma összefügg a közösségi közlekedés hiányosságával, melyek orvoslásának együtt kell járnia a fenntartható közlekedésre vonatkozó, (kis)térségi szinten összehangolt fejlesztésekkel (vasúti közlekedés előtérbe kerülése, intermodalitás, kerékpáros közlekedés erősítése, modern utastájékoztatói rendszerek, IT-alkalmazások, közlekedésbiztonsági beavatkozások, stb.), továbbá a vármegyehatáron átnyúló mobilitás elősegítésével.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal.

A Vas Vármegyei Területfejlesztési Koncepció célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság**, valamint az **Élhető települések és javuló környezeti állapot** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

- **Szombathely és vonzaskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása**
- **A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása**
- **Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése**
- **A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése**

Elérendő célok:

A közlekedési hálózatok fejlesztése révén javítani a lakosság életminőségét, a közszolgáltatások elérhetőségét, biztonságos mobilitási kínálatot teremtve a vármegye egésze számára – diverzifikált módon reagálva az egyes tértípusokban megfogalmazódó kihívásokra.

Tervezett intézkedések:

Nagyterési közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében

Az intézkedés a vármegye gyorsforgalmi úthálózatának és vasútvonalainak európai közlekedési hálózatokba történő mélyebb integráltságát szolgálja. A vármegye európai térbe történő beágyazottságának növelése érdekében szükséges a nagyterési közlekedési kapcsolatok megvalósítása (melyek nyomvonalának megtervezése során fokozott figyelmet kell fordítani a települések lakott területeit érintő zavaró hatások minimalizálására)

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Beruházás vonalas közlekedési rendszerekbe

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet az alábbi, Vas megyét érintő szakaszokat tartalmazza, amelyek kivitelezése még nem kezdődött meg, a fenti kapcsolatok kiteljesítése érdekében ezen szakaszok kiépítése élvezhet prioritást.

Közúti fejlesztések:

- M86 gyorsforgalmi út, Szombathely-Zanat és Körmend (kelet) közötti szakasz
- M87 gyorsforgalmi út, Szombathely és Kőszeg közötti szakasz
- M76 autópálya Zalaegerszeg (észak) és Körmend (kelet) közötti szakasz
- 87 (távlati M87)-89. számú főutak, Szombathely északkeleti elkerülő szakasz, Szombathely Puskás T. u. kikötése a 87. sz. főútra 74. számú főút, Vasvár elkerülő szakasz
- M9 gyorsforgalmi út Vasvár és Zalaegerszeg közötti szakasz

Vasúti fejlesztések:

- Szombathely-Kőszeg vonal villamosítása, gyöngyösfalui vagy lukácsházai állomás/megállóval
- Kőszeg intermodális csomópont fejlesztése
- Szombathelyen két új megálló létesítése (Ipar utca és a Sárdi-ér út)
- 10. és 20. számú vasútvonalak Győr-Pápa-Celldömök-Boba szakaszainak rekonstrukciója

2.3. VAS VÁRMEGYE TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS

Vas Vármegye Területfejlesztési Konceptiója A Vas Vármegyei Közgyűlés Elnökének 26/2021. (V. 28.) sz. határozatával jóváhagyott

Vas megyére értelmezhető külső környezet vizsgálata

A vármegye fejlődésének, társadalmi, gazdasági, környezeti helyzetének azonosítása nemzetközi és hazai szinten

a.) Globális és európai gazdasági és társadalmi folyamatok

Európa globális gazdasági pozíciójának relatív gyengülésének folytatódása és a koronavírus okozta gazdasági válság elmélyülésének kockázata

Várható következmény: a globális ellátási láncok sérülékenysége miatt megnövekszik a nemzeti szintű, vagy helyi megoldások iránti igény. Várható az európai uniós források válságkezelésre történő átirányítása, a vállalati, vállalkozási szférában a beruházások csökkenése, egyes ágazatok helyzetének, súlyának teljes átrendeződése, a munkanélküliség emelkedése.

Az automatizált gyártási folyamatok, a robotika terjedése fokozódik, elsősorban a nemzetközi nagyvállalatok körében

Várható következmény: átalakul a vállalkozások termelési struktúrája, ezzel együtt munkaerő-szükséglete, ami a munkaerőpiac drasztikus átalakulásával járhat, és kikényszeríti az oktatási rendszer szemléletváltását.

Folytatódik a feldolgozóipari kapacitások átrendeződése Európából az ázsiai gazdaságok irányába

Várható következmény: megnő a helyi gazdasági környezet által kínált előnyök – kiemelten a munkaerő képzettségének és a globális piacok elérhetőségének – szerepe a vállalati beruházási döntésekben.

A fejlődés innováció-vezérelt jellege megerősödik, az innováció keletkezési helyei elsődlegesen a világ gazdaságba integrálódott városok és városi agglomerációk. Az innovációt elsődlegesen a policentrikus városhálózat közvetíti az európai térben.

Várható következmény: egyrészt megnő annak jelentősége, hogy a térség mennyire képes kapcsolódni az innovációban élen járó globális központok hálózatához (elsődlegesen Bécsen, illetve Budapesten keresztül), másrészt, hogy önmaga, belső erőforrásaira támaszkodva, mennyiben képes az innováció helyi szintű generálására, illetve a befogadásra és alkalmazásra.

A járműgyártás terén bekövetkező, a belsőégésű motorral szerelt járművek felől a villamos meghajtású járművek irányába mutató trendváltás erősödik, az elektromotorral szerelt járművek piaca dinamikusan bővül

Várható következmény: A járműgyártáshoz kapcsolódó, megyében működő beszállítók, amelyek a robbanómotoros járművek felépítésével összefüggő alkatrészeket gyártanak, kénytelenek átalakítani tevékenységüket, amely jelentős kihatásokat generálhat a munkaerőpiaci folyamatokra is a megyében.

Az energiaárak növekedése, az energiaforrások diverzifikációjára való törekvés, a megújuló energiák részarányának növelésére irányuló politikák erősödése, illetve a megújuló energiák felhasználásának gazdasági és technológiai lehetőségeinek bővülése

Várható következmény: A vármegye kiváló adottságaira építve eredményesen kapcsolódhat be a megújuló erőforrásokon alapuló energiatermelésbe (elsősorban napenergiára és termálvízre)

alapozott módon), másrészt a vármegye településszerkezetéből adódóan a helyi és térségi összefogásra alapozott energiatermelő kisrendszerek jelentősen hozzájárulhatnak az energiaellátás racionalizálásához.

Az információs és kommunikációs technológiák, a digitalizáció további térnyerése, ezen belül a mobiltechnológiára épülő és üzleti célú alkalmazások relatíve gyorsabb fejlődése

Várható következmény: A vármegye településszerkezetéből adódóan a technológiák szélesebb körű használata jelentős mértékben járulhat hozzá a vidéki életminőség javításához és a közszolgáltatások racionális szervezéséhez. Ennek kapcsán kihívás, hogy az aprófalvas térségekbe is eljusson megfelelő kapacitással a szélessávú internet-hálózat, valamint teljessé váljon a mobiltelefon hálózat lefedettsége.

b.) Nemzeti, illetve regionális jellegű gazdasági és társadalmi folyamatok

A relatíve elmaradott keleti területek preferenciájának fennmaradása a fejlesztéspolitika országos célrendszerében

Várható következmény: Az elmúlt években érdemben nem csökkent a legfejletlenebb térségek gazdasági-társadalmi elmaradása, ezért a központi kormányzat beruházási preferenciájában a kelet-magyarországi megyék továbbra is prioritást élveznek.

Az egészséges életmódra, testi és lelki egészségre való személyes törekvések erősödése – részben a koronavírus-járvány hatásaként –, ennek részeként a turizmus aktív, gyógy- és szelíd formái iránti igény, illetve a belföldi turizmus várható erősödése.

Várható következmény: Vas vármegye kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus tekintetében (gyógy- és termálfürdők, klimatikus környezet, érintetlen táj), így a fejlesztési forrásokat érdemes erre fókuszálni, másrészt pedig olyan fejlesztéspolitikai stratégiát érdemes követni, amely fenntartható módon megőrzi a táji, természeti és kulturális örökség vonzerőként kihasználható elemeit és azokat kreatív, újszerű interpretációk mentén mutatja be.

Erősödik a keleti országrészek, illetve országok felől, elsősorban munkavállalási okokból történő vándorlás trendje, az ebből fakadóan a jelentősebb gazdasági potenciállal rendelkező városokra háruló nyomás fokozódik

Várható következmény: Elsősorban a vármegyeszékhely, de a vármegye középvárosai szintjén is növekszik a településeken életvitelszerűen tartózkodó (nem feltétlenül bejelentett) lakosok száma, amelyet a települések alapvető infrastruktúrája és közszolgáltatásai egyre kevésbé tudnak kiszolgálni. Ennek eredményeként a lakóingatlanok és bérlemények iránti kereslet tovább növekszik, amely a városképet jelentősen befolyásoló társasházi építkezések számának emelkedését, az úthálózatok és parkolóhelyek túlterheltségét, valamint az alapvető közszolgáltatások (egészségügyi alapellátás, bölcsődei és közoktatási intézmények) kapacitásainak relatív elégtelenségét okozza. A koronavírus járvány hatásaként említendő emellett a fővárosi, városi népesség vidékre költözésének trendje, ami azonban a kistelepülések ellátórendszereinek és szolgáltatásainak tervezése kapcsán jelenthet kihívásokat, amennyiben a folyamat tartóssá válik.

Folytatódik a népesség idősödésének tendenciája, elsősorban a vármegye vidéki térségeiben.

Várható következmény: Számítani lehet arra, hogy a kistelepülések lakosságának előregedése folytatódik, ami a humán ellátó rendszerek racionális, gazdaságilag fenntartható megszervezésének és működtetésének kérdésére irányítja a figyelmet és a szolgáltatások újszerű módon való megszervezését kényszerítheti ki.

A mezőgazdaság és élelmiszer-termelés terén egyrészt a minőségi (ellenőrzött és magas minőségű) termékek iránti kereslet várható lassú emelkedése, emellett az olcsóbb termékek által támasztott verseny erősödése.

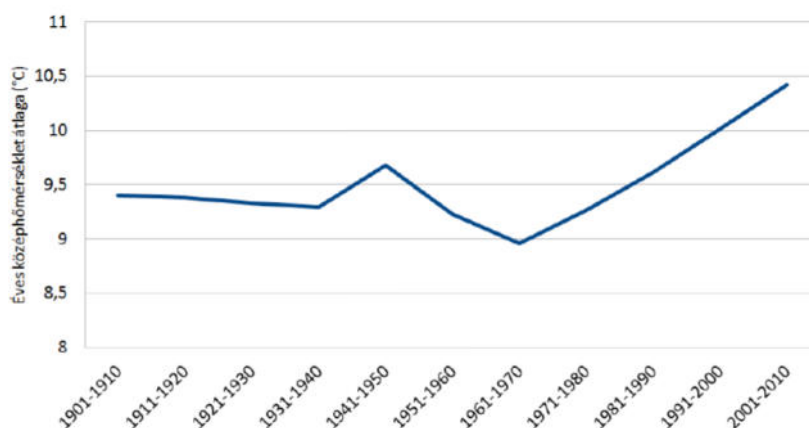
Várható következmény: A megyében célszerű a helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek alapanyag-termelésének, illetve feldolgozásának és értékesítésének rendszerét továbbfejleszteni, annak érdekében, hogy a vármegye adottságai és hagyományai a gyakorlatban jobban kihasználhatóak legyenek. A termékek minőségének és a terméshozamnak a (fenntarthatósági szempontokat integráló módon történő) növelése egyaránt megköveteli korszerű technológiák alkalmazását (gépesítés, informatika, kemikáliák használata és biotechnológia, valamint a modernizációhoz szükséges fejlesztési menedzsment-kapacitás terén egyaránt), amelyhez szükséges a magasan képzett munkaerő (agrármérnökök, menedzserek) számának növelése.

c.) Jellemző környezeti folyamatok

Bár az egy főre jutó éves nettó CO₂-kibocsátás terén Magyarország helyzete (6 t/fő/év) az EU tagállamaihoz képest az átlagnál (8 t/fő/év) kedvezőbb, de hazánkban is egyre inkább előtérbe kerül az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére irányuló törekvés, ami – jellemzően – az energiatermelésben és felhasználásban jár jelentős következményekkel: előtérbe kerül a megújuló energiaforrások használata, illetve a kibocsátás drasztikus csökkentésére irányuló törekvések. Ez utóbbi folyamatok elsődlegesen a közlekedés fejlesztésének trendjeire, valamint az építőipari követelményekre vannak hatással.

További jellemző hatás a fűtési, illetve hűtési energia-igény jelentős csökkenésére való igény, az energetikai korszerűsítés, mind a köz-, mind a lakó épületek vonatkozásában. Mindezekkel párhuzamosan a fűtési-hűtési rendszerekbe a megújuló energia felhasználására építő új, jelenleg még költséges beruházások megvalósítása szükséges, amihez napjainkban az állami ösztönzők nélkülözhetetlenek. Jelentős mértékben befolyásolhatja továbbá a kibocsátást az ipar4.0 kiváltotta hatások – a digitalizáció és kapcsolódó IT-technikák felfutása (mely hatást a COVID-19 járványhelyzet számos tekintetben még fel is gyorsít) -, melyek viszont a kibocsátás növekedése ellen hatnak, ugyanakkor jelentős társadalmi, szociológiai, és nem utolsósorban munkaerő-piaci folyamatokat indukálnak.

Egyértelműen előtérbe kerül a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás kérdése. Az éghajlat változására vonatkozó szemléletes adat, miszerint Szombathely térségében az éves középhőmérséklet átlaga a múlt század elejétől egészen az 1990-es évekig 9-9,5°C körül mozgott, azt követően azonban, a 2000-es évek végére elérte a 10,5 °C-ot is.

A megyében a klímaváltozás hatásai szinte minden szektorra hatással vannak, az egészségügytől kezdve a gazdaságon át a közszolgáltatásokig, infrastrukturális beruházásokig. A jelenség hatásainak kutatása, modellezése, a hatásokra történő felkészülés, azok minél hatékonyabb kezelése kiemelt jelentőséggel bír. A szélsőséges időjárási helyzetekkel gyakoribbá váltak a hirtelen lefutó árvizek, illetve szárazságok. Az erre való felkészülés magában foglalhatja az időben kevésbé egyenletes csapadék-eloszlás hatásainak mérséklését, pl. a csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek, illetve víztározók és öntözési rendszerek kapacitásainak növelését. A hőmérséklet

növekedése a honos fajok életterének beszűkülését okozhatja, amely elsősorban a mezőgazdaságot, illetve az erdőgazdálkodást érinti a legközvetlenebb mértékben. A hőhullámok gyakoriságának növekedésével az egészségügyi ellátórendszert érintő kihívásokat is kezelni szükséges.

A vármegye lehetséges fejlesztési irányainak bemutatása, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítása

- Az alábbiakban bemutatásra kerülnek a helyzetelemzés eredményeként feltárt szükségletek, illetve a vármegye lehetséges fejlesztési irányai, amelyek a programozás további lépéseinek, a lehetséges beavatkozások meghatározásának képezik az alapját.
- A döntően exportra termelő nagyvállalatok megyéhez való kötődésének erősítése érdekében a potenciális beruházási helyszínek további fejlesztése, valamint vállalati, képzési, foglalkoztatási együttműködések ösztönzése, kiemelten a vármegye gazdasági központjaiban.
- Digitalizáció szintjének elmélyítése, K+F + I teljesítmény növelése, kiemelten az alkalmazott kutatásban.
- A foglalkoztatás és helyi vállalkozások számának bővítése érdekében a kezdő vállalkozások indításának és növekedésének ösztönzése, továbbá a nemzetközi beszállítói kapcsolatok erősítése, export-értékesítés ösztönzése, különösen a kis- és középvállalati szektorban, ennek részeként a termék- és technológiafejlesztéshez, valamint kapacitásbővítéshez szükséges beruházások ösztönzése.
- A térségközpontok elérhetőségi viszonyainak fokozása, az itt működő ellátórendszerek, közszolgáltatások elérhetőségének és minőségének javítása.
- A turizmus versenyképességének biztosítása érdekében a turisztikai vonzerőkhöz kapcsolódó szolgáltatások minőségének folyamatos javítása, az esetleges jövőben egészségügyi járványveszélyek kapcsán fennálló korlátozások hatására történő felkészülés mellett.
- A gazdaság igényeivel összhangban lévő felső- és szakképzési rendszer működtetése, a megyében élő diákok megyében való elhelyezkedésének ösztönzése (pl. ösztöndíjjal, gyakorlati hellyel, egyéb támogatásokkal)
- Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák hiányzó elemeinek pótlása, különös tekintettel a szennyvízkezelésre, a csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek hiányosságaira és a vízvisszatartás lehetőségeinek bővítésére.
- A megújuló energiaforrások kiaknázásának fokozása intézményi, lakossági és vállalati szinten, valamint az energiaellátó rendszerek (villamosenergia-hálózat) ezzel kapcsolatos fejlesztéseinek elősegítése
- Észak-déli (kiemelten a 84-es és 87-es főutak) és kelet-nyugati (M8-as főút) irányú nemzetközi közúti és vasúti közlekedési tengelyek fejlesztése, a közösségi közlekedés infrastruktúrájának és szervezési hátterének megújítása.
- A vármegye belső perifériájának számító, aprófalvas térségekben (Vasi Hegyhát, Kemenesalja, Őrség) komplex vidékfejlesztési beavatkozások végrehajtása, melyek hangsúlyos eleme kell, hogy legyen a közlekedési kapcsolatok fejlesztése, a közszolgáltatások hozzáférhetőségének javítása (a helyben elérhető és a térségközpontokban/alközpontokban biztosított szolgáltatások ésszerű, a településszerkezet sajátosságainak figyelembevételével történő összehangolásával), illetve a települési alpinfrastruktúrák fejlesztése. Fontos emellett a vidéki térségek önfenntartó képességének növelése, a szociális gazdaság különböző formáinak ösztönzése, melynek lényeges eleme a lakosság mezőgazdasággal, erdészettel, valamint a klímaváltozás hatásaival kapcsolatos ismereteinek elmélyítése is.

- A mezőgazdaság kapcsán az egyik legfontosabb feladat a klímaváltozás hatásaira történő felkészülés, így az öntözési, víztározási lehetőségek bővítése, illetve a környezetgazdálkodási módszerek ösztönzése. Fontos a mezőgazdaság eltartóképességének növelése, a foglalkoztatás-intenzív tevékenységek és a rövid ellátási láncok kialakításának támogatása útján.
- Osztrák, szlovén határ menti kapcsolatok bővítése, különös tekintettel a közös munkaerőpiac kihívásaira, az esetleges egészségügyi járványhelyzetek, illetve a klímaváltozásból következő, közös fellépést sürgető problémák kezelésére.

A vármegye fejlesztésének stratégiai céljai

A vármegye fejlesztésének stratégiai céljait az átfogó célokhoz illeszkedve határoztuk meg. Az egyes stratégiai célok több átfogó cél elérését is támogathatják.

1. Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

Szombathely és vonzáskörzete, mint Nyugat-Dunántúl dinamikusan fejlődő térségközpontjának, jármű- és elektronikai ipari termelő- és fejlesztőüzemekre alapozott gazdasági- és népességbővülés által támasztott követelmények kielégítése a munkaerőhiány enyhítése érdekében, a lakhatási- és közlekedési infrastruktúra, valamint a közszolgáltatások fejlesztésével.

A foglalkoztatásnak erős bázisai a külföldi tulajdonú multinacionális vállalatok, de növelni kell a hazai tulajdonú kis- és középvállalkozások foglalkoztatási szerepét is. Mindehhez szükséges a növekedésük támogatása, illetve új vállalkozások indításának ösztönzése. A munkaerőhiány mérséklése érdekében a vármegyeszékhelyen, de annak közvetlen vonzáskörzetében is javítani kell a megfelelő életminőség alapfeltételeit, így gondoskodni kell a város bevezető útjainak és belső úthálózatának felújításáról, az M86-os gyorsforgalmi út még hiányzó déli elemeinek, valamint az M87-es út Szombathely-Kőszeg közötti települési szövetet elkerülő szakaszának és a nyugati körgyűrű hiányzó szakaszának kiépítéséről. Az építési szabályok szigorításával, a lakóparkok építésének korlátozásával, illetve a bérlakás- program kiterjesztésével törekedni kell a város túlszűfoltóságának csökkentésére, valamint az alapvető humán közszolgáltatások (kiemelten a bölcsődei, óvodai ellátás, illetve egészségügyi ellátás) vármegyeszékhely mellett a környező településekre is fókuszáló további fejlesztésével célszerű tovább oldani Szombathely ellátórendszerére nehezedő nyomást. A közszolgáltatások, valamint a közösségi közlekedés hatékony szervezésében fontos szerepet tölthetnek be a „smart city” megoldások.

Törekedni kell az úgynevezett kompakt várospolitika elveinek megvalósítására, ami elsősorban a beépített területek szétterülésének korlátozását és ebből következően a beépítések intenzitásának növelését, a lakó-, szolgáltató funkciók, valamint a munkahely közötti közlekedési távolságok csökkentését és zöldterületek, zöldfolyosók bővítését jelenti (utóbbi esetben törekedni kell a nem allergén fajok telepítésére). Ehhez kapcsolódóan a fejlesztések során ösztönözni kell az alközpontok megerősítését, azok funkcióinak bővítését.

A megkezdett városrehabilitációs törekvések és a közösségi közlekedési rendszerek zöldítését célzó fejlesztések folytatása (pl. Ady tér és Huszárlaktanya rekonstrukciója és funkcióváltása, alternatív meghajtású buszok beszerzése, intermodális csomópont kialakítása a vasútállomáson, elővárosi vasúti megállóhelyek létesítése), valamint a helyi jelentőségű közterület-fejlesztések, illetve a belterületi úthálózat és a csapadékvíz-elvezetési rendszerek fejlesztése, valamint az ivó- és szennyvízhálózat rekonstrukciója (az egyesített csatorna szétválasztása) tovább javíthatják a város kínálta életminőséget, ezenkívül megfelelő tervezéssel a klímaalkalmazkodás követelményeit is elősegíthetik. A fejlesztések során különös figyelmet kell fordítani a zöldfelületek, a zöldinfrastruktúra védelmére, fejlesztésére, illetve a kulturális tárgyi és szellemi (pl. ókori Savaria és Szent Márton kultusz) örökség értékeinek hasznosítására, melynek részét kell, hogy képezze

egy-egy vármegyei hatókörű intézmények (pl. Képtár, volt vármegyei művelődési és ifjúsági központ) épületeinek felújítása, illetve funkciójának kiteljesítése is.

A gazdaságfejlesztési célok kapcsán a potenciális (zöld- és barnamezős) beruházási helyszínek (pl. északi iparterület) további – az ökológiai szempontok figyelembevételével történő – fejlesztése mellett törekedni kell a térségi alapon szervezett vállalati és felsőoktatási együttműködések ösztönzésére és a K+F teljesítmény növelésére, kiemelten az alkalmazott kutatásban. Ennek részeként megfontolandó egy K+F ernyő-program létesítése a régiós szintű tudástransfer központok bázisán, mely kapcsán a térségi profilokhoz illeszkedve valósulnak meg igényalapú alapvető, illetve vállalati együttműködésen alapuló kutatás-fejlesztési projektek, majd jöhetnek létre a spin-off cégek (kutatási eredményeket hasznosító kezdő vállalkozások). Ezen területhez illeszkedően kezdő vállalkozásoknak, illetve letelepülő szolgáltatásoknak helyet adó üzleti szolgáltató és inkubációs központok kialakítása javasolható.

A gazdaság igényeivel összhangban lévő felsőfokú- és szakképzési rendszer működtetése, a megindított duális képzés eredményeinek továbbvitele a vármegyeszékhely lényeges feladata és kitörési pontja lehet, amennyiben a helyi igényekre reflektálva, a tágabb térségben elérhető felsőoktatási képzőhelyek kínálatával összehangolt módon történik. A felsőoktatási kapacitások erősítése, a nemzetközi beágyazottság növelése lényeges feladat, emellett a megyében élő diákok megyében való elhelyezkedésének ösztönzése érdekében biztosítani kell a megfelelő számú gyakorlati helyet, valamint pályáorientációs eszközökkel célszerű ösztönözni a diákok szakmaválasztását.

Fontos témakör az egészségipar területe, amely alkalmas lehet a gazdaság diverzifikálására, és melyhez kapcsolódóan technológiatranszfer-szolgáltatások kialakítását célzó egészségipari tudományos és technológiai park létrehozásának szándéka is megfogalmazódott (Releváns részterület lehet többek között a gyógyszeripar, az orvostechnikai eszközök gyártása, a bionika, az eHealth és a bioinformatika, a sportolók rehabilitációja, rehabilitáció és „okos” megoldások az idősgondozás terén).

A vármegyeszékhely infrastruktúrájának hiányzó eleme a megfelelő minőségű és kapacitású szállásférőhelyek megléte, ami nemcsak a turizmus, de az üzleti élet, illetve a város életében fontos szerepet betöltő sport- és egyéb célú rendezvények szempontjából is fontos követelmény. A város turisztikai életében új színfoltként jelenhet meg az egyre népszerűbb lovas turizmus, mint a koronavírus-járvány hatására várhatóan élénkülő belföldi attrakciók egyik lehetséges kitörési pontja. Az egészséges életmód, illetve a közösségszervezés szempontjából fontos, hogy a szabadidősport célú infrastruktúrák megújuljanak, illetve biztosítsák a nagyobb energiaigényű létesítmények (pl. uszodák) korszerűsítését és működtetését.

A város-vidék kapcsolat kölcsönösen pozitív, a szinergiákat kiaknázó módon történő elmélyítése a vármegyeszékhely és közvetlen vonzáskörzete viszonylatában a sokrétű kapcsolatrendszer révén különös jelentőséggel bír, amely a területfejlesztés beavatkozásainak tervezése során külön városfejlesztési eszközrendszer, illetve forrásfelhasználási mód alkalmazását indokolja.

2. A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

Vas vármegye vidéki térségeinek, periférikus helyzetű településeinek bekapcsolása a térségközpontokban, kiemelten Szombathely térségében összpontosuló gazdasági vérkeringésbe.

A vármegye kiegyensúlyozott fejlődése érdekében fontos az elsősorban a vármegyeszékhelyen összpontosuló gazdasági aktivitás, termelési tevékenység és az ebből fakadó pozitív foglalkoztatási hatások kiterjesztése a vármegye alközpontjaiba, elsősorban a járásközpontok városaiba.

A nagyobb foglalkoztatók betelepülését a kormányzati befektetés-ösztönzési intézményekkel összehangolt módon szükséges elősegíteni, elsősorban azokon a településeken és térségekben, ahol megfelelő számú és képzettségű munkaerő rendelkezésre áll.

Továbbra is feladat a beszállítói kapcsolatok erősítése, az export-értékesítés ösztönzése, különösen a kis- és középvállalati szektorban, mely kapcsán elengedhetetlen a termék- és technológiafejlesztéshez, valamint kapacitás-bővítéshez szükséges beruházások ösztönzése. A beruházások eredményességét támogatják a menedzsment képességek fejlesztése és a piacra jutás támogatása. Szükséges közös vállalatfejlesztési (beszállítói) projektek kidolgozása, technológiai innovációs fejlesztések és menedzsment-rendszerek (pl. informatikai, folyamat menedzsment, minőségbiztosítás, logisztikai menedzsment, beszerzés közös fejlesztése, beruházások), együttműködések szervezése.

A vállalkozások letelepedéséhez szükséges infrastrukturális feltételek igény szerinti fejlesztése szükséges (beleértve az ehhez szükséges, részben önkormányzati kompetenciába tartozó infrastruktúra-fejlesztési feladatokat). A beruházások kapcsán elsődlegesen a meglévő ipari területekhez kapcsolódó területek fejlesztését, illetve a felhagyott volt ipari üzemi területek megújítását szükséges ösztönözni, szem előtt tartva egyben a lakóterületek zavarásának elkerülését is.

A nemzetközi ellátási láncok egészségügy járványhelyzetek kapcsán tapasztalt kitettsége miatt is fontos a foglalkoztatás és megyéhez kötődő vállalkozások számának bővítése, ennek érdekében a kezdő vállalkozások indításának és növekedésének ösztönzése, valamint az innováció terjedésének elősegítése a meglévő intézményi kapacitások ésszerű felhasználásával és fejlesztésével.

A középvárosok térszervező erejének kiteljesítése, a környező kistelepüléseken zajló kistermelői tevékenység erősítése érdekében szükséges a helyi termékek értékesítéséhez kapcsolódóan piacterek fejlesztése.

A Szombathely-központúság oldását szolgálja a beruházások ösztönzésével kapcsolatban fent részletezett beavatkozások mellett az elérhetőségi viszonyok javítása. A közlekedési viszonyok alapján periférikus helyzetű települések (az Őrség, Vasi-hegyhát, Kemeneshát és Kemenesalja települései) és a járásszékhely települések, valamint közvetve a vármegyeszékhely közötti közlekedési kapcsolatok javítása elsősorban a mellékút-hálózat minőségének javításával, valamint a közösségi közlekedési infrastruktúra fejlesztésével (pl. az autóbusz-hálózat szervezetségi szintjének javításával, a járatok sűrítésével, a menetrendek jobb összehangolásával, illetve a járműpark modernizációjával) oldható meg. A települések népességmegtartó ereje szempontjából az elérhetőség javítása, az eljutási idő csökkentése kritikus fontosságú, nemcsak a térségi alközpontokban, központokban lévő munkahelyekhez, de sok esetben az alapvető közszolgáltatásokhoz, valamint a kommunikációs hálózatokhoz történő hozzáférés tekintetében is.

Az országos átlaghoz képest területarányosan jóval sűrűbb mellékúthálózat (összesen közel 1200 km) érdemi javítása rendkívül forrásigényes feladat, a legsürgetőbb szakaszok meghatározása elsődlegesen a forgalmi adatok és a burkolatállapot, valamint az érintett lakosság és vállalkozások száma, illetve a közösségi közlekedés igényeinek figyelembevételével kell, hogy történjen. Az elérhetőség javításában kiemelt szerepet kell adni emellett a vasúti infrastruktúrának, az intermodalitás növelésének, így elősegíthető például a Szombathely- Kőszeg agglomerációs tengely elővárosi forgalmának nagyobb mértékben a vasútra történő terelése.

3. A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével

A turizmus, mint gazdasági erőforrás feltételrendszerének erősítése elsősorban az aktív-turisztikai attrakciók minőségének fejlesztésével, a gyógyfürdőkre és természeti vonzerőkre, valamint a műemléki környezetre fókuszálva.

A megyében kijelölt gyógyhelyeken, a Bük-Sárvár turisztikai térségben, illetve az egyéb, aktív turisztikai attrakciók színterein, mint a Kőszeghegyalja, az Őrség, a Vasi-hegyhát, valamint az elsősorban a kulturális vonzerejéről híres vármegyeszékhelyen cél a főbb turisztikai vonzerőkhöz kapcsolódó szolgáltatások versenyképességének folyamatos javítása, illetve a foglalkoztatás bővítésének ösztönzése a szektort kiszolgáló tevékenységek fejlesztése révén.

A vármegye turizmusának zászlóshajói, a legnagyobb vendégforgalmat jelentő gyógyfürdők (Bük, Sárvár) szolgáltatási színvonalának folyamatos fejlesztése elsődleges fontosságú, törekedni kell azonban a gyógyászati, egészségügyi szinergiák erősebb kiaknázására (részben a meglévő turisztikai egyetemi képzések bevonásával), továbbá a komplexumok energetikai rendszerének fenntartható fejlesztésére is (lehetőség szerint a termálvíz, mint energiaforrás energetikai célú hasznosításával). A tartózkodási idők hosszabbítása érdekében fontos továbbá a fürdők elsődleges kínálatát kiegészítő aktív-, illetve kulturális turisztikai programelemek gyarapítása a vármegye teljes területén, melynek elsődleges eszköze az ehhez szükséges járulékos infrastruktúrák (pl. kerékpárutak, túraútvonalak) fejlesztésén túl a térségi kínálat – akár vármegyei szintű programcsomagok formájában történő – összehangolásának támogatása is. Az aktív turisztikai attrakciók fejlesztése minden esetben a természetvédelmi célok érvényesülése mellett kell, hogy megtörténjen. Törekedni kell emellett a kisebb jelentőségű fürdők (pl. Celldömölk és Szentgotthárd) kapacitásainak és kínálatának fejlesztésére, a kirándulóhelyek és természetes fürdőhelyek infrastruktúrájának fejlesztésére, a Rába által kínált lehetőségek kiaknázására, továbbá az erdőgazdálkodás turisztikai dimenzióinak erősítésére, valamint a horgászturisztikai kínálat további – természetvédelmi szempontokat integráló – bővítésére is. A családi horgászturizmus erősítése érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a strandok és a hozzá kapcsolódó infrastruktúrák kiépítésére.

Különösen fontos a kulturális örökségértékek, műemlékek (kastélyok és kúriák), táji- és népi örökségelemek – és ezek metszetében található olyan egyedi örökségelemek, mint pl. a (zárt)kertekre és kapcsolódó művelési kultúrákra vonatkozó tudás, a természettel való évszázados együttélés nyomait őrző tágran vett gasztronómiai hagyományok, az egyedi építészeti megoldásokat alkalmazó hegyhát pincék, stb. - fenntartható turisztikai hasznosítása, valamint a kulturális programok folyamatos megújítása és bővítése mellett az egészség- és aktív turizmus feltételrendszerének fejlesztése. Ennek szükségességét jól példázza a belföldi vendégforgalom növekvő részaránya, amely igényeinek kielégítésére a világméretű járványhelyzetek negatív hatásainak mérséklése érdekében is törekedni kell, kiemelten a kerékpáros-, bakancsos-, vízi- és horgászturizmus feltételrendszerének, és a hozzá kapcsolódó kínálat (szálláshely, vendéglátás, ajándéktárgy-kereskedelem) javításával. A vallási, gyalogos, kerékpáros turizmus kapcsán változatlanul fontos, hogy a térségeket átszelő útvonalak bekapcsolják a megyét az európai léptékű rendszerekbe (pl. EuroVelo hálózat, Alpannonia út, Mária út, Eurohorse hálózat). A kulturális érték bázisán tervezett fejlesztések – különösen a műemlékek, a világörökségi várományos területek, valamint a szerves települések és tájhasználat – esetében az attrakciók megóvása érdekében különösen fontos a beépítési szabályok szigorítása, a természet- és tájképvédelmi szempontok szem előtt tartása.

A térségi turisztikai brandekhez illeszkedve fontos, hogy a kistelepüléseken létrejöhessenek a városi lakosságot kiszolgáló szabadidős és rekreációs, sportolásra alkalmas terek, szolgáltatások. A turizmusszervezés informatikai rendszereit is fejleszteni kell. Szükséges biztosítani a turisták naprakész információval való ellátását (pl. aktuális programok, vagy szabad szállásférőhelyek bemutatása) okos megoldásokkal, a digitalizáció fejlesztésével. További fontos feladat vármegyei szinten összehangolt turisztikai marketing és értékesítés-ösztönző tevékenység támogatása, a magas szintű desztináció-menedzsment, illetve a desztinációk közötti együttműködés ösztönzése.

4. A környezetvédelmi alpinfrastruktúrák javítása

A környezettudatosság növelése, a környezetvédelmi alpinfrastruktúrák javítása a fenntarthatósági és klímavédelmi célok, valamint a gazdasági fejlődés előmozdítása érdekében, a szennyvízkezelési hiányosságok megszüntetésével és a fenntartható környezetgazdálkodás ösztönzésével.

A vármegye egyik leginkább jelentős környezetvédelmi problémájaként a szennyvízkezelés hiányosságai említhetők. Az éppen az egyéb (pl. közlekedési) szempontok szerint is hátrányos helyzetben lévő települések jelentős részét érintő szennyvízkezelési problémák megoldása ezen térségek fejlődésének záloga is lehet egyben, tekintettel arra, hogy a vállalozási tevékenységek elsődleges gátját ezen településeken a szennyvízkezelés megoldatlansága jelenti, amelyre egy komplex kistépülési szennyvízkezelési program adhat megoldást. A célkitűzések további fontos elemét jelenti a klímaváltozás hatásának nagyon sok szektort érintő (pl: mezőgazdaság, erdészet, egészségügy, gazdaság, oktatás stb.) kutatása, a hatások modellezése, az azokra történő felkészülés elősegítése, lakosság tájékoztatása, érzékenyítése a téma iránt. A klímaváltozás hatásaira történő felkészülések egyik eleme lehet a záportározók, víztározók építése, az öntözési lehetőségek fejlesztése, alkalmazkodó csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek fejlesztése, az alkalmazkodó kultúrák termesztésének ösztönzése. Az ivóvízkincs megőrzése szempontjából figyelmet kell fordítani az ivóvízbázisok védelmére, valamint a meglévő, elavult állapotú ivó- és szennyvízvezeték-rendszerek és szennyvíztelepek rekonstrukciójára, az egykutas települések ellátásbiztonságának növelésére térségi szintű hálózatok (körvezetékek) fejlesztésével, valamint a szennyvíziszap biztonságos kezelésére.

Fontos a megújuló energiaforrások hasznosítása fűtési és/vagy villamosenergia-termelési céllal, akár megyén belüli fejlesztéssel, gyártással és - energetikai auditon alapuló - energiafelhasználás racionalizálásával (épületek energetikai korszerűsítésével) párhuzamosan, különös tekintettel a közintézmények, távfűtőrendszerek, illetve vállalkozások tevékenységeire. A megújuló energiaforrásokon alapuló beruházások egyik legfontosabb formája a naperőművek létesítése (háztartási és ipari méretben egyaránt), és geotermikus energia kiaknázása (részben a meglévő, országos szinten is jelentős termálvagyonra, fürdőkra alapozva), amely mind a beruházások előkészítése és megvalósítása, mind a karbantartási feladatok kapcsán jelentős piacot adhat a megyében működő kis- és középvállalkozásoknak. A biomassza alapú energetikai projekteknek az energiatermelés szempontjából további jelentős foglalkoztatási hatása is lehet a vidéki térségekben.

Fontos terület emellett a vízierőművek kérdésköre, amely a természetvédelmi előírások érvényesítése mellett – elsősorban a meglévő létesítmények korszerűsítésével, fejlesztésével – alkalmas lehet a vármegye energetikai rendszerének további diverzifikálására.

A megújuló energiaforrások kiaknázását szükséges összekapcsolni az elektromos autók nyilvános töltőhálózatának kiterjesztésével.

A körforgásos gazdaság jelentőségének terjedése a vállalkozások és a hulladékgazdálkodás szervezéséért felelős szervezetek szintjén is fontos. Törekedni kell a létrehozott infrastruktúrák további fejlesztésére és szükséges kapacitások bővítésére, a szelektív gyűjtés és újrahasznosítás rendszerének fokozatos kiterjesztésére, kiemelve a zöldhulladék házi, illetve települési szintű gyűjtésének és feldolgozásának kérdéskörét, ami a levegőtisztaság védelme szempontjából is lényeges előrelépést jelent. Jelentős forrásigényt támasztó kármentesítési igény nem ismert ugyan a megyében, azonban a kisebb volumenű, de még ma is fellelhető illegális lerakók felszámolása továbbra is feladatot jelent.

Az infrastrukturális fejlesztések fontos kiegészítő elemét kell, hogy képezzék a lakosságot és a vállalkozásokat célzó szemléletformálási akciók. Ezek leginkább a klímaváltozással, a vízgazdálkodással, a hulladékgazdálkodással, illetve a közlekedési szokásokkal kapcsolatban kell, hogy teret nyerjenek.

5. Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése

Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése, kiemelten a TEN-T hálózatok, Bécs-Balaton összeköttetés fejlesztésével.

A vármegye európai térbe történő beágyazottságának növelése érdekében az alábbi nagytérségi közlekedési kapcsolatok megvalósítása szükséges (melyek nyomvonalának megtervezése során fokozott figyelmet kell fordítani a települések lakott területeit érintő zavaró hatások minimalizálására):

- Észak-déli (M86, 84, S31-87-es, Szombathelyen az északi és nyugati körgyűrű befejezése, és az M9 gyorsforgalmi út kiépítése), és
- kelet-nyugati irányú nemzetközi közúti (M8) kapcsolatok fejlesztése

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet az alábbi, Vas megyét érintő szakaszokat tartalmazza, amelyek kivitelezése még nem kezdődött meg, a fenti kapcsolatok kiteljesítése érdekében ezen szakaszok kiépítése élvezhet prioritást:

- M86 gyorsforgalmi út, Szombathely-Zanat és Körmend (kelet) közötti szakasz
- M87 gyorsforgalmi út, Szombathely és Kőszeg közötti szakasz
- M76 autópálya Zalaegerszeg (észak) és Körmend (kelet) közötti szakasz
- 87-89. számú főutak, Szombathely északkeleti elkerülő szakasz
- 74. számú főút, Vasvár elkerülő szakasz
- M9 gyorsforgalmi út Vasvár és Zalaegerszeg közötti szakasz
- 10. és 20. számú vasútvonalak Győr-Pápa-Celldömök-Boba szakaszainak rekonstrukciója
- A 25. számú vasútvonal, Zalalövő-Zalaegerszeg-Boba szakasz rekonstrukciója
- A 18. számú vasútvonal, Szombathely-Kőszeg szakasz fejlesztése

A fenti kormányrendelet nem tartalmazza ugyan, de térségi szinten jelentős szerepe van a 8. sz. főút vármegyehatártól Vasvárig terjedő szakasza, valamint a 84. főút vármegyei szakaszának, illetve a 87. sz. főút Kám-Szombathely szakaszának, valamint a 834. j. Pápa-Sárvár főút fejlesztésének, illetve a településeket elkerülő szakaszok megépítésének is.

Kiemelten kell kezelni a környezetbarát mobilitás kérdéseit, ennek keretében különös hangsúllyal a közúti közlekedési módokkal összehangolt vasúti (B+R, P+R, állomási/megállóhelyi fejlesztések, vonali- és gördülőállomány-beruházások, stb.) fejlesztéseket, amelyek vonatkozásában fontosak a szervezéssel kapcsolatos, nem beruházási jellegű feladatok is (menetrendi egyeztetések és összehangolás a busz közlekedéssel, a ráhordó hálózatok és a menetrendi csatlakozások fejlesztése, közlekedési szövetség, közös jegyrendszer, ill. innovatív térségi jegytípusok bevezetése, utastájékoztatói és közlekedésbiztonsági rendszerek fejlesztése, stb.). Kiemelt jelentőséggel bír ez a kérdéskör egyrészt a határon átnyúló utasforgalom, másrészt a belföldi (ingázó és távolsági, ill. agglomerációs) forgalom vonatkozásában, különösen a Szombathely-Csorna-Hegyeshalom, Szentgotthárd-Szombathely-Sopron viszonylatokon.

Szombathely állomás központi fekvését és a határon átnyúló kapcsolatok jelentőségét tekintve a vármegyeszékhely középtávon a közforgalmi busz közlekedés és annak szombathelyi intermodális kapcsolódása révén egy Közép- és Dél-Burgenlandot is kiszolgáló, az osztrák főváros (és Graz) felé is jó eljutást biztosító közlekedési fűcsomóponntá kell válnon.

6. Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése

Közszolgáltatások klímabarát fejlesztése Vas vármegye várostérségeiben, kiemelten a demográfiai problémák és a munkaerőhiány enyhítése szempontjából hangsúlyos közfunkciók erősítésével, elsősorban bölcsődék, közoktatási intézmények, valamint az idősellátás rendszereinek energiapolitikai szempontokat integráló fejlesztésével.

A humán ellátórendszerek fejlesztésére a szolgáltatás-szervezés térségi alapú megközelítésével, a települések közötti együttműködések elmélyítésével, a hiányok igény-alapú oldásával és a párhuzamosságok ésszerű megszüntetésével célszerű felkészülni.

Az általános iskolák fejlesztése terén a vármegye jelentős részén komoly előrelépések történtek, ahogy a bölcsődei ellátás (főként az új férőhelyek létesítése) esetében is. A koronavírus járvány rávilágított azonban az egészségügyi ellátórendszerek sérülékenységre, az eszköz-, illetve a humán kapacitások szűkösségre. A közszolgáltatások fejlesztése kapcsán ezért az egészségügyi alap-, és járóbeteg szakellátások fejlesztése kiemelt cél, amely azonban együtt kell, hogy járjon szemléletformálási programok, prevenciók akciók, helyben igénybe vehető szűrések megszervezésével. Fontos ehhez kapcsolódóan a gyermekkori mozgásfejlesztést segítő programok, a közép- és felsőfokú képzésekhez kapcsolódó-, illetve tömegsport, valamint az egyéb aktív tevékenységekhez történő hozzáférés lehetőségének szélesítése.

Az egészségügyi, valamint az oktatási-, szociális ellátás, a bölcsődék és kulturális szolgáltatások megfelelő színvonalú, együttműködésen alapuló és ésszerű kapacitás-elosztást biztosító működtetése elsődleges feladat, annak érdekében, hogy a minimális működési feltételeknek megfelelő intézmények a falvakban is működjenek. Ezek fenntartása azonban sok esetben a működtető személyzet (pl. házi orvos, szakképzett bölcsődei gondozó) rendelkezésre állásának szempontjából is korlátokba ütközik, ezt a szabályozási elemek (központi finanszírozási rendszerek) módosítása mellett képzési- és ösztöndíj-programokkal, valamint a vidéki települések vonzóvá tételével (többek között szolgálati lakások biztosításával, illetve a települési alpinfrastruktúra és a közúti elérhetőség/közösségi közlekedési viszonyok javításával) lehet elősegíteni. A lakosság előregedésével párhuzamosan törekedni kell az idősellátás feltételrendszerének javítására, melynek keretében nagyobb teret kell, hogy kapjon a házi segítségnyújtás és a napközbeni ellátás mellett a bentlakásos idősotthonok fejlesztése is, ami részben a használaton kívüli kastélyok, kúriák megújult funkcióját is biztosíthatja.

A fejlesztések kapcsán, figyelembe véve a vidéki közszolgáltatások jelentős részét fenntartó önkormányzatok (főként a kistelepülések) pénzügyi értelemben vett mozgásterének szűkülését, törekedni kell a közfunkciókat ellátó épületek energiahatékonyságának javítására, és ezzel összefüggésben a fenntartási költségek csökkentésére. A hőszigeteléssel, megújuló energiaforrások hasznosításával járó beruházások a klímavédelem, az üvegházhatású gázok kibocsátásának szempontjából is kézzelfogható eredménnyel járnak.

7. A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Vas vármegye belső periférikus térségei leszakadásának megelőzése komplex vidékfejlesztési beavatkozások útján, figyelembe véve a népesség megtartásának lehetőségeit, valamint a környezeti erőforrások fenntartható hasznosításának, a fenntartható gazdálkodási rendszerek szempontjait.

Elsősorban a vármegye jogszabályi besorolások alapján legkedvezőtlenebb fejlettségi mutatóival rendelkező településeinek és fejlesztendő járásainak területén (alapvetően az Őrség, a Vasi hegyhát, és a Kemenesalja térségében, illetve a Celldömölki, a Vasvári és a Körmendi járásokban) speciális vidékfejlesztési beavatkozások szükségesek. A kistelepülések népességmegtartó erejének megőrzése szempontjából a közlekedési infrastruktúra fejlesztése az egyik legfontosabb tényező: a leromlott településközi alsóbbrendű utak karbantartása, fejlesztése az alapja minden további, kistelepülést érintő fejlesztésnek. Az ennek megfelelően a 2. specifikus cél keretében megfogalmazott, elérhetőség fejlesztésére, valamint a 4. specifikus cél keretében tárgyalt,

környezetvédelmi infrastruktúra fejlesztésére vonatkozó törekvések mellett az aprófalvas települések élhetőségének javítása szükséges, amely többek között a csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek, a települések bel- és külterületi úthálózata, a járdák, a kegyeleti infrastruktúra és a közvilágítási rendszerek fejlesztésére is ki kell, hogy terjedjen. Fontos emellett a közművelődés és a közösségfejlesztés színtereinek fejlesztése, amely nem érheti el a kellő hatékonyságot a működtetés humán hátterének biztosítása nélkül (ehhez a megyében működő képzések kellő alapot nyújtanak). Az aprófalvakban törekedni kell a szociális gazdaság fejlesztésére, a tartós munkanélküliek értékteremtő foglalkoztatásba való bevonására, illetve az élelmiszer előállítás, energia-termelés (pl. biomassza, fotovoltaiikus megoldások) kapcsán a teljesítmény bővítésére, az önellátás mind magasabb szintjének elérésére.

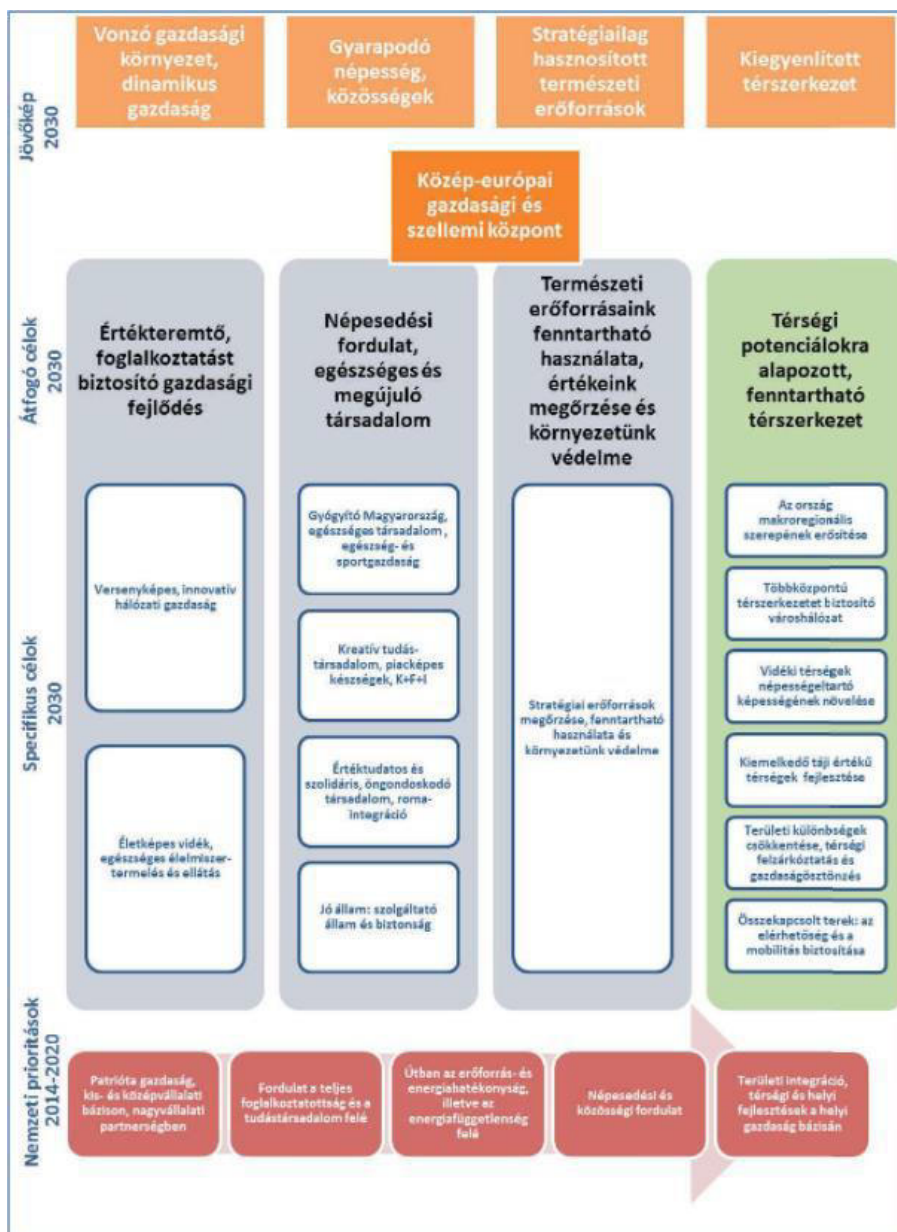
A mezőgazdaságban a klasszikus szántóföldi növénytermesztés termelékenységének növelése, a precíziós gazdálkodási rendszerek ösztönzése a cél, ez azonban együtt kell, hogy járjon a fenntarthatósági szempontok és klímavédelmi és -alkalmazkodási célok érvényesítésével. Az öntözési lehetőségek kiterjesztése elsősorban a vízfolyások környezetében oldható meg gazdaságos módon. Fontos a nagyobb munkaintenzitást igénylő, egyben magasabb hozzáadott értéket biztosító egyedi vagy tájjellegű termékek előállítása és értékesítése térségi integrátor szervezet bevonásával, a raktározás és helyi- és külpiazi értékesítés megszervezése közösségi (állami, kamarai) szerepvállalással. A helyi értékesítés megszervezésével biztosítani kell az értékesítési lánc rövidülését, az alapanyagok, illetve a feldolgozott helyi termékeknek a helyi, városi piacokra jutását. A helyi értékesítés ösztönzése érdekében indokolt esetben megvalósítható a térségközpontokban az értékesítési helyek, piacok korszerűsítése. Ennek részeként élni kell a megyében azzal a jogszabályi lehetőséggel, ami teret ad annak, hogy a helyi közétkeztetésben helyi, környékbeli alapanyagokat használjanak fel. A foglalkoztatás-intenzív mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan ki kell emelni a megyében meghatározó dísznövénykertészetet (amely például Szombathelyen is jelentős hagyományokkal rendelkezik), mely piaci pozícióinak megőrzése, illetve javítása érdekében szintén szükség lehet állami ösztönzőkre, támogatásokra.

Különösen fontos a mezőgazdasági orientációjú térségekben, illetve a kistelepüléseken a fiatal gazdák támogatása, illetve szociális gazdaság lehetőségeinek fejlesztése, a közösségi foglalkoztatási programok megvalósításának ösztönzése, az alternatív jövedelemszerzési lehetőségek, illetve az önellátás lehetőségeinek kiaknázása érdekében, amelyek kapcsán komplex fejlesztési program megvalósítása szükséges (a program keretében a helyi lakosság széles köre számára válik (újra)megismerhetővé az egykori gazdaságokban rendelkezésre álló, önállításhoz szükséges tudás, a háztáji növénytermesztés, állattenyésztés és termékfeldolgozás témakörében, emellett részét képezi különböző közösségi termelő és feldolgozó eszközök, pl. gyümölcsléüzem, aszaló, stb. biztosítása is).

A mezőgazdasági célú hasznosításra kevésbé alkalmas területek a klímavédelmi, társadalmi, gazdasági és ökológiai szempontok alapján az erdőtelepítések elsődleges színterei lehetnek.

A célrendszer kapcsolata az OFTK-val

Az Országos Fejlesztéspolitikai és Területfejlesztési Koncepció hazánk Országgyűlés által jóváhagyott, a nemzeti szintű ágazati és területi célkitűzéseket legmagasabb szinten szintetizáló fejlesztéspolitikai alapküldetése. Az OFTK jövőképe szerint *„Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.”*

Térhasználati fejlesztési elvek

A vármegyei fejlesztési koncepció kialakítása során tekintetbe kell venni a területrendezés szempontjait, a területfejlesztési tervezés és területrendezési tervezés jobb összhangjára van szükség. A térhasználati elvek általános ajánlásai az OFTK szintjén is megjelennek, az alábbiak szerint:

- okszerű és takarékos területhasználat,
- városok szétterülésének megakadályozása,
- biztonságos hozzáférés az infrastrukturális rendszerekhez mindenkinek,
- értékőrzés a fenntarthatóság szolgálatában,
- a helyi erőforrások használata és gazdaság fejlesztés támogatása.

A vármegyei szinten megfogalmazható térhasználati elvek Vas vármegye Területrendezési Tervében jelennek meg. A dokumentum felülvizsgálata 2019-2020 során történt meg, a Vas Vármegyei Önkormányzat az 4/2021. (II.15.) önkormányzati rendelettel hagyta jóvá.

A dokumentum hivatkozik az OFTK-ban rögzített térhasználati elvekre, emellett követelményként rögzíti, hogy a védelmi övezeteken kívüli térségekben a gazdaságfejlesztés számára kellő kiterjedésű, műszaki infrastruktúra hálózattal és kapacitásaival jól ellátott terület álljon rendelkezésre. Az új fejlesztési területek kijelölésénél azonban figyelembe kell venni a takarékos területhasználat szempontjait, valamint a területrendezési szabályozás védelmi övezeteinek határait. A kompakt várospolitika elvének érvényesítésében kiemelt szerepe van az önkormányzatok koordinált együttműködésének.

A területi fejlesztési potenciálok érvényesítése szempontjából a vármegye területrendezési terve módosításában különös jelentősége van az egyedileg meghatározott (fejlesztési) övezetek meghatározásának, lehatárolásának és szabályozásának. Ezen övezeti előírások és ajánlások adnak irányutatást a különböző funkcióra tervezett területek vonatkozásában az adottságokat és a fejlesztési potenciálokat együttesen figyelembe vevő differenciált szabályozásra. A hatályos vármegyei rendezési terv az alábbi egyedi övezeteket határozta meg, melyekhez az alábbi előírások vonatkoznak:

- innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete, ahol
- a kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági besorolású területeken az építési telek megengedett legnagyobb beépítettsége 10%-al lehet magasabb, a legkisebb zöldfelületi arány pedig 5%-al alacsonyabb, mint az OTÉK-ben szabályozott mérték
- logisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete, ahol
- a kijelölt kereskedelmi, szolgáltató gazdasági besorolású területeken az építési telek megengedett legnagyobb beépítettsége 10%-al lehet magasabb, a legkisebb zöldfelületi arány pedig 5%-al alacsonyabb, mint az OTÉK-ben szabályozott mérték
- turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete, ahol
- az érintett települések településfejlesztési koncepciója és településrendezési eszközei készítése során törekedni kell a turisztikai nyomvonalas fejlesztések folytonosságára, az egymást gyengítő párhuzamosságok kiküszöbölésére
- víztározási fejlesztések támogatott célterületének övezete, ahol
- az érintett települések integrált településfejlesztési stratégiája és településrendezési eszközei készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során vizsgálni kell a víztározási fejlesztések lehetőségét. A tervezésbe be kell vonni a vízfolyás mentén érintett szomszédos településeket.

Az egyedileg meghatározott övezetek illeszkednek a koncepció stratégiai céljainak területi vetületeihez, így az innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete, valamint a logisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete az 1. és 2. stratégiai cél, a turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete a 3. sz. stratégiai cél, a víztározási fejlesztések támogatott célterületének övezete pedig a 4. sz. stratégiai cél keretében rögzített térségi preferenciákhoz kapcsolódik.

Átfogó térhasználati szempontként mindemellett az alábbiak fogalmazhatók meg:

- a fejlesztések a természet- és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével valósuljanak meg;
- a beruházások olyan területeken kerüljenek megvalósításra, melyek elhelyezkedése egyaránt szolgálja a társadalom érdekeit és a környezet védelmét;

- olyan területek kerüljenek bevonásra és olyan fejlesztések legyenek egymás mellé állítva, amelyek között a körforgásos gazdaság előnyei minél jobb arányban megvalósulhatnak

2.4. VAS VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJÁHOZ VALÓ KAPCSOLÓDÁS

VAS VÁRMEGYE INTEGRÁLT TERÜLETI PROGRAMJA 2021-2027

14/2023. (III. 24.) KGY határozat

Az Integrált területi program (ITP 2021-27) viszonya a területfejlesztési program céljaihoz

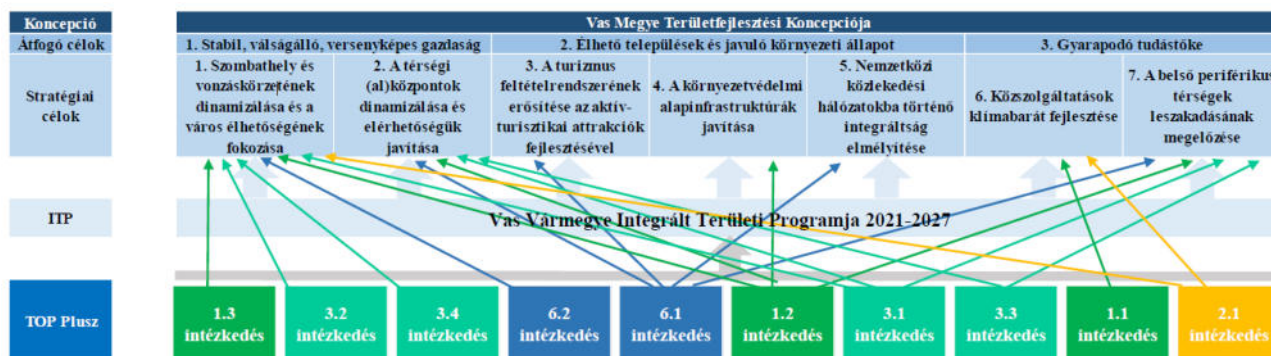
Az ITP célja, hogy Vas Vármegye Önkormányzata a TOP Plusz keretében rendelkezésre álló forrásokat optimális és költséghatékony, a területfejlesztési programdokumentumokban (területfejlesztési koncepció és területfejlesztési program) feltárt problémákhoz, illetve az azokra reflektáló célrendszerhez illeszkedő forrásfelhasználási módokon használhassa fel.

Az ITP a forrásfelhasználási módok keretében rögzíti azon négy, a vármegye teljes területét hézagmentesen lefedő földrajzi célterületet, amelyek a stratégiai programdokumentumok (nevesített módon a területfejlesztési program) szintjén is megjelennek. Megtörtént e célterületek településeinek tematikus kategorizálása annak érdekében, hogy a vármegyei fejlesztési célokat leginkább szolgáló projektek kerülhessenek kiválasztásra. A dokumentum tartalmazza emellett a TOP Plusz prioritásaira, valamint egyes intézkedésekre alokkált forrásokat; a vármegyei önkormányzat által meghatározott kiválasztási kritériumokat; a program eredményeinek nyomkövetését szolgáló, számszerűsíthető indikátorvállalásokat, valamint a végrehajtás ütemezését.

Az ITP dokumentum reflektál az ERFA rendelet 11. cikkben szereplő fenntartható városfejlesztés intézkedésre, amelynek alkalmazását a stratégiai programdokumentumok megállapításainak (pl. a vármegyei területfejlesztési koncepció 1. sz. stratégiai céljának) megfelelően Szombathely Vármegyei Jogú Város területén javasolja. Ennek megfelelően Szombathely MJV az integrált településfejlesztési stratégiájuk alapján felhasználható, önálló forráskerettel fog rendelkezni a TOP Plusz keretében tervezett fejlesztések megvalósítására.

A Vas Vármegyei Integrált Területi Program az alábbiak szerint kapcsolódik Vas Vármegye Területfejlesztési Konceptiójának és programjának célrendszeréhez.

A Vas vármegyei ITP viszonya a vármegyei területfejlesztési koncepcióhoz és a TOP Pluszhoz

- 1. Prioritás: Élhető vármegye**
 - 1.1 Klímatusatosság, éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás
 - 1.2 Településfejlesztés, települési szolgáltatások
 - 1.3 Fenntartható városfejlesztés
- 2. Prioritás: Klimabarát vármegye**
 - 2.1 Klimabarát vármegye
- 3. Prioritás: Gondoskodó vármegye**
 - 3.1 Vármegyei és térségi fejlesztések (ESZA+ elemek)
 - 3.2 Fenntartható városfejlesztés (ESZA+ elemek)
 - 3.3 Helyi és térségi közszolgáltatások (ERFA)
 - 3.4 Fenntartható humán infrastruktúra (ERFA)
- 6. Prioritás: Versenyképes vármegye**
 - 6.1 Helyi gazdaságfejlesztés
 - 6.2 Fenntartható versenyképes városfejlesztés

Északi gazdasági-, gyógy- és kulturális turisztikai övezet

Bük és Sárvár térsége több szempontból hasonló adottságokkal rendelkező település, mindkét város nemzetközi jelentőségű gyógyfürdői révén meghatározó pontja a 429/2020. Korm. rendelettel kijelölt Bük-Sárvár turisztikai térségnek. A vármegye turisztikai bevételeinek döntő része így a vármegye északi (Sárvár-Celldömölk tengely mentén, illetve attól északra elhelyezkedő) területén realizálódik. A gazdaság szerkezet, a turizmus abban elfoglalt súlya, továbbá a településszerkezet sajátosságai következtében külön térkategória, és az ahhoz rendelt forrásfelhasználási mód alkalmazása indokolt. A térkategóriát jó közlekedési hálózatok, a vármegyeszékhely jó – és az északi területek vonatkozásában a szomszéd vármegyei jogú város, Sopron, viszonylag jó – elérhetősége jellemzi, egyben a turisztikai területen kívüli gazdasági szektorok vonatkozásában is jelentős pólusokkal (pl. Sárvár, vagy pl. a kisebb településméret kategóriájában Lukácsháza). A térség külső térszerkezeti kapcsolódásai is erősek, melyek javítják annak helyzetét – az északi, északnyugati területek vonatkozásában Ausztria felé, míg az északkeleti területek esetén Győr-Moson-Sopron vármegye (Győr) irányába.

A turizmus, mint húzóágazat további megerősítéséhez kapcsolódóan fontos rögzíteni, hogy a nemzetközi jelentőségű gyógyfürdők támogatása ágazati operatív program keretében történhet meg, azonban ezen térkategóriában található a celldömölki Vulkán Gyógy- és Élményfürdő, amelynek fejlesztése – mind a szolgáltatások, mint az energiahatékonyság tekintetében – a TOP Plusz keretében történik. Így az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése c. felhívásra külön benyújtási szakasz meghirdetésével szükséges forrást allokálni. (A felhívás keretösszegéből a celldömölki Vulkán Gyógy- és Élményfürdő fejlesztésére 1 200 000 000 forint különíthető el).

A térkategóriába tartozó települések számára elkülönített keretösszeg összesen 12 174 125 052 forint, amely a vármegye számára rendelkezésre álló (kiemelt forrásfelhasználási módok alkalmazása nélkül számított) keret 30,54%-át teszi ki. A keretösszeg meghatározásának elve elsődlegesen a térkategória népességének a vármegye teljes népességéhez viszonyított arányán

alapul (a térség állandó népessége 2019.12.31-én 73 086 fő, a vármegye lakónépessége ugyanezen időpontban 252 174 fő volt, amely arány 29,0%-ot tesz ki).

A térkategóriába tartozó települések:

Bő	Kenyeri	Pósfa
Bögöt	Kíszsidány	Pusztacsó
Bozsok	Kőszeg	Rábapaty
Bük	Kőszegdoroszló	Répcelak
Cák	Kőszegpaty	Répcseszentgyörgy
Cellőmölk	Kőszegszerdahely	Sajtoskál
Chernelháza	Lócs	Sárvár
Csánig	Lukácsháza	Simaság
Csénye	Mersevát	Sitke
Csepreg	Mesterháza	Szeleste
Csönge	Nagygeresd	Szergény
Gór	Nagysimonyi	Tokorcs
Gyöngyösfalu	Nemescsó	Tömörd
Hegyfalu	Nemesládony	Tompaládony
Horvátzsidány	Nick	Tormásliget
Iklanberény	Ölbő	Uraiújfalu
Jákfa	Ólmod	Vámoscsalád
Kemenesmagasi	Ostffyasszonyfa	Vásárosmiske
Kemenesmihályfa	Pápoc	Vasegerszeg
Kemenessömjén	Peresznye	Velem
Kemenesszentmárton	Porpác	Vönöck
		Zsédény

3 TERÜLETRENDEZÉSI KÖVETELMÉNYEK

A fejezet összevonásra került az Alátámasztó javaslat 1.8-as fejezetével.

4 TERVI ELŐZMÉNYEK, ÉRVÉNYES TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS AZOK ÉRVÉNYESÜLÉSE

4.1. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK ÉS ELHATÁROZÁSOK BEMUTATÁSA

Nick jelenleg nem rendelkezik hatályban lévő településfejlesztési tervvel

Nick Község Önkormányzata Képviselő-testületének 8/2019(IX.18.) Önkormányzati rendelete helyezte hatályon kívül a helyi építési szabályzatról szóló 11/2014. (VII.29.) Önkormányzati rendeletet.

Nick Község Önkormányzat Képviselő-testülete a 11/2018(XI.14.) sz. rendeletével Nick Község Településképi védelméről szóló rendeletét (TKR), valamint a Településképi arculati kézikönyvet (TAK) a sz. határozattal elfogadta.

5 A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI HELYZETE

Év	Fő (TS 001)	Változás
2018	487	bázis év
2019	476	97,74%
2020	484	101,68%
2021	502	103,72%
2022	540	107,57%
2023	552	102,22%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Lakónépesség száma az év végén

A településen a lakosság növekedése tapasztalható az utóbbi években.

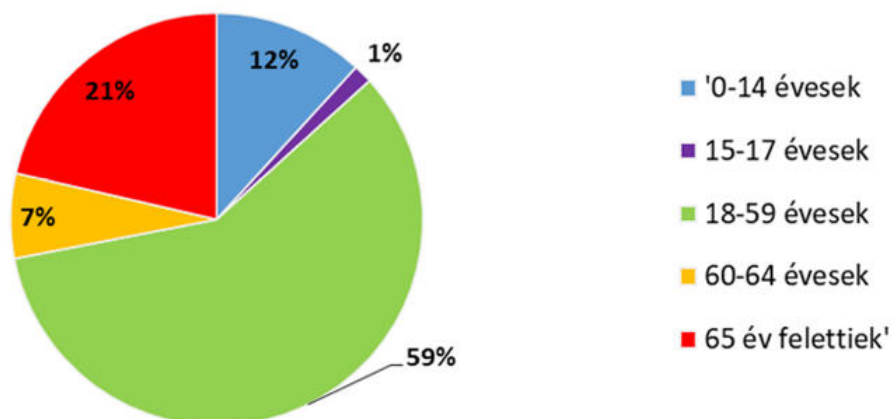
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	271	274	545	49,72%	50,28%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	2,57%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	32	34	66	5,87%	6,24%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	4	7	11	0,73%	1,28%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	159	143	302	29,17%	26,24%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	18	19	37	3,30%	3,49%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	58	71	129	10,64%	13,03%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

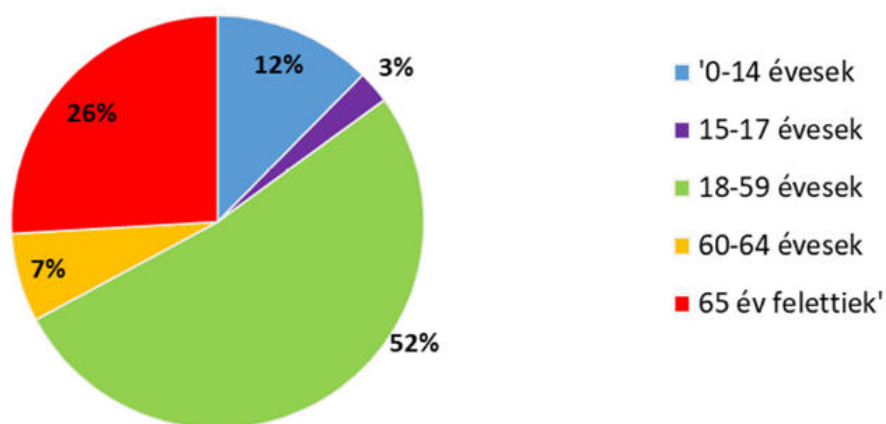
Állandó népesség (2021)

Munkaerő piaci szempontból az aktív korú lakosság száma a legnagyobb.

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

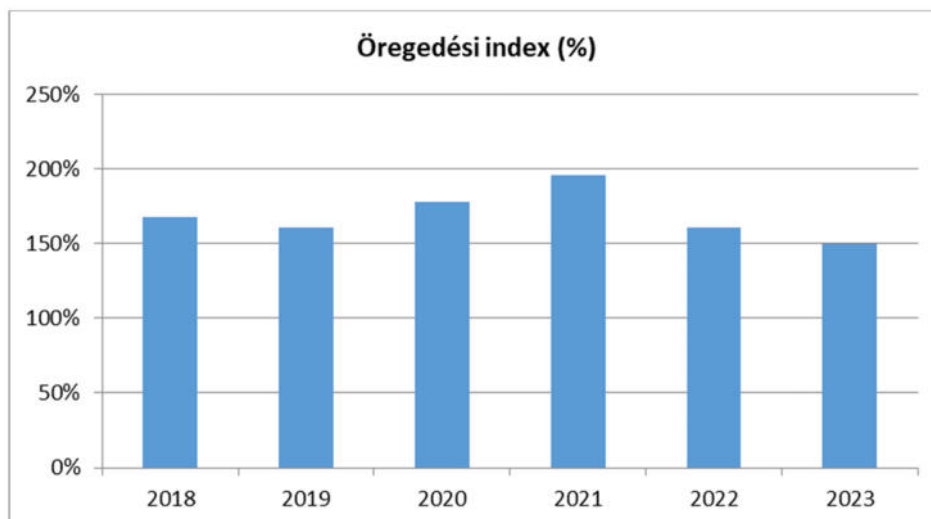
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2018	114	68	167,65%
2019	111	69	160,87%
2020	119	67	177,61%
2021	129	66	195,45%
2022	127	79	160,76%
2023	120	80	150,00%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település előregedő tendenciát mutat. Az önkormányzat megpróbálja a fiatalokat Nick községben való letelepedésre ösztönözni az első lakáshoz jutásra lakásszerzési támogatás nyújtásával, valamint újszülött támogatással.

Belföldi vándorlások

Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2018	10,26
2019	-12,46
2020	16,67
2021	38,54
2022	34,55
2023	21,98

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A táblázat adataiból látszik, hogy még mindig a bevándorlás jellemző, szívesen költöznek ebbe a térségbe az emberek, hiszen a munkahely lehetőségek az ország nyugati részén magasnak mondható.

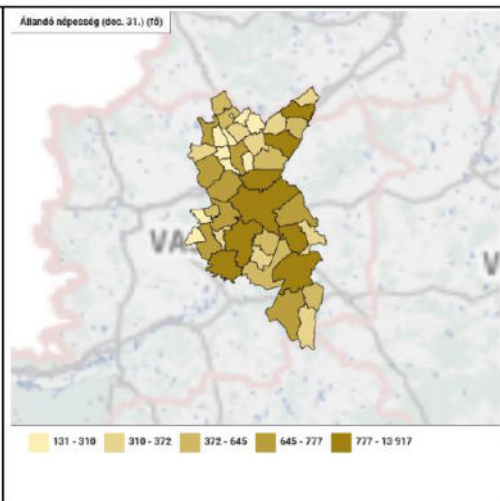
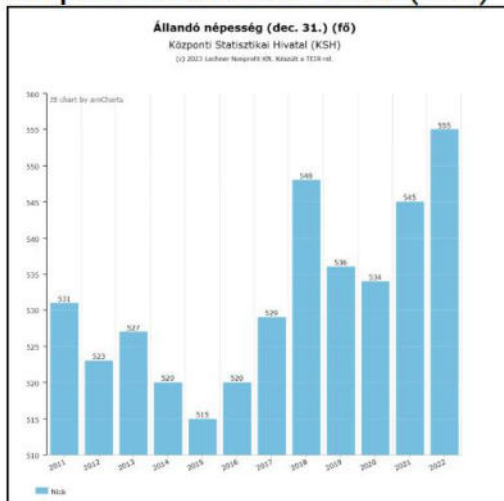
Természetes szaporodás

Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2018	-10,26
2019	-6,23
2020	-6,25
2021	-14,20
2022	-13,44
2023	-9,16

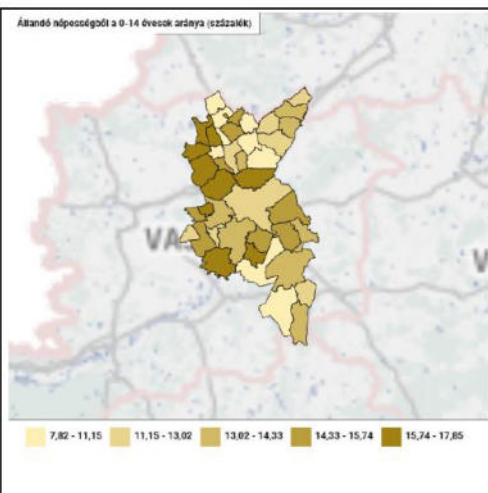
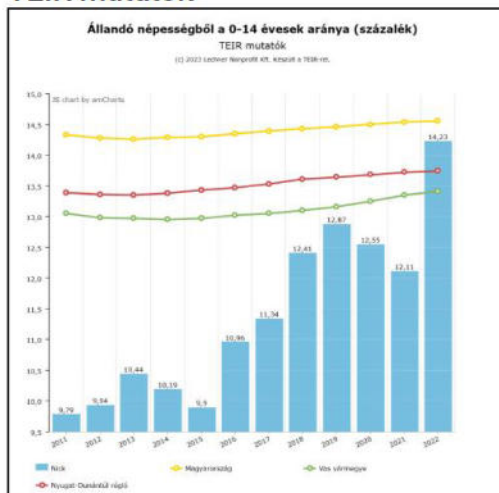
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

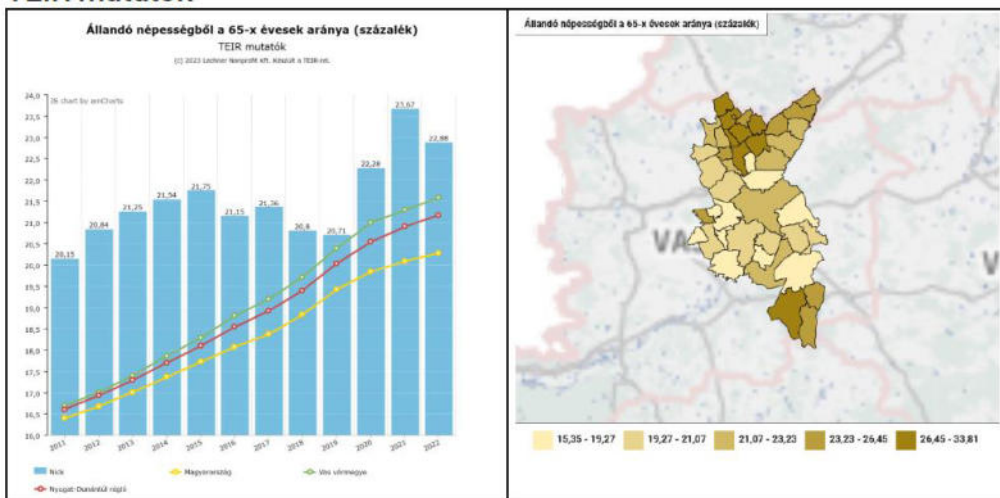
Állandó népesség (dec. 31.) (fő)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

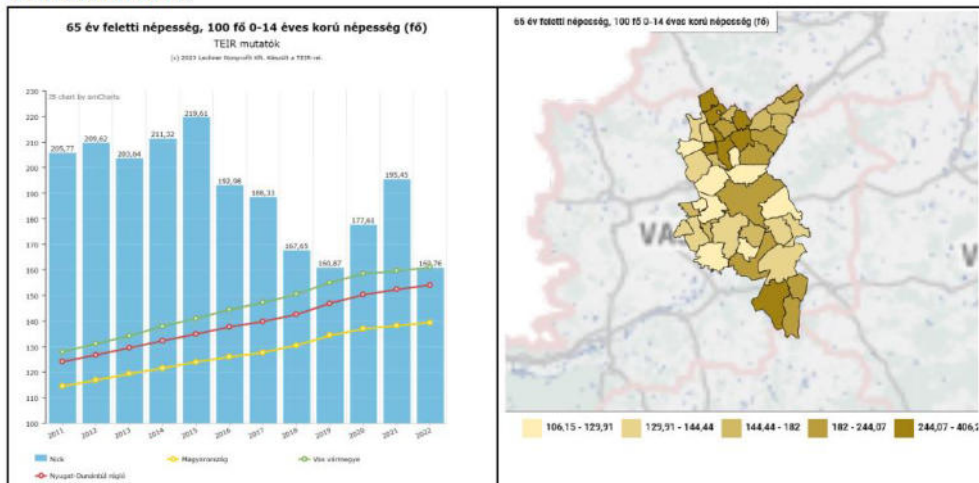
Állandó népességből a 0-14 évesek aránya (százalék)
 TEIR mutatók

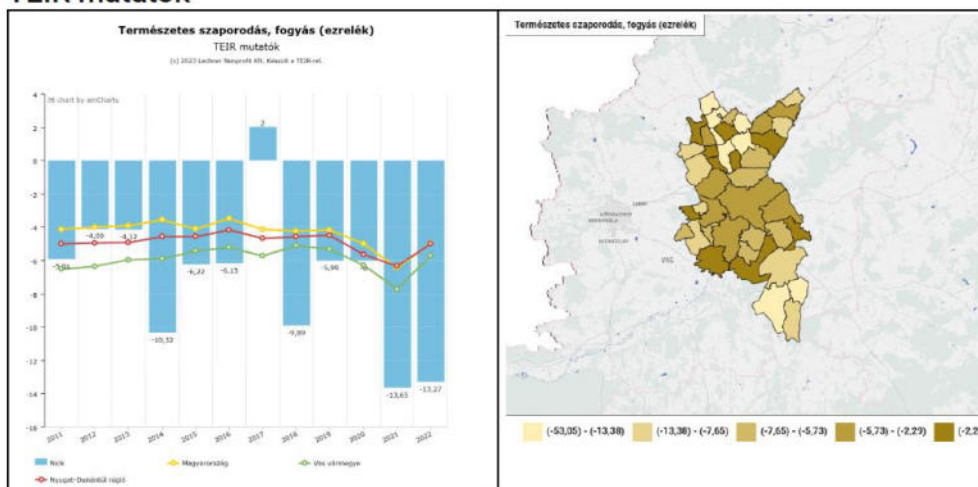
Állandó népességből a 65-x évesek aránya (százalék) TEIR mutatók

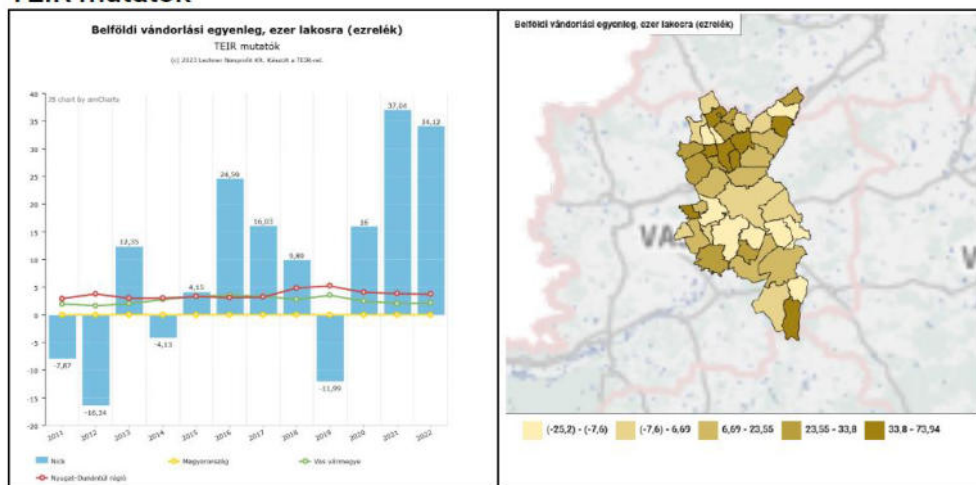
65 év feletti népesség, 100 fő 0-14 éves korú népesség (fő) TEIR mutatók

Természetes szaporodás, fogyás (ezrelék) TEIR mutatók

Belföldi vándorlási egyenleg, ezer lakosra (ezrelék) TEIR mutatók

6 A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA, KÖZSZOLGÁLTATÁSOK

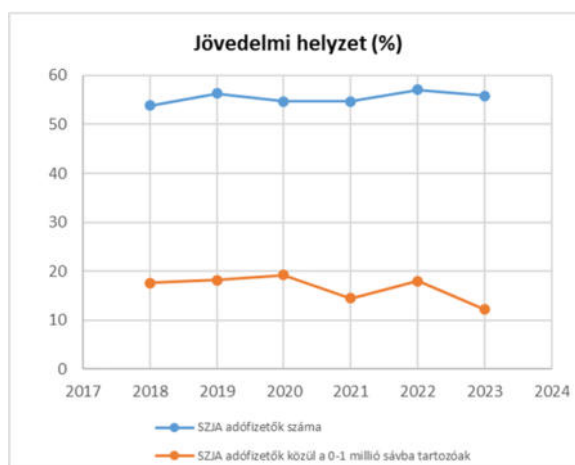
FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELEMKÉPESSÉG, ÉLETSZÍNVONAL

Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénység nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége is és azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek. Nicken a Család-és Gyermekejóléti Szolgálat tapasztalatai alapján összességében elmondható, hogy 1-3 család ismert, akik az önkormányzattól (átmeneti, lakásfenntartási) segélyben részesülnek. Számukra gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság is megállapításra került, ezért a családban élő gyermekek jogosultak az iskolában, óvodában igénybe vehető kedvezményekre

Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az SZJA adófizetők %-ában (TS 060)
2018	53,83	17,63
2019	56,34	18,21
2020	54,68	19,18
2021	54,68	14,43
2022	57,12	17,98
2023	55,83	12,22

Forrás: TeIR, KSH Tstar

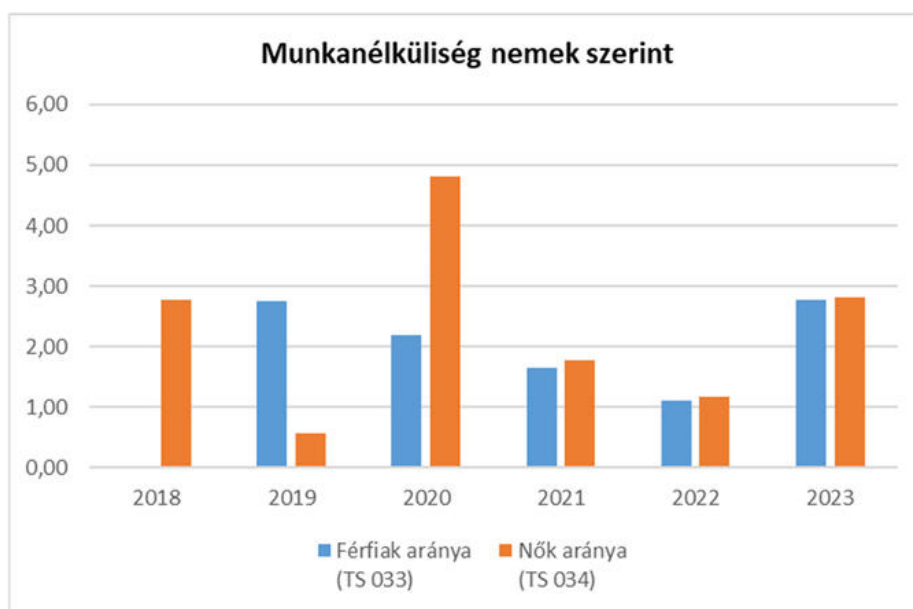
A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az ön kormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. Az álláskeresési járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették. Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjai körében jelentős számban hiányzott és jelenleg is csak a képzés elindítás szándékáról lehet beszélni.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2018	0,00	2,78	1,39%
2019	2,75	0,57	1,66%
2020	2,20	4,82	3,51%
2021	1,66	1,78	1,72%
2022	1,11	1,18	1,15%
2023	2,78	2,82	2,80%

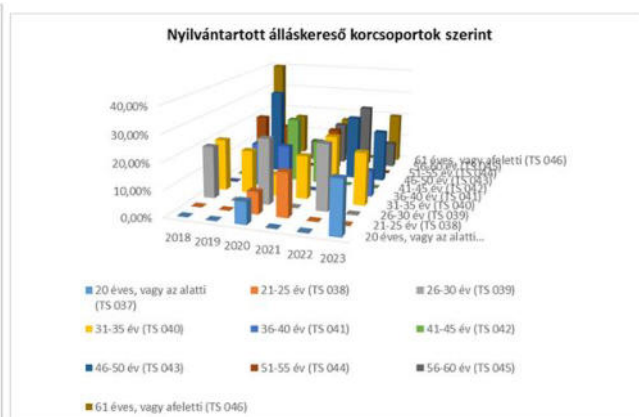
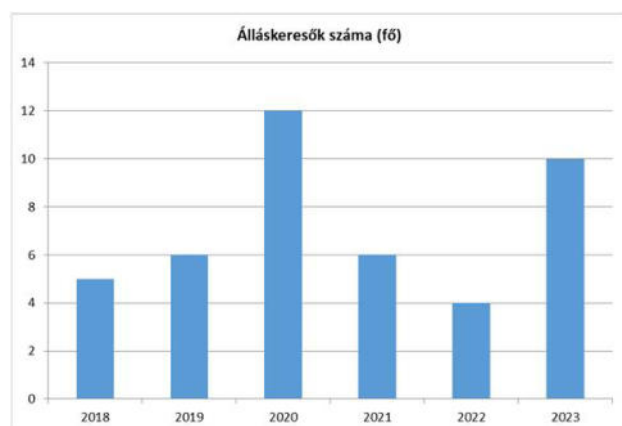
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	5	6	12	6	4	10
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	0,00%	0,00%	20,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	16,67%	0,00%	0,00%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	3,00	0,00	1,00	0,00
	%	20,00%	0,00%	25,00%	0,00%	25,00%	0,00%
31-35 év (TS 040)	Fő	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	2,00
	%	20,00%	16,67%	8,33%	16,67%	25,00%	20,00%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	1,00	2,00	0,00	0,00	1,00
	%	0,00%	16,67%	16,67%	0,00%	0,00%	10,00%
41-45 év (TS 042)	Fő	0,00	0,00	3,00	1,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	25,00%	16,67%	0,00%	0,00%
46-50 év (TS 043)	Fő	0,00	2,00	0,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	33,33%	0,00%	0,00%	25,00%	20,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	1,00	0,00	1,00	0,00	0,00
	%	20,00%	16,67%	0,00%	16,67%	0,00%	0,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	0,00%	8,33%	16,67%	25,00%	10,00%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	2,00	1,00	0,00	1,00	0,00	2,00
	%	40,00%	16,67%	0,00%	16,67%	0,00%	20,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

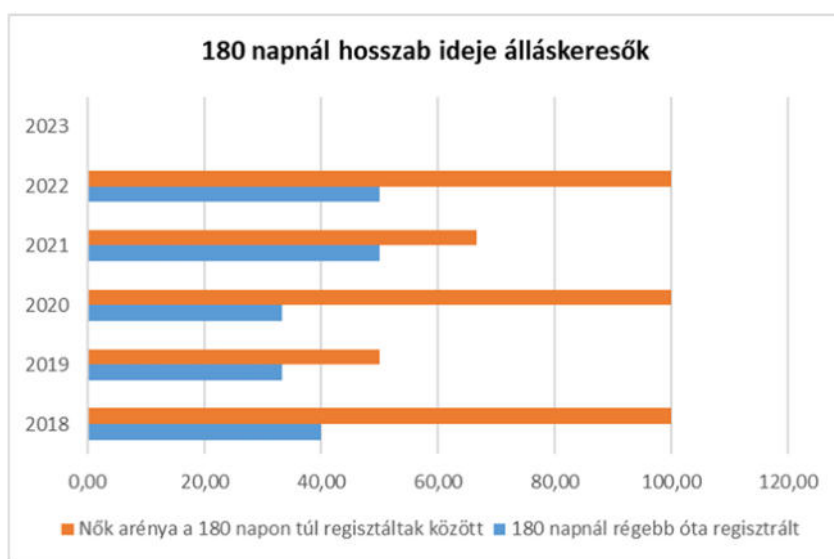

Látható, hogy a 20 éven aluli lakosság körében nem találhatók regisztrált munkanélküliek. Ennek magyarázata lehet, hogy a 16. életévüket betöltött lakosok többsége még tanul, középiskolában, vagy azt követően felsőfokú szakképzésben vagy felsőoktatásban vesz részt. Némi növekedés tapasztalható az 59 év feletti lakosság körében. Idősebb korban a mobilitási képesség csökkenésével egyenes arányban növekszik a kiszolgáltatottság is, amennyiben helyben nincs lehetőség a foglalkoztatásra, az idősebb korosztály tagjai gyakrabban válnak munkanélkülivé.

**A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott
 álláskeresők aránya**

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2018	40,00	100,00
2019	33,33	50,00
2020	33,33	100,00
2021	50,00	66,67
2022	50,00	100,00
2023	0,00	0,00

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

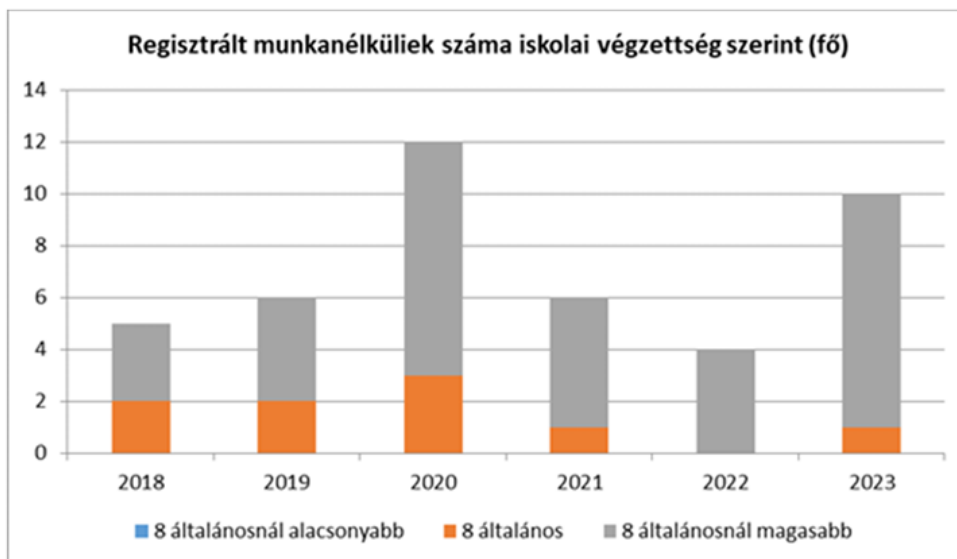
Az iskolai végzettség, szakképzettség kiemelt szempontja a foglalkoztatásnak, mely mind a szegénység vizsgálatánál, mind a jövedelmi és a vagyoni helyzet elemzésénél is kiemelésre kerül. A mai, rohamosan fejlődő világban a szakmák, munkakörök egyre erőteljesebben specifikálódnak, azok műveléséhez, betöltéséhez speciális iskolai végzettségek, szakképesítések szükségesek. Természetesen a munkaerőpiac bizonyos szegmensei továbbra is felszívják az alacsony iskolai végzettségű lakosok egy részét, azonban ezen munkakörök száma is véges, így megfelelő iskolai szakképesítés, végzettség hiánya egyértelműen hátrányt okoz a munkaerőpiacon való elhelyezkedésben.

Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek /nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2018	5	0	0,00%	2	40,00%	3	60,00%
2019	6	0	0,00%	2	33,33%	4	66,67%
2020	12	0	0,00%	3	25,00%	9	75,00%
2021	6	0	0,00%	1	16,67%	5	83,33%
2022	4	0	0,00%	0	0,00%	4	100,00%
2023	10	0	0,00%	1	10,00%	9	90,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2018-2023-as évek adatai alapján megállapítható, hogy ezekben az években nem volt olyan, aki 8 általánosanál alacsonyabb végzettséggel rendelkezett. A vizsgált további időszakban nem nincs olyan, aki 8 általánosanál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezett. A lakosság képzettségi helyzete a regionális és országos átlaghoz viszonyítva a következőképpen alakul: A lakosság legalább alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik, ugyanakkor jelentős a 8 általánosanál magasabb iskolai végzettség.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskeresők –

kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény meghatározza, hogy közfoglalkoztatottként melyek azok a természetes személyek, akik foglalkoztathatóak.

A fent említett törvény taxatívén felsorolja azt is, ki lehet közfoglalkoztató:

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékkerhek.

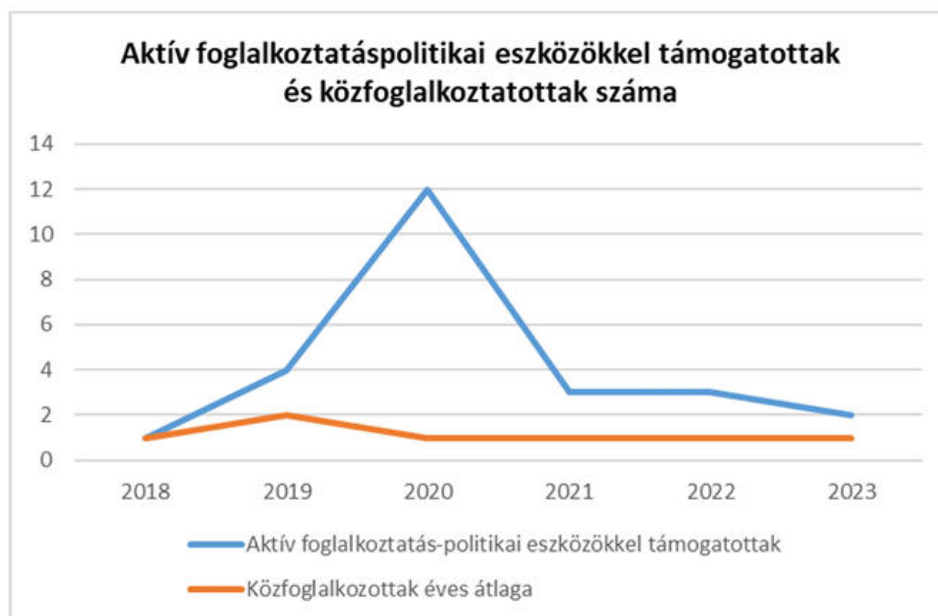
	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2013	5	1,41%	0%	0%
2014	3	0,88%	0%	0%
2015	2	0,58%	0%	0%
2016	2	0,58%	0%	0%
2017	1	0,29%	0%	0%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Vállalkozás nincs helyben. Legközelebbi munkalehetőség a településtől 1km-re lévő Répcelakon van. Itt a sajtógyártással foglalkozó Pannontej Rt., és a szifonpatron gyártásáról ismert Linde Gáz Magyarország Rt. illetve a Liss Kft. ad munkát a legtöbb aktív korúnak. Kerékpárral könnyen elérhető mindkét munkahely, ennek ellenére buszközlekedés is biztosított. Többen Sárváron, Szombathelyen és a szomszédos megye településein működő nagyobb üzemekben helyezkedtek el. Az ő számukra a munkáltatók biztosítják a műszakos buszjáratot. A munkaerőt kereső vállalatok több alkalommal is tartottak tájékoztatást Répcelakon az elmúlt években.

Összességében elmondható, hogy a település munkavállalóinak elhelyezkedési lehetőségei nagyban függenek a kistérségi központban fellelhető gazdasági társaságok kínálta munkalehetőségektől.

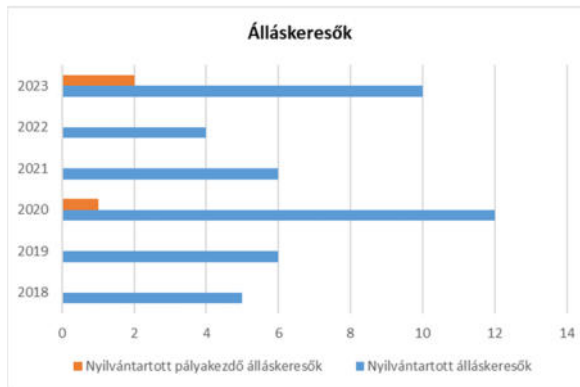

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Településünkön nincs ilyen program. Fiataljaink Répcelak, Sárvár és Szombathely városokban vehetnek részt ilyen képzésekben.

Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2018	5	0
2019	6	0
2020	12	1
2021	6	0
2022	4	0
2023	10	2

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Településünkön nincsenek ilyen programok. Ilyen képzésekben a lakosság a Répcelak Város Művelődési Otthona által szervezett képzéseken vehet részt. Répcelakon a művelődési házban van lehetőség nyelvtanulásra, alapfokú számítógép kezelői ismeretek elsajátítására. KRESZ oktatáson is részt vehetnek az érdeklődők.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincs tudomásunk olyan személyről, aki romának vallja magát. Nincsen olyan mélyszegénységben élő vagy roma, aki önkormányzati intézményben foglalkoztatott.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Hátrányos megkülönböztetés nagy örömeinkre nincs a település körében.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

A Répcelaki Művelődési Ház és Könyvtár szervezésében van lehetőség az alapfokú digitális ismeretek megszerzésére.

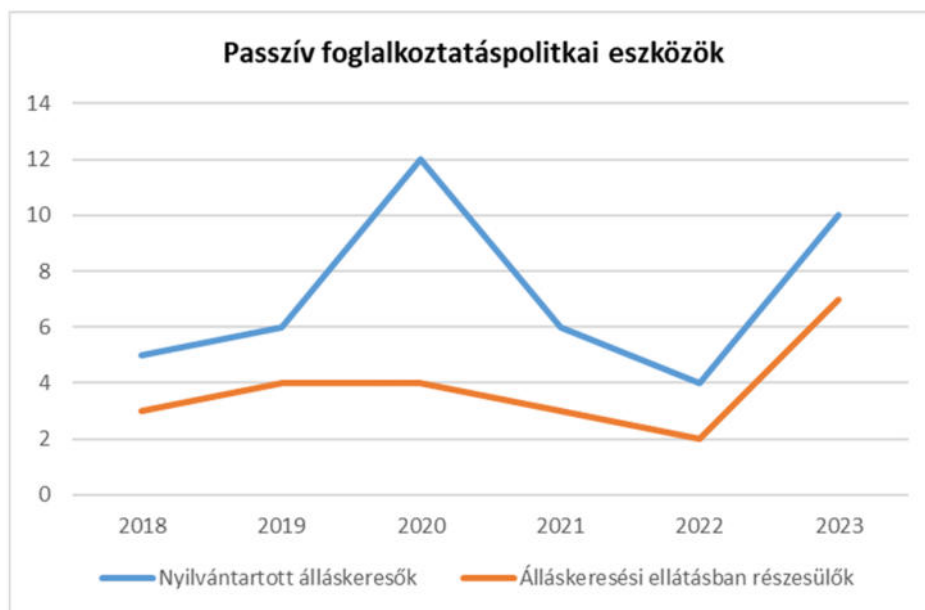
ó

Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2018	5	1,64%	3	60,00%
2019	6	2,03%	4	66,67%
2020	12	4,03%	4	33,33%
2021	6	1,95%	3	50,00%
2022	4	1,20%	2	50,00%
2023	10	2,84%	7	70,00%

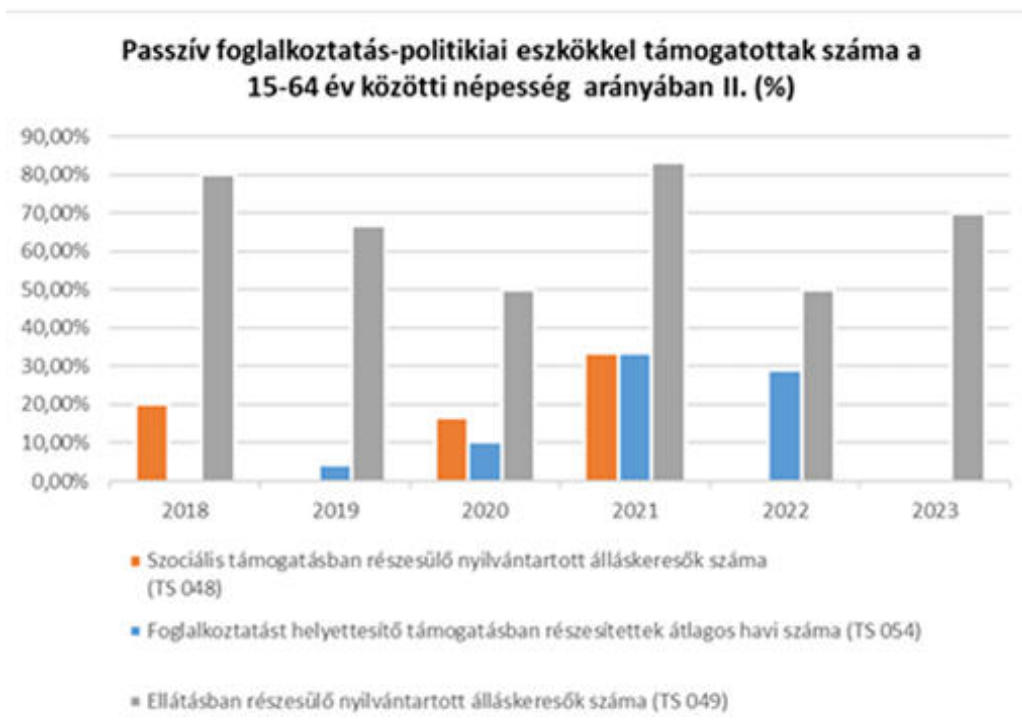
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

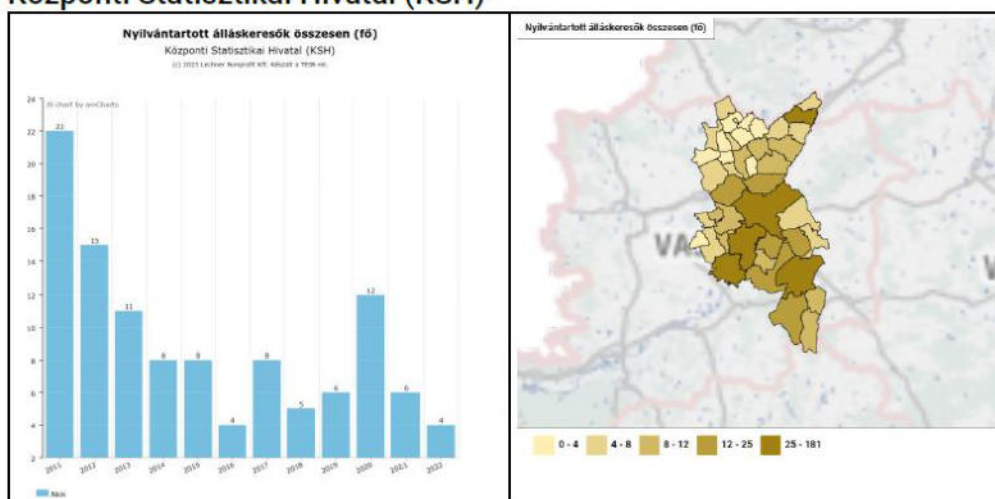
Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
3	1	20,00%	0	0,00%	4	80,00%
3	0	0,00%	0	4,33%	4	66,67%
3	2	16,67%	1	10,17%	6	50,00%
1	2	33,33%	2	33,33%	5	83,33%
2	0	0,00%	1	29,00%	2	50,00%
3	0	0,00%	0	0,00%	7	70,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

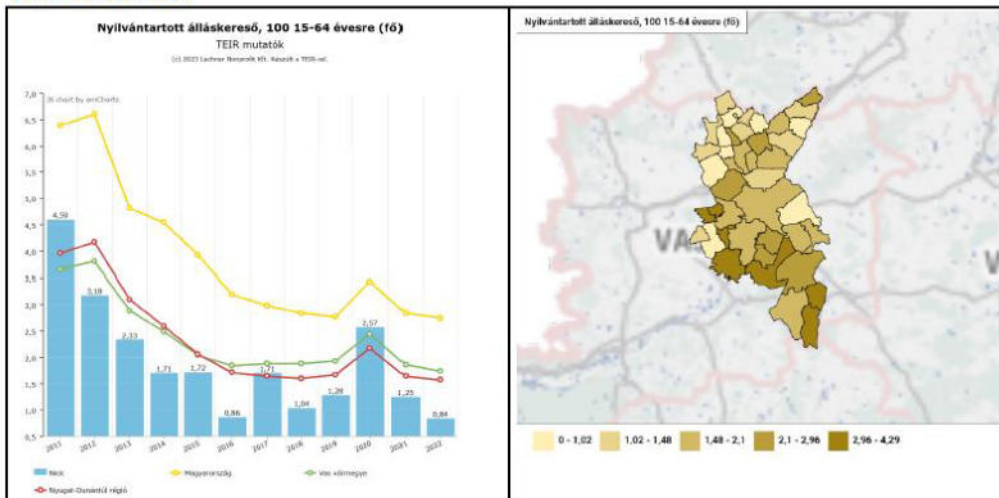

**Nyilvántartott álláskeresők összesen (fő)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

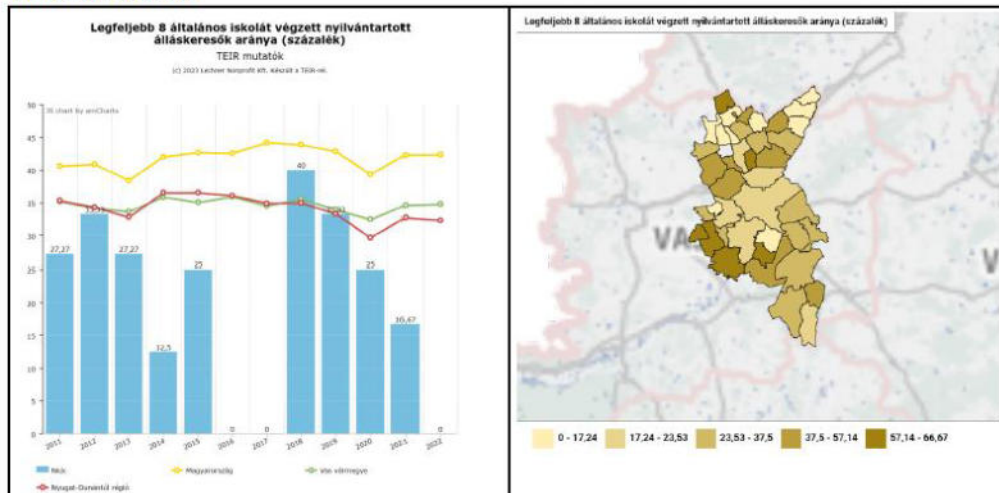

A nyilvántartott álláskeresők száma csökken. 2022-es évben mindössze 2 fő álláskereső volt a településen.

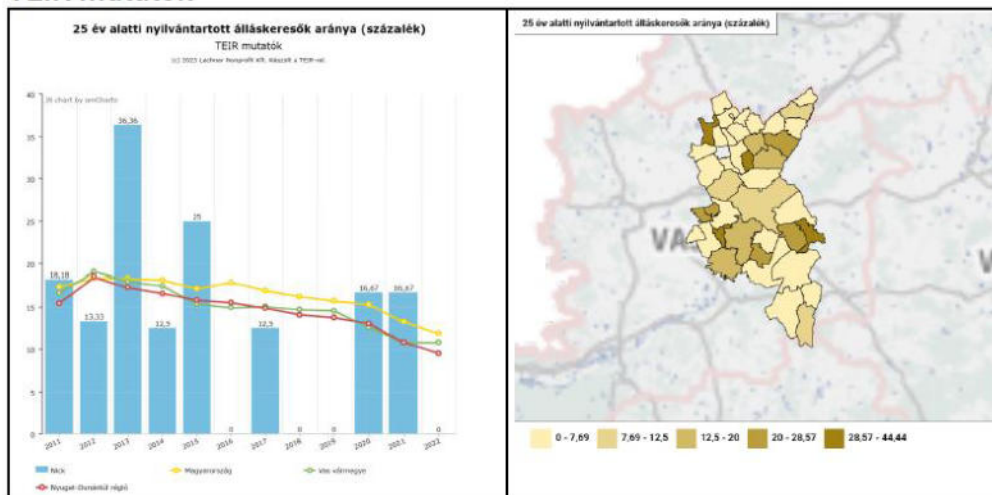
Nyilvántartott álláskereső, 100 15-64 évesre (fő) TEIR mutatók

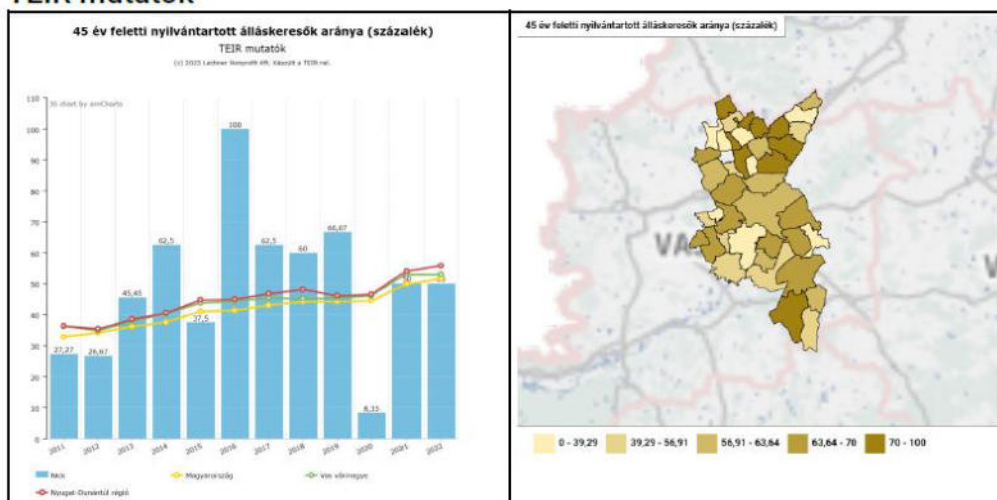
Legfeljebb 8 általános iskolát végzett nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék) TEIR mutatók

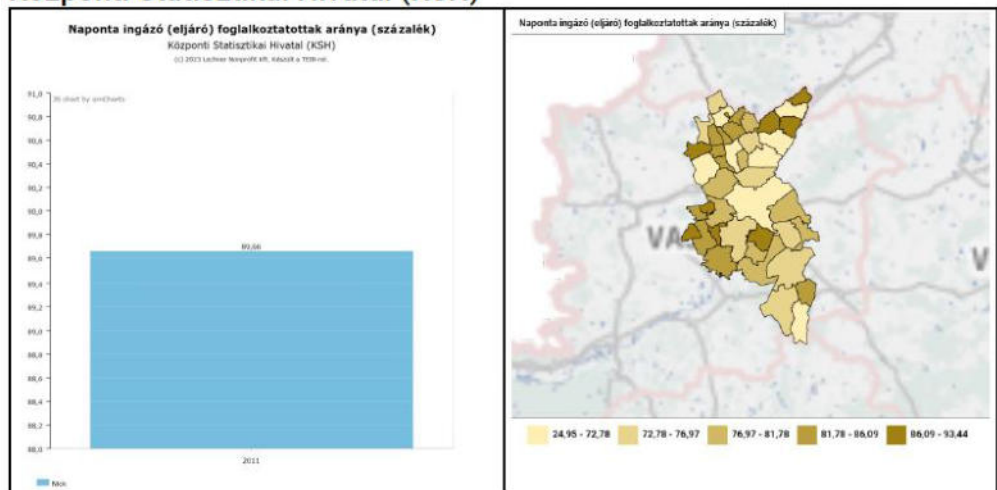
25 év alatti nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék) TEIR mutatók

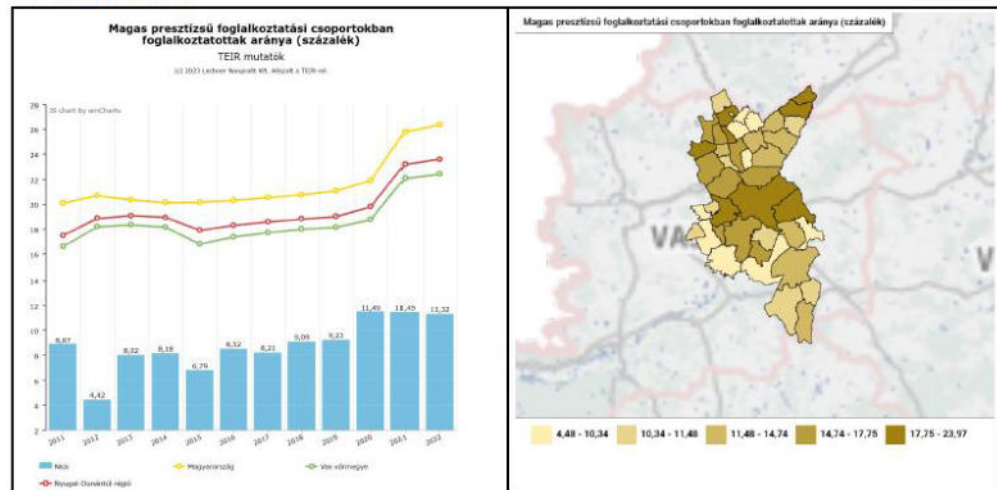
45 év feletti nyilvántartott álláskeresők aránya (százalék) TEIR mutatók

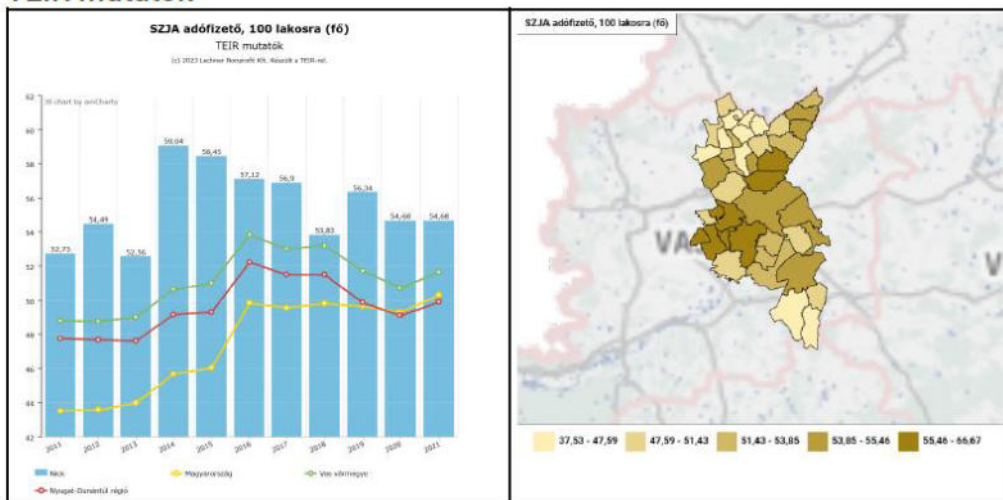
Naponta ingázó (eljáró) foglalkoztatottak aránya (százalék) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

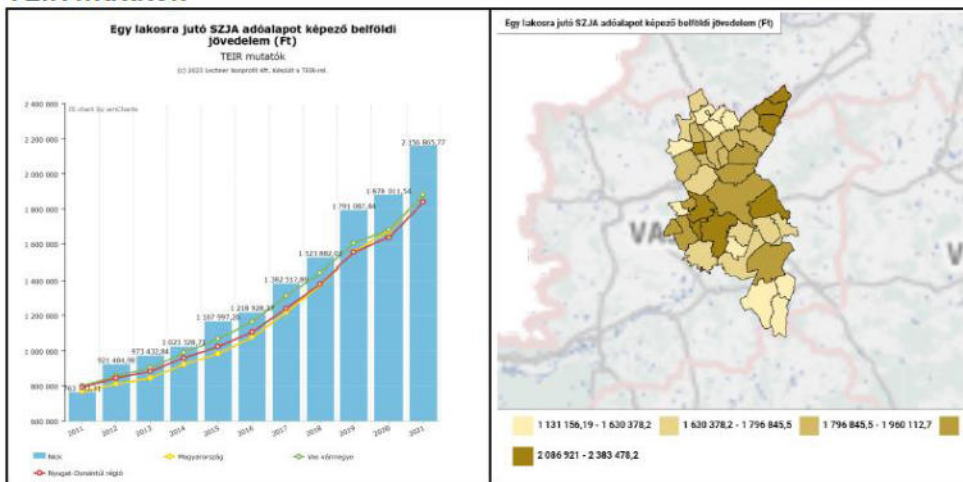
Magas presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya (százalék) TEIR mutatók

**SZJA adófizető, 100 lakosra (fő)
 TEIR mutatók**

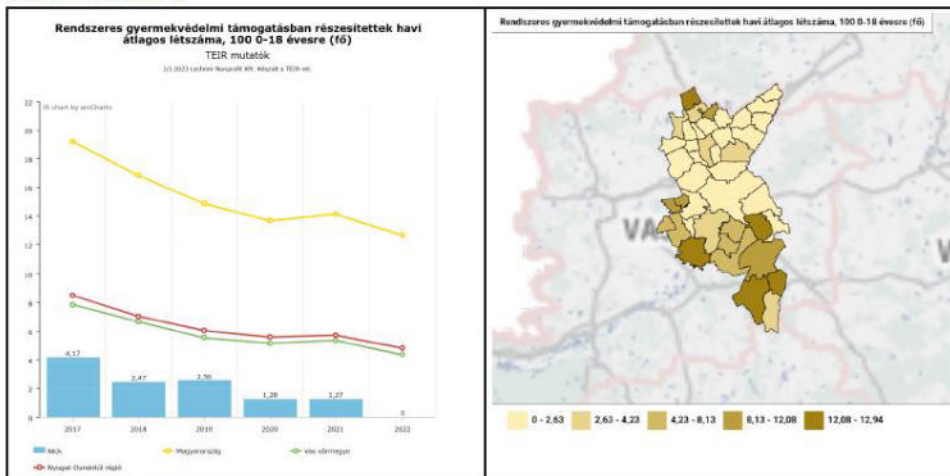

**Egy lakosra jutó SZJA adóalapot képező beföldi jövedelem (Ft)
 TEIR mutatók**

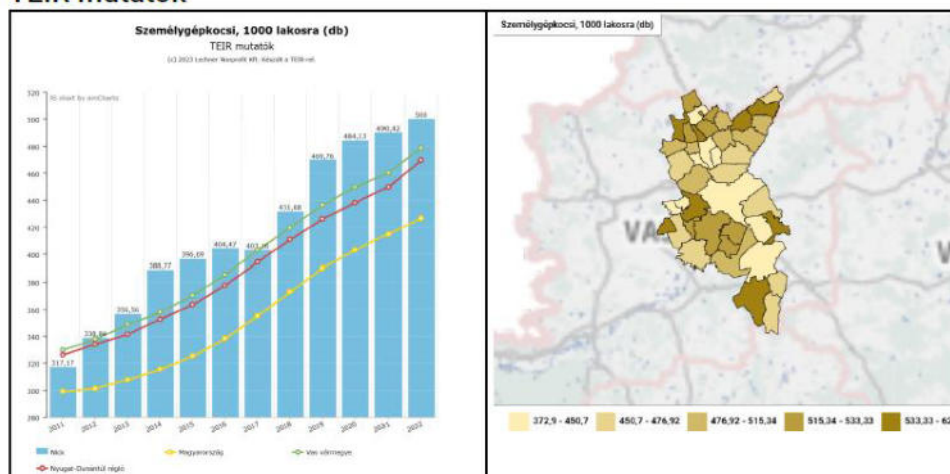

A fenti érték nagyon magas a hasonló településekhez képest.

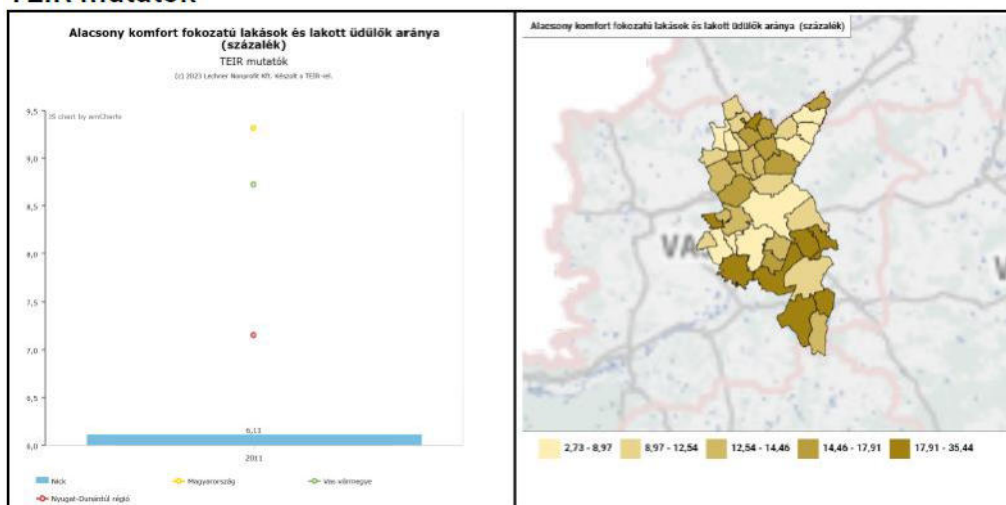
Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesítettek havi átlagos létszáma, 100 0-18 évesre (fő) TEIR mutatók

Személygépkocsi, 1000 lakosra (db) TEIR mutatók

Alacsony komfort fokozatú lakások és lakott üdülők aránya (százalék) TEIR mutatók

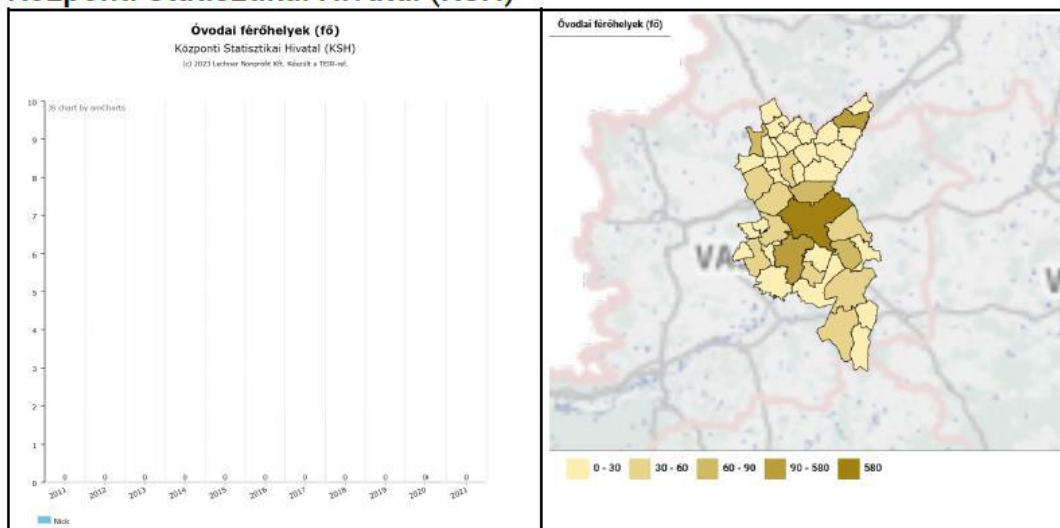
1.1. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

Oktatás

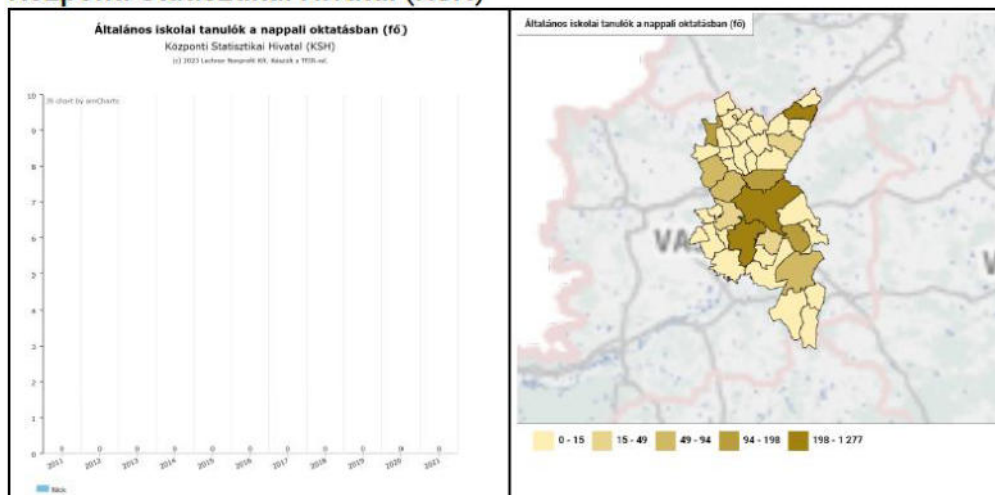
A településen nincsen bölcsőde, óvoda és iskola.

A nicki gyerekek a répcelaki iskolába járnak tanulni (*Répcelaki Százszorszép Óvoda, Répcelaki Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola*) Ezek az adatok csak a község óvodás és iskolás korú gyermekeire vonatkoznak.

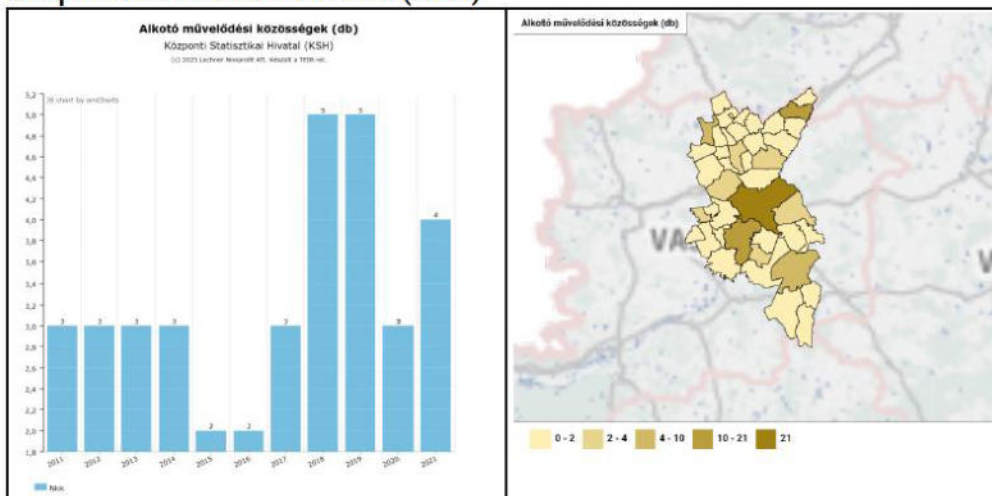
Óvodai férőhelyek (fő) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

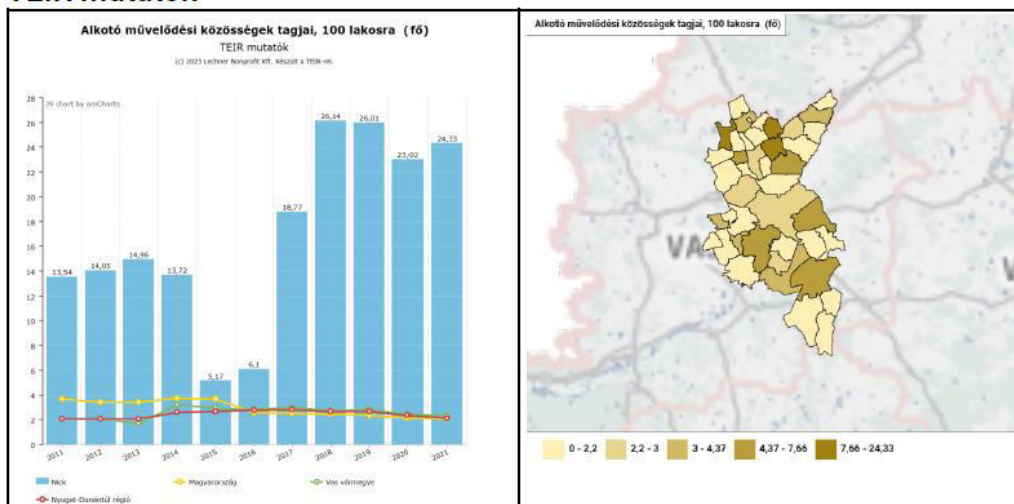
Általános iskolai tanulók a nappali oktatásban (fő) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

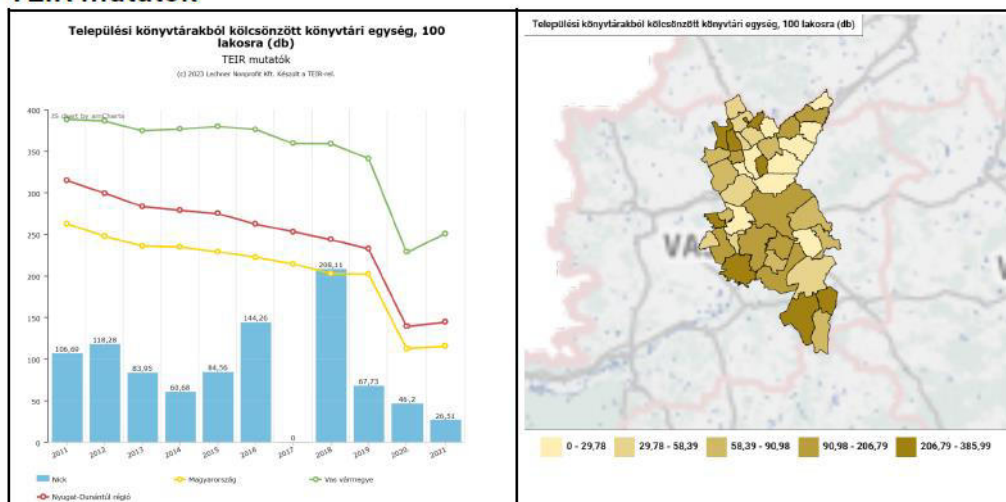
Alkotó művelődési közösségek (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

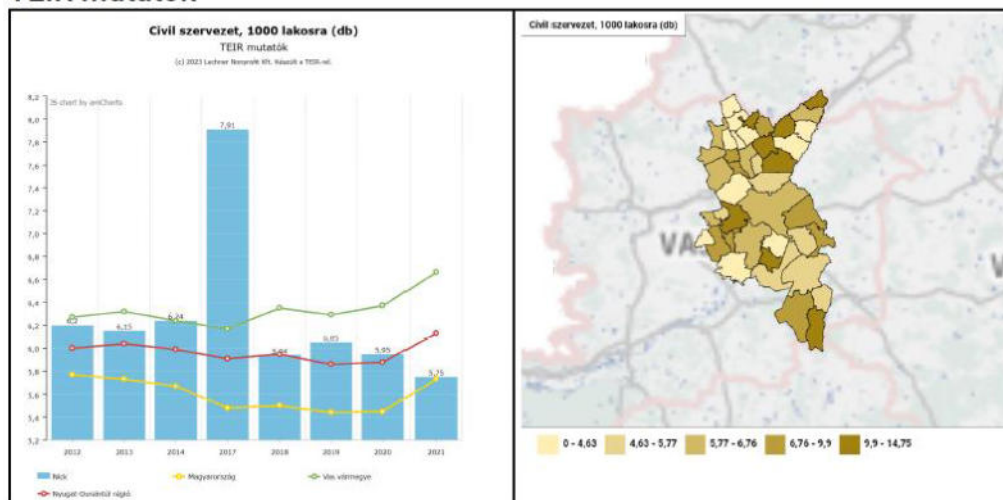
Alkotó művelődési közösségek tagjai, 100 lakosra (fő) TEIR mutatók

Települési könyvtárakból kölcsönzött könyvtári egység, 100 lakosra (db) TEIR mutatók

Civil szervezet, 1000 lakosra (db) TEIR mutatók

A helyi, térségi közösség életében jelentősebb, fontosabb civil szervezetek, szerveződések az alábbiak:

- Don Bosco Nyomdokán Fiatalokkal a Fiatalokért Egyesület
- Fergeteg Közhasznú Néptáncgyesület
- Magyar Vöröskereszt Nicki Alapszervezete
- Nicki Szent Anna Templomért Alapítvány

A község közösségi életének elsődleges színtere a Művelődési ház. A rendezvényeket jellemzően a települési önkormányzat rendezi. A művelődési házban könyvtár működik. Rendszeresen a kulturális programok, egyesületek, klubok működnek, amelyek nyitottak, aktívan részt vesznek a település életében. A településen működő szervezeteknek (Szent Anna Alapítvány, Fergeteg Közhasznú Néptánc Egyesület, Nicki Önkéntes Tűzoltó egyesület, Vöröskereszt Nicki alapszervezete) helyet biztosít a művelődési ház. Minden évben megrendezésre kerülő ünnepségeinken, programjainkon - Májusfaállítás, Májusfa kitáncolás, Locsolóbál, Gyermeknap, Falunap, Nyugdíjas múltidéző délután, Mikulás ünnepség, Falukarácsony, Búcsú - aktívan részt vesznek. Az ünnepségeknek és a programoknak a helyet biztosít a művelődési otthon. A lakosság túlnyomó többsége Római katolikus vallású.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyermekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A Répcelaki Százszorszép Óvoda alapító okirata szerint az intézmény ellátja a többi gyermekkel együtt nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését is, valamint kiegészítő tevékenységként közétkeztetést biztosít.

A Répcelaki Móra Ferenc Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola a szociális hátrányok enyhítésére az alábbi tevékenységi formákat biztosítja:

- A bejáró tanulók felügyelete, tömegközlekedési eszközhöz kísérése.
- Egészségügyi szűrések, fogorvosi ellátás

- Felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok szervezése
- Drogmegelőzési és egészségvédelmi programok
- Mentálhigiénés programok
- Pályaorientációs tevékenység
- Pályázatok figyelése, részvétel a pályázatokon

Szociális ellátás

Az önkormányzat képviselő-testülete fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának. A szociális ellátások területén az önkormányzat a következő feladatokat látja el: - A képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a szociális ellátásokról szóló a 3/2015 (II.25.) önkormányzati rendeletét. Ezek alapján Nick Község Önkormányzata az alábbi: Rendkívüli települési támogatások: - átmeneti segély - rendkívüli gyermekvédelmi támogatás - temetési segély - újszülött támogatás Rendszeres települési támogatások: - lakásfenntartási támogatás - méltányossági ápolási díj - méltányossági közgyógy ellátás Személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások és szolgáltatások biztosítása: - szociális étkeztetés, - házi segítségnyújtás, - falugondnoki szolgáltatás A pénzbeli ellátásokra fordított kiadások alakulása:

Megnevezés	2020	2021	2022	2023	2024
Összeg (e Ft):	1 165	559	983	541	490

- A rászorulóknak **pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat**, valamint a munkaerőpiaci szolgáltatásokat és az álláskeresőknél számára elérhető támogatásokat vehetik igénybe.
- Pénzbeli ellátások:; rendkívüli települési támogatás; temetési segély, átmeneti segély, rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, rendszeres települési támogatás: méltányossági ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, méltányossági közgyógy
- Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások egészben vagy részben természetbeni szociális ellátás formájában is nyújthatók, így a rendszeres települési, valamint a rendkívüli települési támogatás formái
- Természetbeni ellátás továbbá a köztemetés.

Munkaerő-piaci szolgáltatások:

- a) munkaerő-piaci és foglalkozási információ nyújtása
- b) munka-, pálya, álláskeresői, rehabilitációs helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresőknél támogatása:

- a) A hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások
- b) Az álláskeresőknél vállalkozóvá válását elősegítő támogatás
- c) Álláskeresőknél járadék
- d) Nyugdíj előtti álláskeresőknél támogatás
- e) Költségtérítés

Szociális alapszolgáltatások

- a) Étkeztetés

b) Házi segítségnyújtás

c) Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgáltatást a Sárvár Térsége Többcélú Kistérségi Társulás Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója látja el.

Egészségügyi ellátás

A településen házi orvosi szolgálat nem működik. 2 felnőtt házi orvosi körzet és 1 gyermekorvosi körzet található Répcelak városban. A gyermekorvos Répcelaki rendelőben fogadja a betegeket, míg a házi orvosi heti 1 (keddi) napon jár ki a településre. Védőnő 1 fő jár ki Nick községbe a védőnői feladatokat ellátni. A répcelaki Móra Ferenc Általános Iskolába járnak Csánig és Nick községekből a gyermekek. Az iskolában a településen élő gyermekek számára is biztosított a védőnői ellátás. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkant sági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatalában lehet.

Az 1997. évi CLIV. egészségügyi törvény alapján elő kell segíteni az egyén és ez által a lakosság egészségi állapotának javulását, az egészséget befolyásoló feltétel- és eszközrendszer, valamint az annak kialakításában közreműködők feladatainak meghatározásával. A lakosság számára az esélyegyenlőségének megteremtéséhez az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést biztosítani kell. Meg kell teremteni annak feltételeit, hogy minden beteg megőrizhesse emberi méltóságát és önazonosságát, önrendelkezési és minden egyéb joga csorbítatlan maradjon.

A települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát. Együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai szintekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A lakosság általános egészségügyi állapotára jellemző legtöbbször előforduló megbetegedések között az első helyen a magas vérnyomásos betegségek állnak. A férfi és női páciensek megoszlásában a női betegeknél 55-64 éves koruk között fordul elő legtöbbször. A második helyen a szív-és érrendszeri gondozottak állnak, mely nagy számban érinti a lakosságot. Ennél a betegség fajtánál is a nőket érinti súlyosabban. A korosztályi megoszlás tekintetében az 55-64 éveseket. Kimagasló megbetegedések között szerepel még a cukorbetegség, a vesebetegség, az anyagcsere rendellenessége, daganatos betegségek, a női páciensek aránya a férfi betegekhez képest itt is magasabb, korosztályi megoszlásban szintén az 55-64 éveseket érinti. A lakosság körében kisebb arányszámú megbetegedések között szerepel a tüdőbetegség, az

immunbetegségek, s a csontsűrűség és csontszerkezet rendellenességek előfordulása, valamint a pszichiátriai gondozottak száma.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2018	0	0	0	0	9	2,00
2019	0	0	0	0	9	0,00
2020	0	0	0	0	9	0,00
2021	0	0	0	0	9	0,00
2022	0	0	0	0	12	0,00
2023	0	0	0	0	10	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálására célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Vas Megyei Kormányhivatal Sárvári Járási Hivatalában lehet.

A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat és civilszervezetei önállóan és együttműködve is törekednek az érintett célcsoport közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés biztosítására.

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokat az önkormányzat a kötelezően ellátandó feladatai között biztosítja. A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás célja, a szolgáltatást igénybe vevő személy önálló életvitelének fenntartása a saját lakókörnyezetében. Településünkön a házi segítségnyújtást az önkormányzat biztosítja, egy fő szociális gondozó segítségével.

A lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával ellátjuk a település idős gondozásával összefüggő szociális alapszolgáltatási feladatokat. Mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra szoruló emberek fizikai szükségleteinek ellátása, a boldog békés öregkor megteremtése, a lelki harmónia megőrzése áll. A házi segítségnyújtás biztosítása, jelentős hiányt pótol a helyi szociális ellátó rendszerben. Nick község lakosságának közel 19 %-a 65-éves, vagy annál idősebb korú. Az idős emberek jellemzője

a szülőfaluhoz, a lakóhelyhez, rokonsághoz való szoros kötődés. Így fontos, hogy ezt számukra biztosítani tudjuk, adott esetben a közösség által fenntartott, szervezett szolgáltatásokkal.

Szociális étkeztetés

Nick község Önkormányzata az étkeztetést a Répcelaki Százszorszép Óvoda iskola konyhája által nyújtott szolgáltatás útján szervezi meg. A szociális étkeztetés kétféle módon vehető igénybe: elvitellel illetve kiszállítással

Tekintettel arra, hogy az idős, illetve nem jó egészségi állapotú emberek számára gyakran nehézséget jelent a konyhára, illetve az étkezőbe való eljutás. Az étel kiszállítását 11:30-tól 13:30-ig egy fő szociális gondozónő végzi gépjárművel.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A kulturális programokhoz való hozzáférés feltételei településünkön megfelelőek az idős korosztály igényeinek. A kulturális programok, események, az Önkormányzat által szervezettek, a helyi Kultúrház keretein belül kerülnek megvalósításra.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai képességeinek fejlesztése ma már elengedhetetlen. Ezzel nemcsak a munkaerőpiacon való elhelyezkedési esélyeik nőnek, de általában véve is több információhoz juthatnak rövid időn belül és hatékony módon.

7 A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

Nick Község Önkormányzatának bemutatása gazdálkodási és településüzemeltetési szempontok alapján

Gazdálkodásunk pénzügyi kereteit döntően a pályázati támogatások, saját adóbevételeink nagysága, az előző évben képződött maradvány, a központi feladattámogatási rendszerből származó bevétel határozza meg.

Az önkormányzati gazdálkodás elsődleges célja a hatékonyság, eredményesség és gazdaságosság elveit figyelembevéve a közszolgáltatások lehető legmagasabb színvonalon történő ellátása. A költségvetés tervezésekor az erőforrásokat minden területen Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. §-ában meghatározott kötelező alapfeladatok ellátására kell koncentrálni, tehát a tartós bevételi források nagyságrendjéhez kell igazítani a kötelező feladatok ellátását. Településünk méretéből adódóan nem rendelkezik intézményhálózattal, így a kötelező feladatok széles körét feladatellátási szerződések útján oldja meg. A kötelező feladatok finanszírozását követően fennmaradó maradvány mértékére figyelemmel lehet dönteni az önként vállalt feladatok köréről és pénzügyi forrásáról. Az önként vállalt feladat kiadásainak finanszírozása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti.

A helyi önkormányzatok kötelező, törvényben meghatározott feladatai ellátásával kapcsolatos működési kiadásainak fedezetét az Országgyűlés a feladatfinanszírozás rendszerén keresztül, *feladatalapú támogatással* biztosítja. A támogatás nagyrésze lakosságszám (Nick állandó lakosainak száma 2025. január 1-én 564 fő) illetve más mérőszámok alapján kerül kiutalásra. A feladatalapú támogatás önkormányzatunk bevételeinek kb. 40 %-át teszi ki, és kizárólag a kötelező feladatellátásra fordítható.

Működési bevételeket jelentenek az önkormányzat számára a szolgáltatások bevételei (bérleti és egyéb díjak), ellátási díjak (szociális étkeztetés) és tulajdonosi bevételek (közművagon üzemeltetési díjak).

Költségvetési bevételeink jelentős hányadát az *adóbevételek* jelentik, amelyek közül a legjelentősebb az iparüzési adó. Településünkön bevezetésre került még az építményadó, kommunális és idegenforgalmi adó is. Ezutóbbiak, valamint az egyéb közhatalmi bevételek (pótlék, bírság, közterület használati díjak) a helyi adó bevételeink kisebb hányadát teszik ki.

Az adóbevételek alakulása, jelentősen befolyásolja a településen keletkező saját bevételt, ezáltal közvetlenül hat a településen keletkező helyi fejlesztések anyagi forrásának nagyságára, az önként vállalt feladatok körére, illetve a településen élő magánszemélyek és vállalkozók anyagi terheire. Mértéke jelzésértékű a téren, hogy a lakosság, illetve vállalkozások milyen mértékben hajlandóak részt vállalni a településfejlesztési célok megvalósításában.

Az önkormányzat saját bevételei azonban nem nyújtanak fedezetet komolyabb fejlesztések létrejöttéhez. Közép- és hosszú távú fejlesztési koncepciók megvalósításához pályázati forrás megszerzése szükségeltetik. Az elérhető támogatási konstrukciók sok esetben determinálják a fejlesztési irányokat.

Nick idegenforgalmi szempontból kedvező helyzetben van. A Rába-Műgát vonzó turisztikai célpont, melyben rejlő lehetőségekkel igyekszünk élni. A Műgáthoz vezető utat pályázati forrásból és önerő biztosításával sikerült 2 éve teljeskörűen felújítani.

Felhalmozási bevételi forrást a pár éve szintén pályázati forrásból kialakított építési telkek értékesítése jelenti. Ilyen jogcímen továbbá támogatási forrásból juthatunk bevételhez.

Az *előző évi maradvány* a takarékos gazdálkodás záloga, legfőbb fejlesztési forrásunk. Az idei évi költségvetésben feltüntetett viszonylag magas összege közel 12 millió Ft jótállási garanciát is takar, mely összeg a garanciális idő lejártát követően a kivitelezőnek visszajár.

Költségvetésünk kiadási oldalát tekintve a működési jellegű kiadások az összes kiadás több mint 90 %-át teszik ki. Ezen belül is jelentős súllyal szerepel a *személyi juttatások és munkaadót terhelő járulékok* összege, mely az alkalmazásban álló falugondnok, kulturális referens, szociális gondozó, közfoglalkoztatott/ak munkabéréjét, a közterület kaszálását végző dolgozó megbízási díját, illetve a polgármester, alpolgármester és az önkormányzati képviselők tiszteletdíját foglalja magába.

A másik legjelentősebb költségkategória költségvetésünkben a *dologi kiadások* csoportja. Ezen kiadások jellemzően településüzemeltetési célokat szolgáló működtetési, biztosítási, közüzemi költségek, szolgáltatási kiadások. A biztonságos gazdálkodás fenntartása mellett kiemelt figyelmet fordítunk településképünk folyamatos szépítésére, ingatlanjaink karbantartására.

Településüzemeltetési feladataink közül a legfontosabbak, melyre közvetlen, kötött elszámolási kötelezettséggel járó állami támogatásban részesülünk a következők:

- zöldterületgazdálkodással kapcsolatos feladatok: fűnyírás, parkosítás, parkrendezés, virágosítás, faültetés.
- közvilágítás fenntartása: energia-, rendszerhasználati díjak, karbantartás, lámpatestek cseréje-, beszerzése.
- köztemető fenntartással kapcsolatos feladatok: kaszálás, ravatalozó fenntartása.
- közutak fenntartása: utak, járdák, aluljáró környékének kaszálása, kátyúzás, síkosságmentesítés, padkák rendben tartása.,

A településüzemeltetési feladatokon kívül jelentős forrást áldozunk kulturális, közművelődési célokra. Közösségi színteret működtetünk, programok, rendezvények színes palettáját kínáljuk a kikapcsolódni vágyók számára. A megyei könyvtár gondozásában könyvtár is áll a lakosság rendelkezésére.

Az önkormányzat épületében a kultúra mellett egy jól felszerelt orvosi rendelőben helyet biztosítunk az orvosi ellátás számára is. A rendelő működési költségeinek fedezetét önkormányzatunk költségvetésében biztosítja.

Önként vállalt feladataink a következők: falugondnoki szolgálat működtetése, közfoglalkoztatás, szakorvosi ellátás, non-profit szervezetek támogatása, és a fejlesztési kiadások.

Dologi kiadásaink összegéből a bevételek soron is említett közel 12 millió Ft összegű jótállási garancia jelentős súlyt képvisel (közel 1/3-a).

Az önkormányzat a szociális ellátásokról szóló 12/2021.(IX.1.) rendelete alapján biztosítja a településen az étkeztetést, valamint a házi segítségnyújtást. Ezen szolgáltatásokon kívül a rendeletnek megfelelően *települési támogatás* nyújtásával segíti az erre rászoruló lakosokat.

A *támogatási célú működési kiadásokat* a kötelező feladatok ellátása céljából nyújtjuk feladatellátási szerződéseink alapján: Répcelak Város Önkormányzata részére járóbeteg ellátás, Répcelak és Térsége Önkormányzati Társulás részére védőnői, óvodai feladatellátás céljából. A Répcelaki Közös Önkormányzati Hivatal belső ellenőr megbízásával látja el a gazdálkodási szempontból hozzá tartozó költségvetési szervek, önkormányzatok, társulás belső ellenőrzési feladatait. E jogcímen is támogatást nyújtunk az ellátó szervnek. Civil szervezetek program és egyéb támogatási kérelmei is helyet kapnak költségvetésünkben.

A működési kiadások biztosítását követően fennmaradó szabad forrás, illetve célszerű támogatás terhére tervezhetünk településünkön *fejlesztéseket*. Pályázati forrás hiányában ezek jellemzően tárgyi eszköz beszerzéseket, illetve kisebb felújításokat jelentenek.

A rendezési terv finanszírozása is csak több évet felölelően volt lehetséges saját forrásaink terhére. Jelenleg ezen fejlesztési cél, az összes felhalmozási kiadásoknak közel 40 %-át teszi ki.

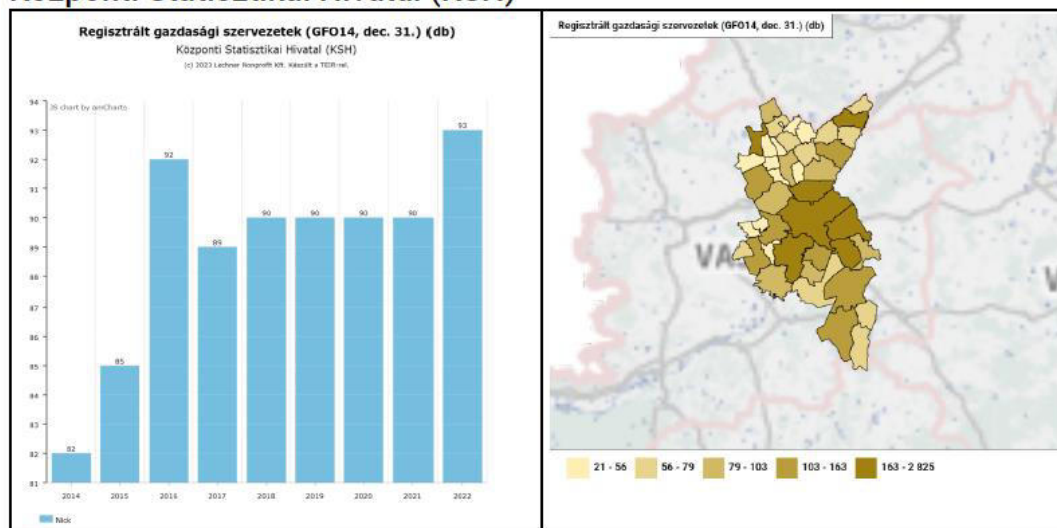
Az önkormányzat eseti jelleggel az átmenetileg szabad pénzeszközeit lekötött betétbe helyezi. A Stabilitási törvény 8. § (2) bekezdésében meghatározott adósságot keletkeztető ügyletből eredő fizetési kötelezettségünk nincs.

Összefoglalva elmondható, hogy önkormányzatunk gazdálkodása egyensúlyban van. Bevételeink megfelelő forrást biztosítanak a kötelező feladatok ellátására. Az átgondolt, takarékos gazdálkodást követően fennmaradó maradványt önként vállalt feladataink finanszírozására fordítjuk, illetve jövőbeni pályázati lehetőségek esetén önerő céljából tartalékba helyezzük.

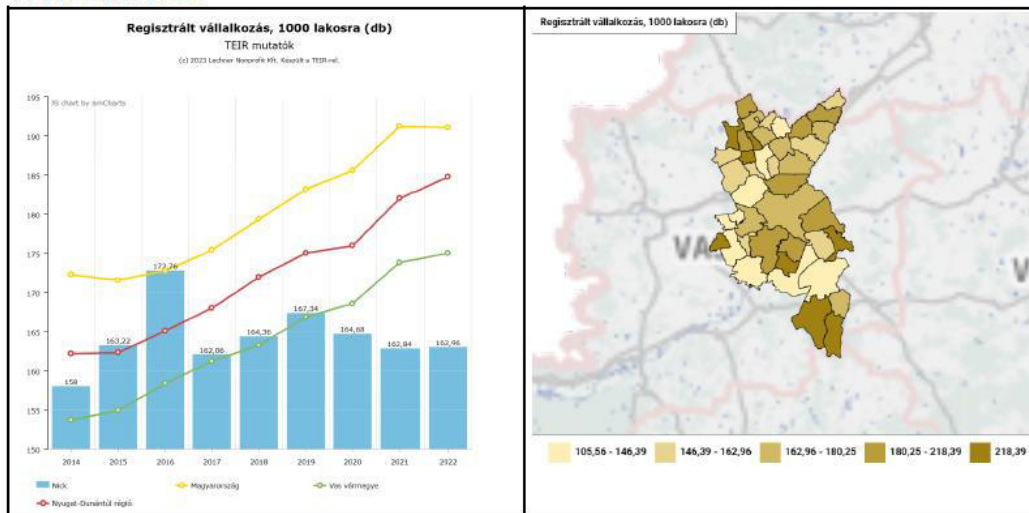
A közszolgáltatások ellátásán túl célunk az önkormányzat vagyonának biztosítása, illetve beruházások révén annak növelése.

Gazdasági szervezetek, vállalkozások

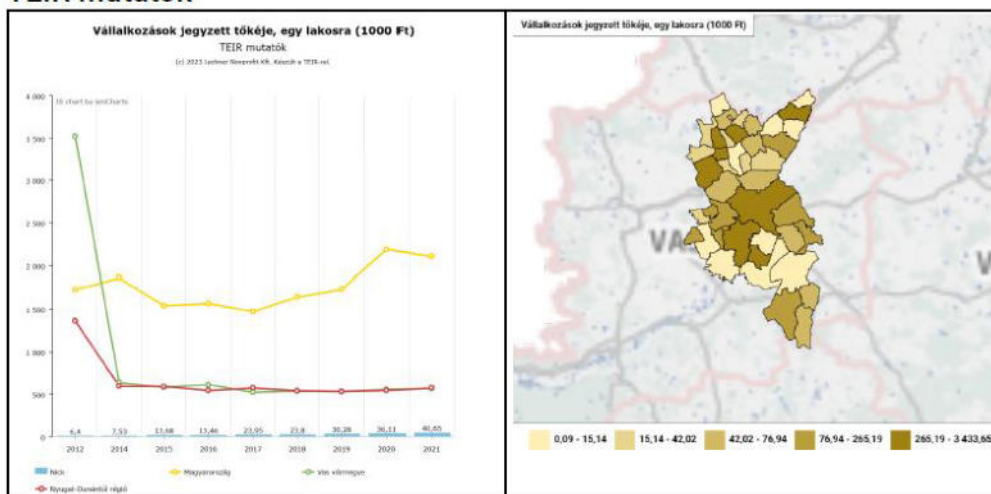
Regisztrált gazdasági szervezetek (GFO14, dec. 31.) (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

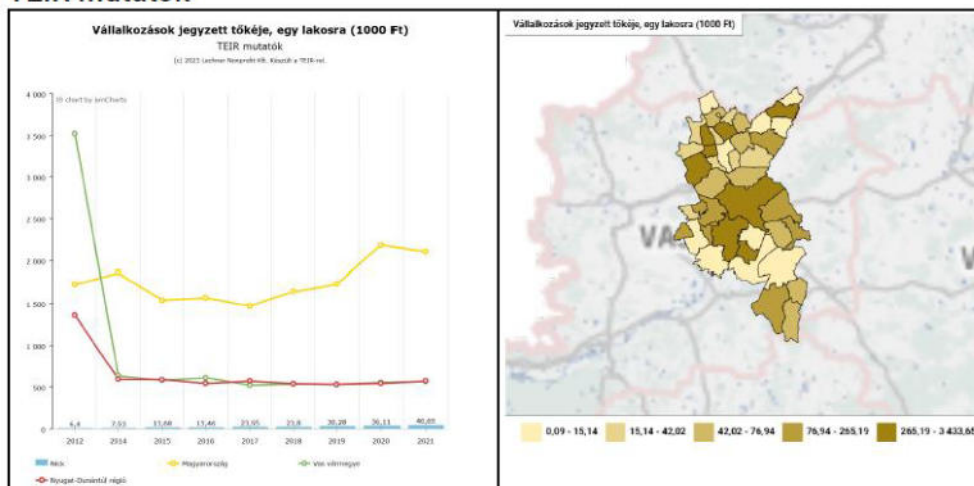
Regisztrált vállalkozás, 1000 lakosra (db) TEIR mutatók

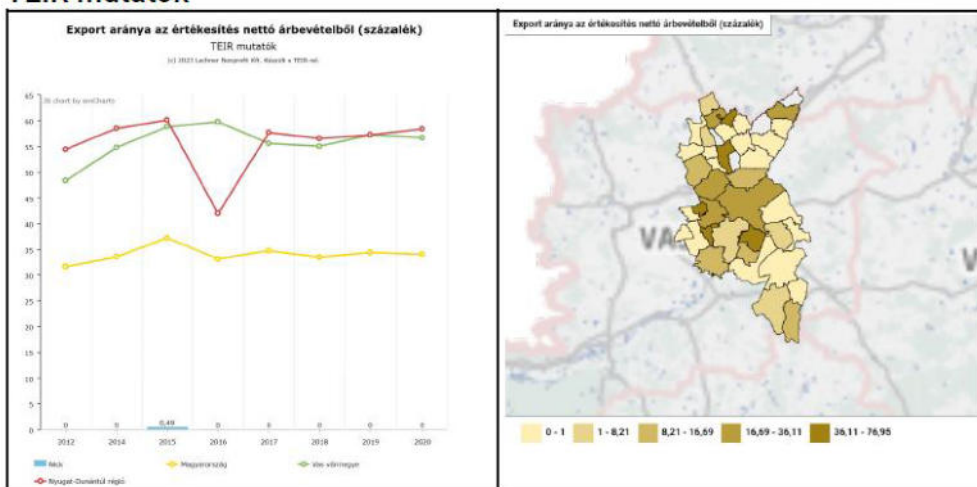
Vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra (1000 Ft) TEIR mutatók

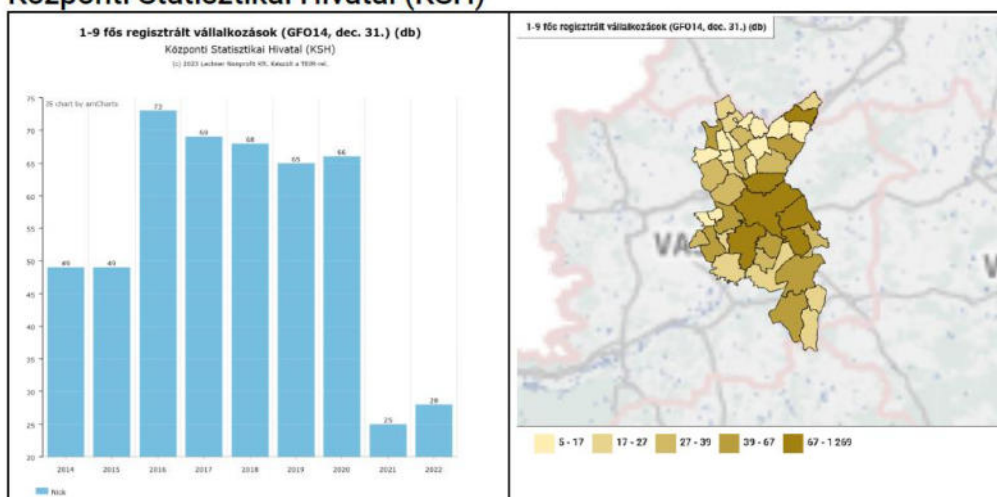
Vállalkozások jegyzett tőkéje, egy lakosra (1000 Ft) TEIR mutatók

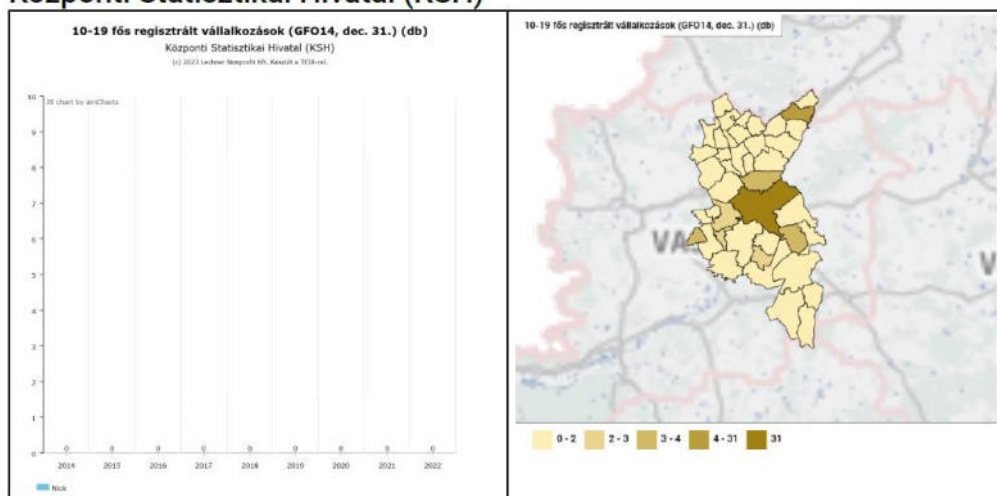
**Export aránya az értékesítés nettó árbevételéből (százalék)
 TEIR mutatók**

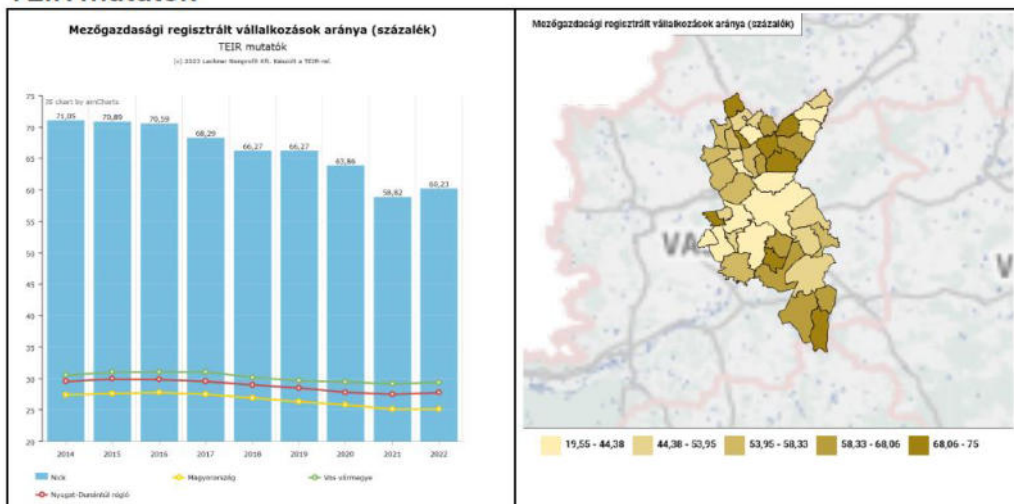
**1-9 fős regisztrált vállalkozások (GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

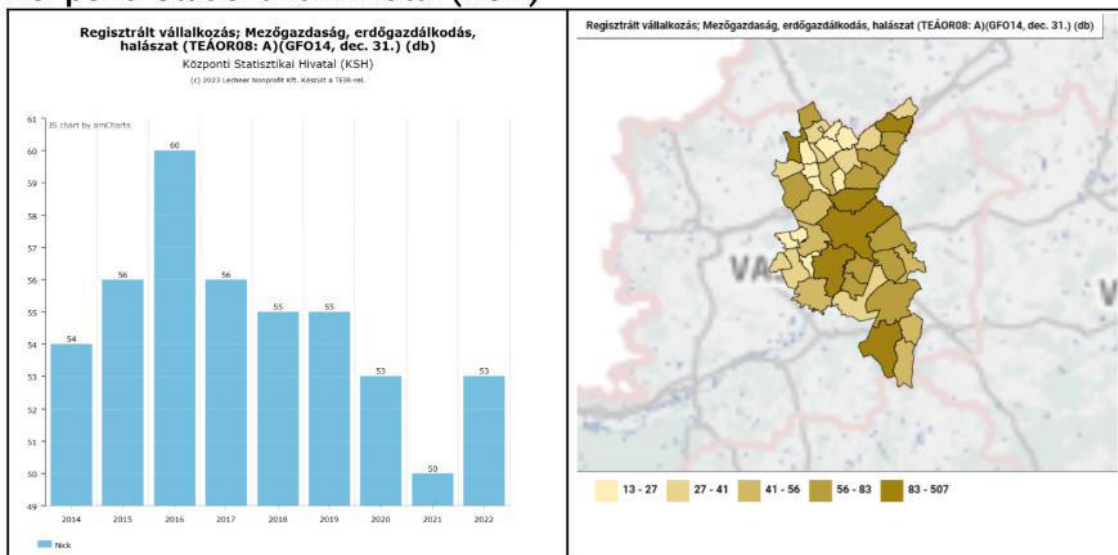
**10-19 fős regisztrált vállalkozások (GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

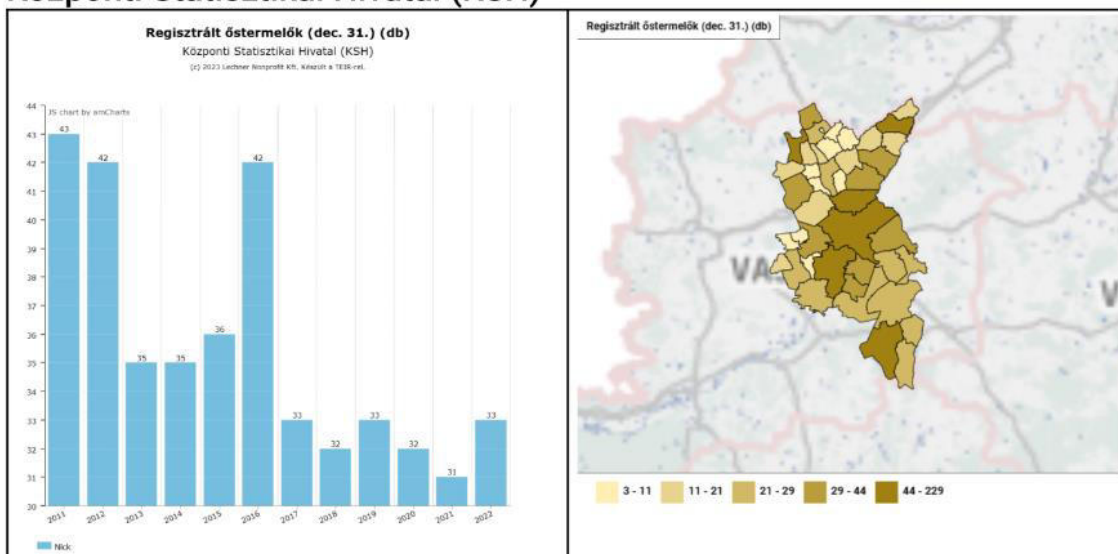
Mezőgazdasági regisztrált vállalkozások aránya (százalék) TEIR mutatók

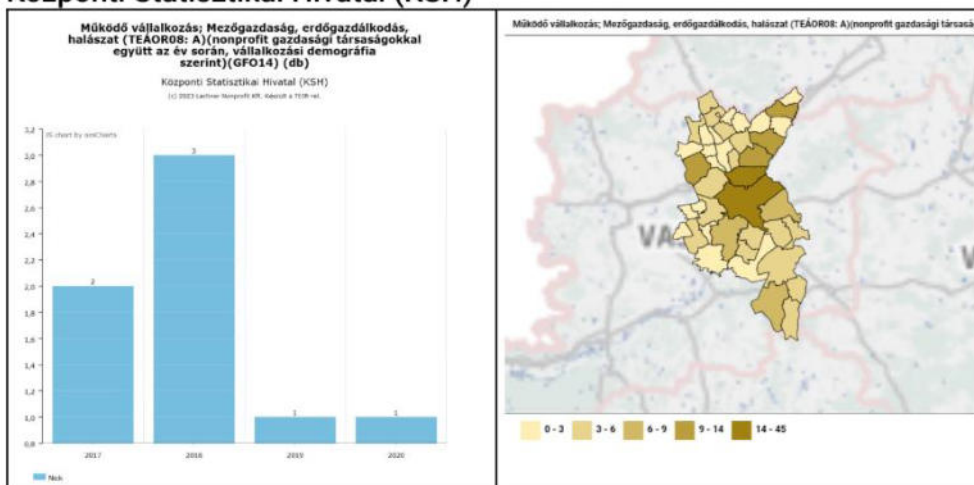
Regisztrált vállalkozás; Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (TEÁOR08: A)(GFO14, dec. 31.) (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

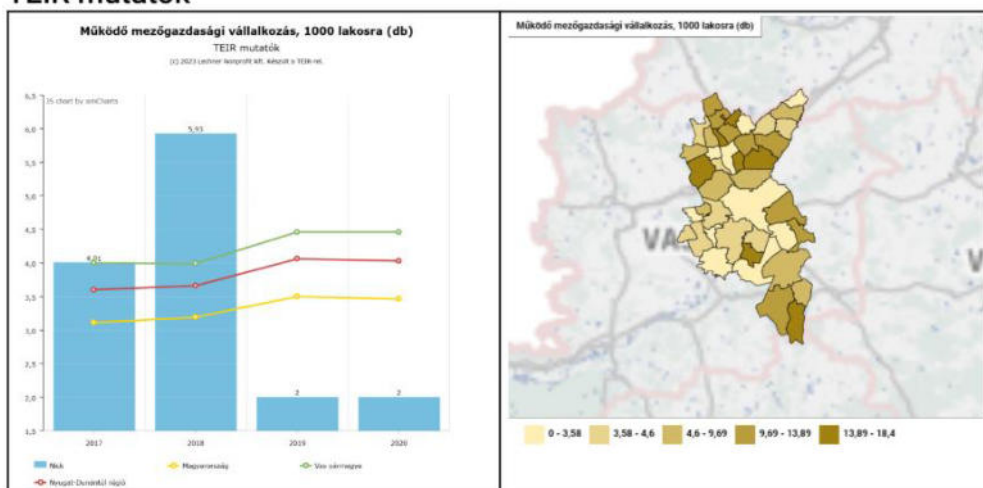
Regisztrált őstermelők (dec. 31.) (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

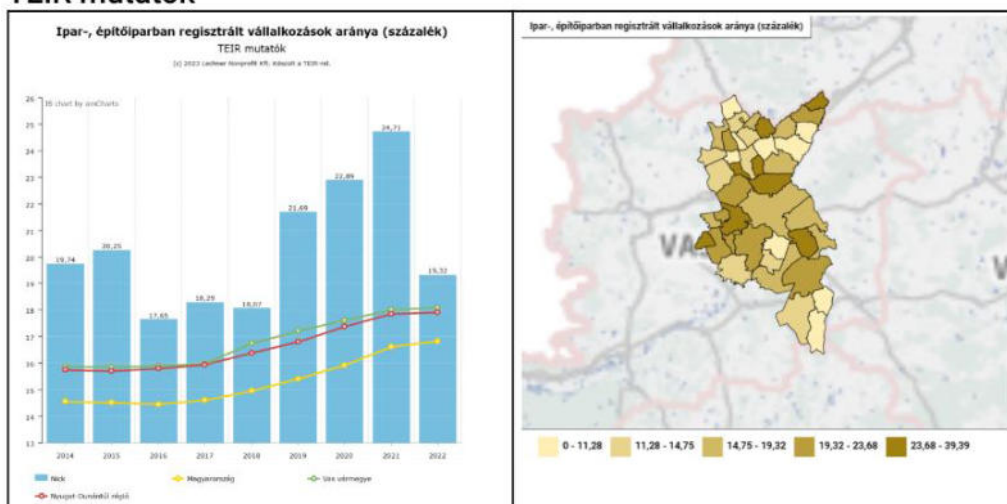
Működő vállalkozás; Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat (TEÁOR08: A)(nonprofit gazdasági társaságokkal együtt az év során, vállalkozási demográfia szerint)(GFO14) (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

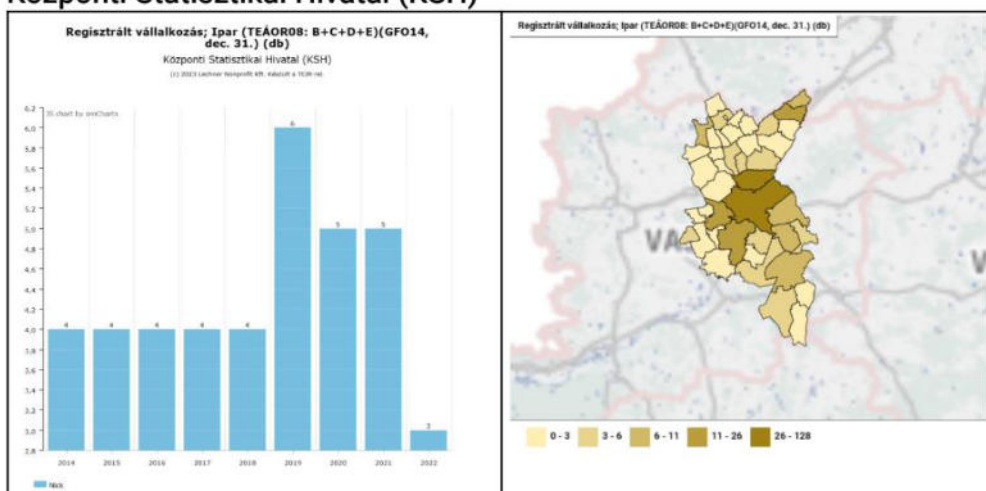
Működő mezőgazdasági vállalkozás, 1000 lakosra (db) TEIR mutatók

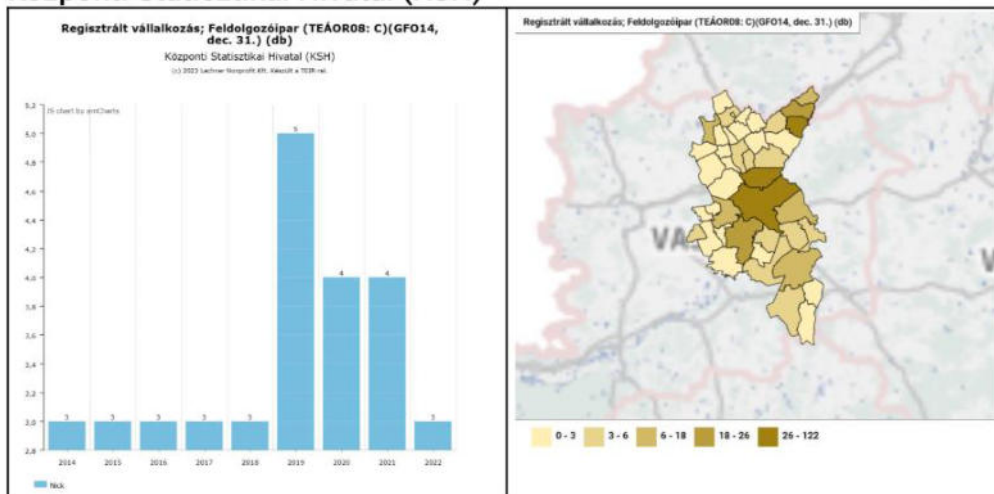
Ipar-, építőiparban regisztrált vállalkozások aránya (százalék) TEIR mutatók

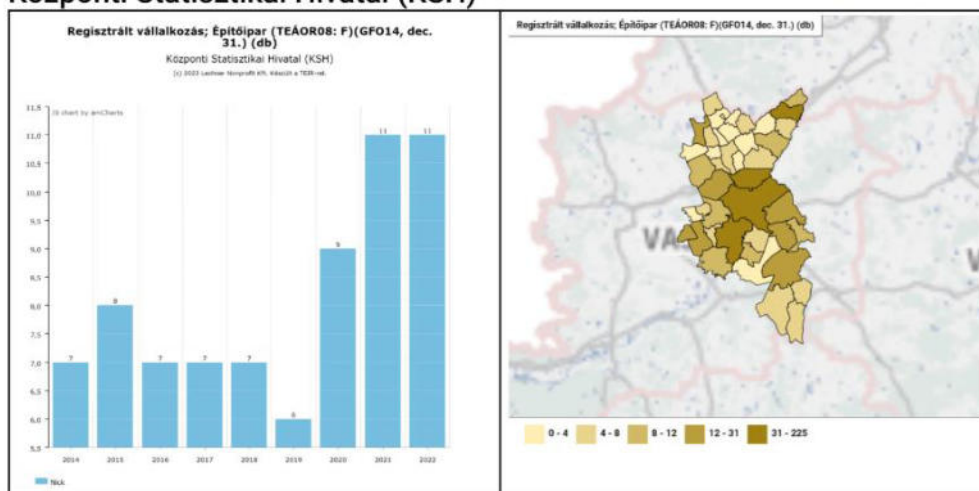
Regisztrált vállalkozás; Ipar (TEÁOR08: B+C+D+E)(GFO14, dec. 31.) (db) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

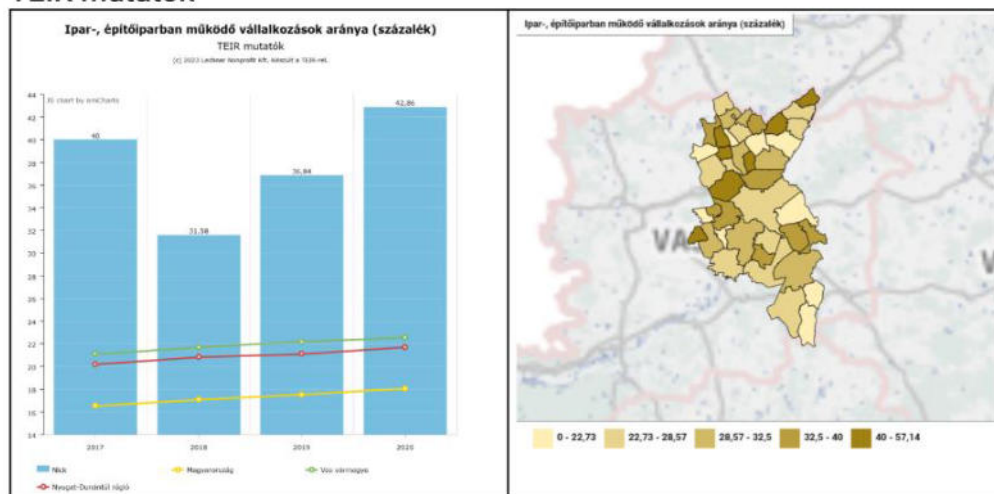
**Regisztrált vállalkozás; Feldolgozóipar (TEÁOR08: C)(GF014, dec. 31.)
 (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

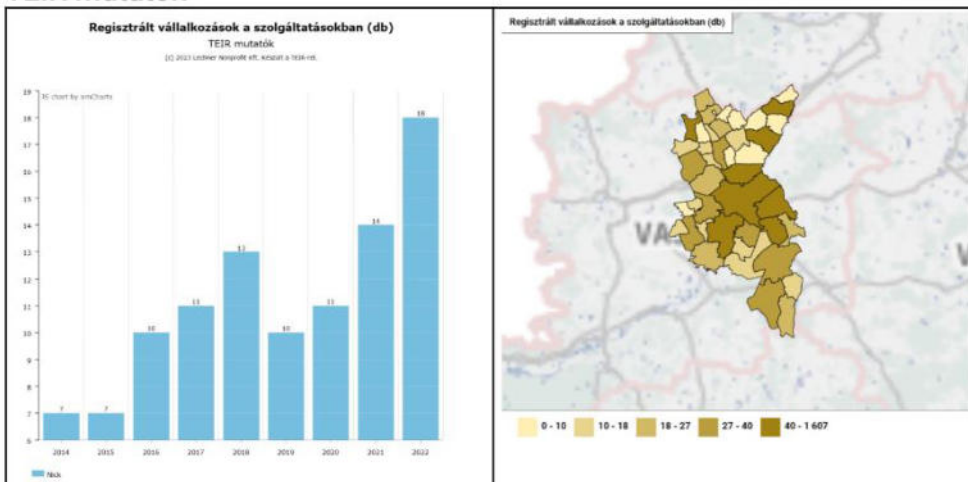
**Regisztrált vállalkozás; Építőipar (TEÁOR08: F)(GF014, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

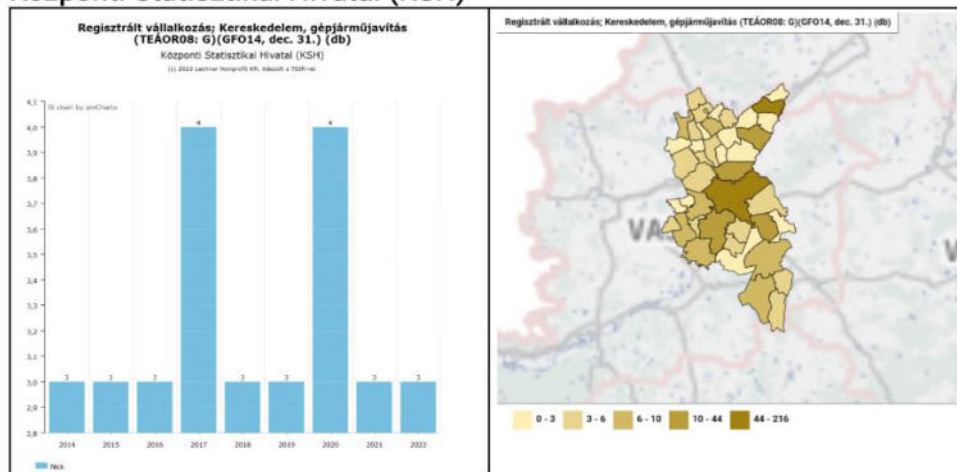
**Ipar-, építőiparban működő vállalkozások aránya (százalék)
 TEIR mutatók**

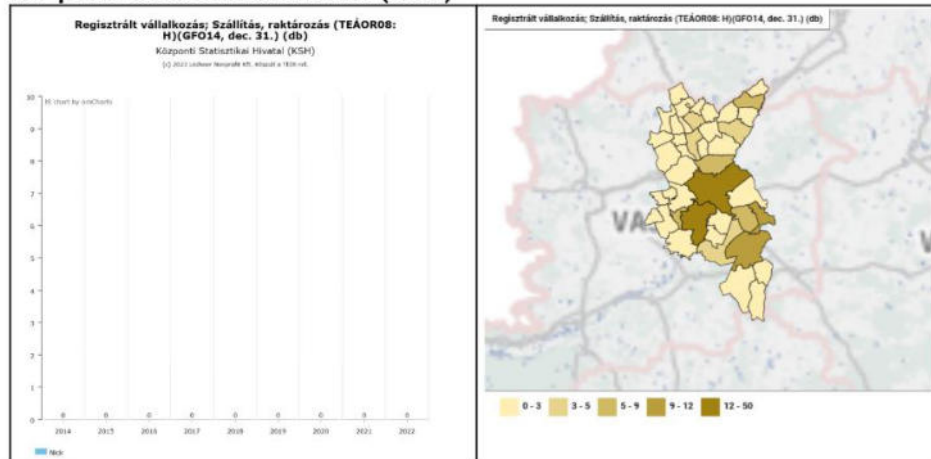
Regisztrált vállalkozások a szolgáltatásokban (db)
TEIR mutatók

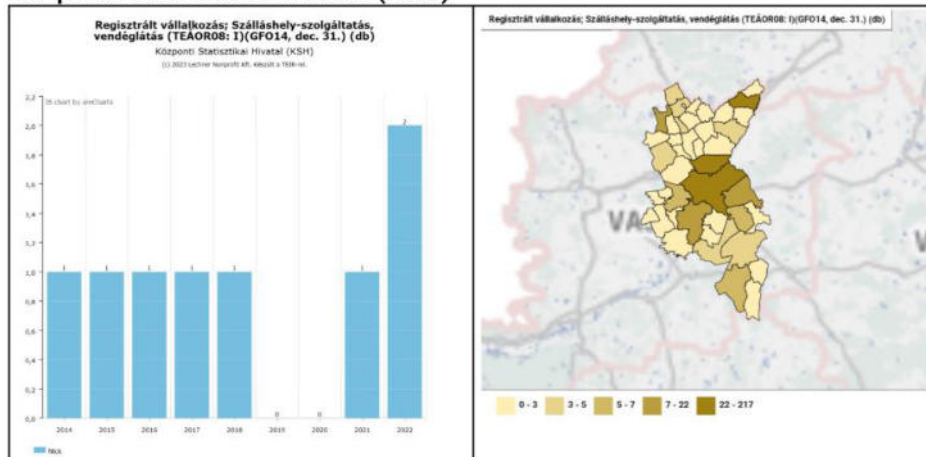
Regisztrált vállalkozás; Kereskedelem, gépjárműjavítás (TEÁOR08: G)
(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

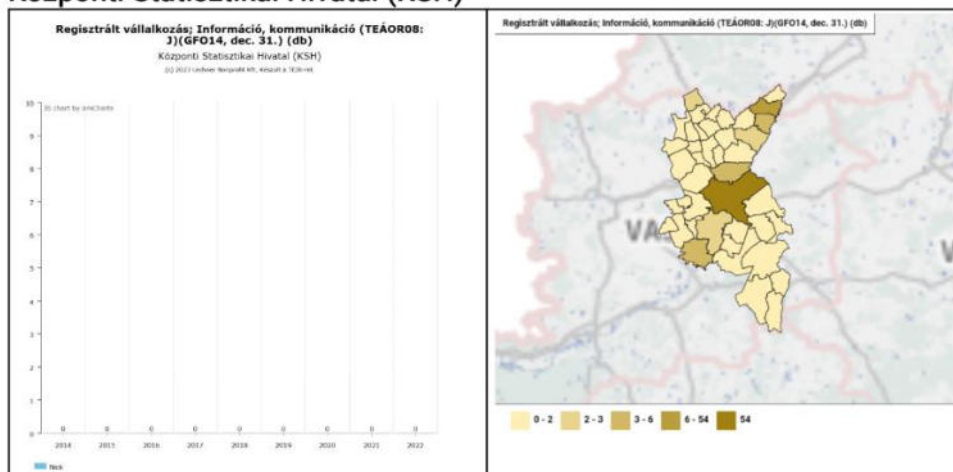
Regisztrált vállalkozás; Szállítás, raktározás (TEÁOR08: H)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

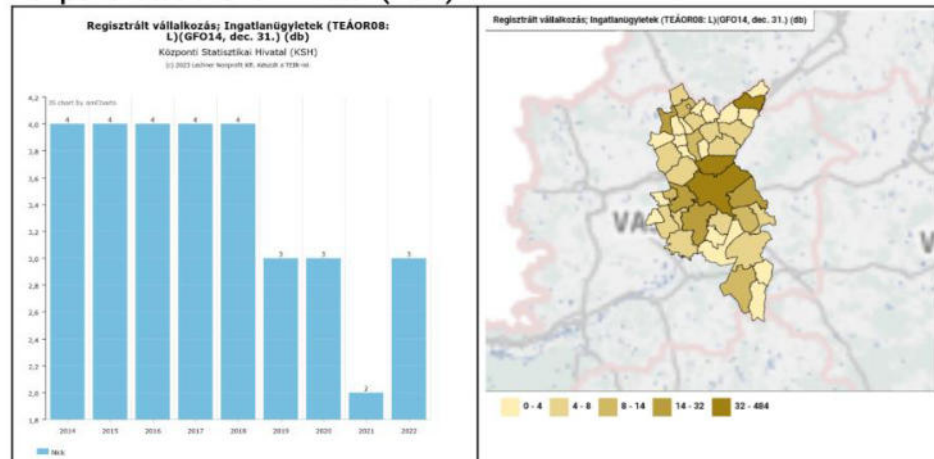
**Regisztrált vállalkozás; Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás (TEÁOR08: I)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

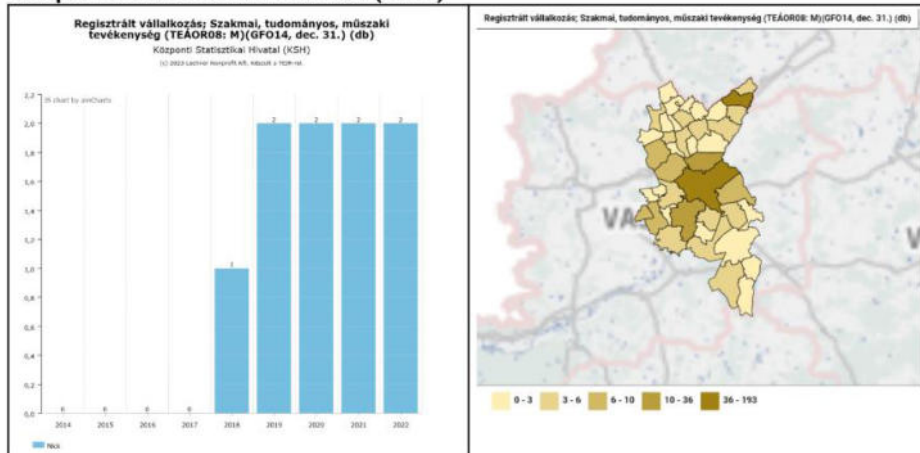
**Regisztrált vállalkozás; Információ, kommunikáció (TEÁOR08: J) (GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

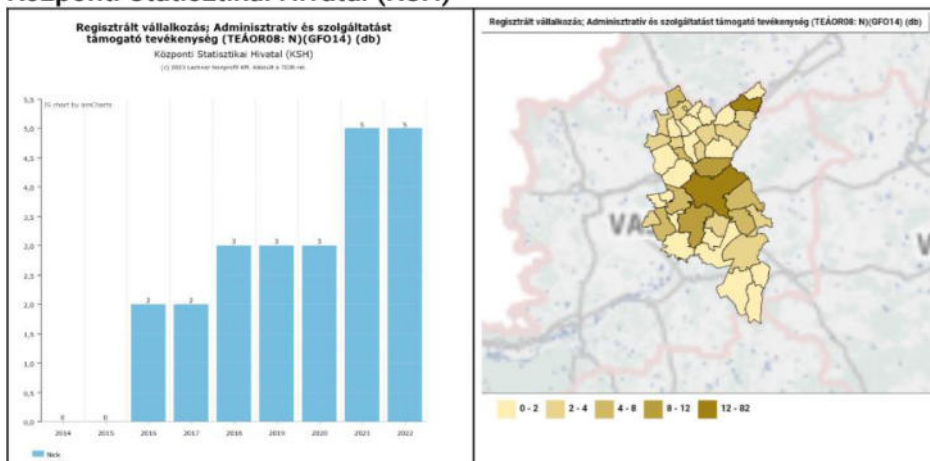
**Regisztrált vállalkozás; Ingatlanügyletek (TEÁOR08: L)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

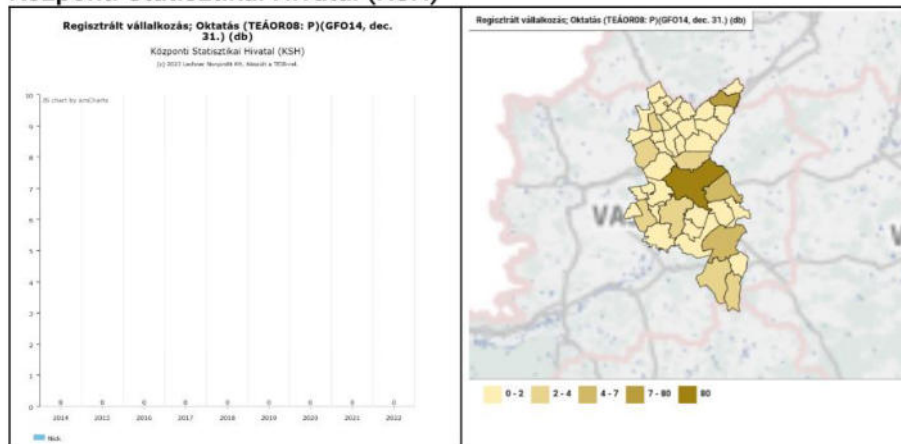
**Regisztrált vállalkozás; Szakmai, tudományos, műszaki tevékenység (TEÁOR08: M)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

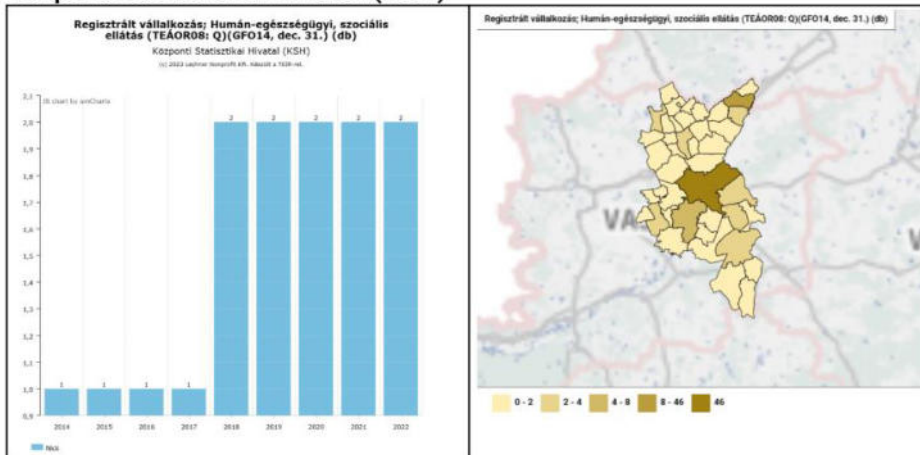
**Regisztrált vállalkozás; Adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység (TEÁOR08: N)(GFO14) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

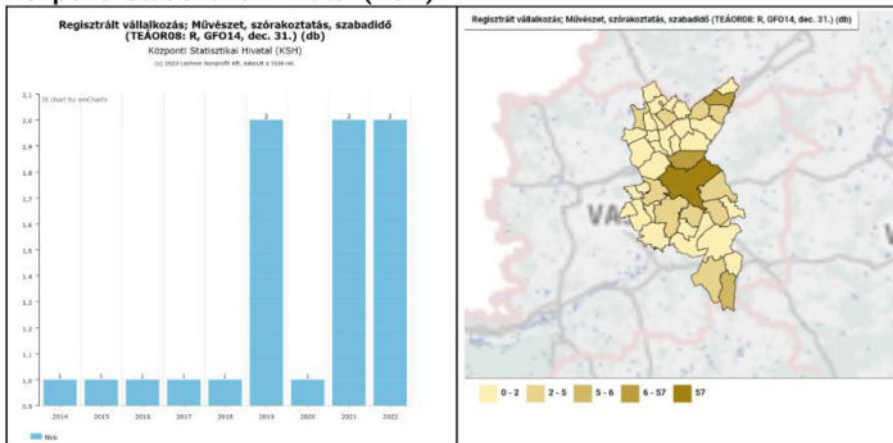
**Regisztrált vállalkozás; Oktatás (TEÁOR08: P)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

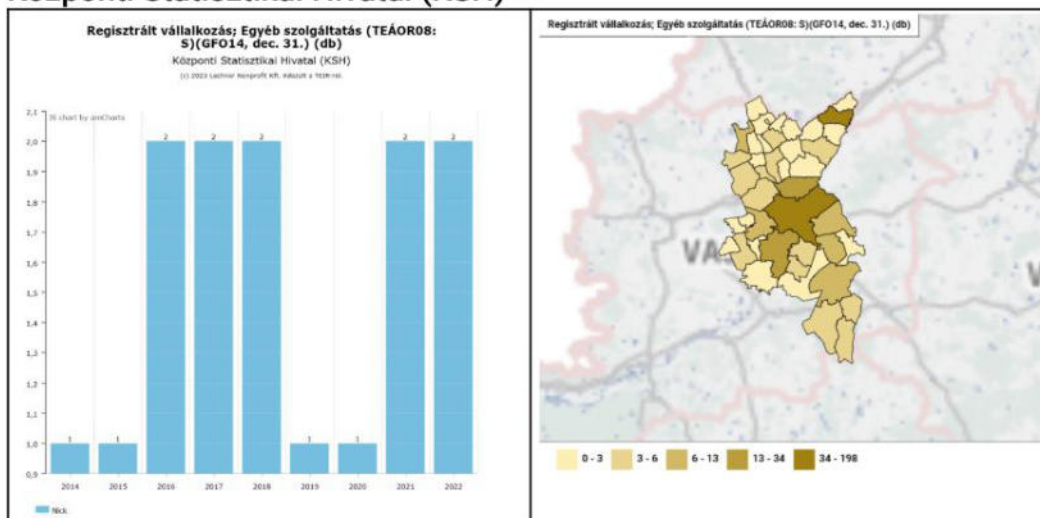
**Regisztrált vállalkozás; Humán-egészségügyi, szociális ellátás
 (TEÁOR08: Q)(GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

**Regisztrált vállalkozás; Művészet, szórakoztatás, szabadidő (TEÁOR08: R, GFO14, dec. 31.) (db)
 Központi Statisztikai Hivatal (KSH)**

Regisztrált vállalkozás; Egyéb szolgáltatás (TEÁOR08: S)(GFO14, dec. 31.) (db)
Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

8 TELEPÜLÉSRENDEZÉSI, TELEPÜLÉSSZERKEZETI VIZSGÁLAT

8.1 TELEPÜLÉSSZERKEZET, TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA

Nick település Vas megye északkeleti részén a Rába és Répce közelségében helyezkedik el. A falut északról Répcelak, keletről a Kőrös-patak és a Rába folyó, délről Uraiújfalu, nyugatról Vámoscsalád határolja.

A község két részre osztható. A régi terület – középen a templommal – Egyházasnick, míg a falu északi területe – Laki utca, Decki tag – Laknick. A templom a falu legmagasabb pontján, István király idejében épült, nem 10, hanem 9 falu építette.

Természeti adottságok:

Nick területén a Gyöngyös-sík egy meredek szintlépcsővel válik el, majd a Rába felé, hordalékkúp jelleggel lejt tovább. Domborzati jellegénél fogva és löszös üledékekkel borított felszínű, tökéletes síkság a határ, melyet a Rába és a Kiszába, valamint a falu szélén folyó Kőrös-patak és a Gerapcsatorna medrei, töltései tesznek változatosabbá.

A falu éghajlata a mérsékelt hűvös, mérsékelt nedves típusba sorolható, a napsütéses órák száma éves átlagban eléri az 1850 órát, az évi középhőmérséklet pedig 9,5 °C körül alakul, a csapadék általában 700 mm.

A falu környékén barna erdei talajok, csernozjom barna erdőtalajok, illetve agyagbemosódásos talajok találhatók.

Táji adottság a Rába folyó közelsége, és az azt szegélyező ártéri erdők. Nick belterületétől délkeleti irányban, mintegy 3,5 km távolságban, a gát szomszédságában már kialakult hétvégi házas vízparti üdülési célú horgásztelep található, amely a Rába árvédelmi töltésén belül, árterületen helyezkedik el. Kedvelt vízitúra megállóhely. Ezen a helyen 1932-34-ben épült meg Európa második duzzasztója a Rábán, a Nicki Műgát. A Rába az országhatártól Sárvárig szabályozatlan mederben folyik, így a vadvízi túrázóknak kedvelt célpontja.

Földrajzi környezet:

Természetföldrajzi szempontból a Kisalföld nagytájhoz tartozik. Területén két középtáj, a Sopron-Vasi síkság és a Kemeneshát található. Az első kistáji közül a Rába-sík és a Rába-völgye teljesen, míg a Répce-síknak csak a keleti része esik ide. A második kistáji közül a Cser, tőle délre a Kemeneshát egy része tartozik ide. Geomorfológiája változatos, felépítésében az ópaleozoós átalakult képződmények és a legfiatalabb tengeri Pannonmedence üledékei egyaránt részt vesznek. A terület törésvonalakkal átszöt ókori kőzetek összetöredeztek, így hidrogeológiai szempontból kedvező helyzetet teremtett. A kistérség éghajlatában a nyugati hatások fokozottabban érvényesülnek, mint az ország más vidékein, így a tél kissé enyhébb, a nyár kissé hűvösebb. Az évi középhőmérséklet 9,3-9,5 C, a hőingás 20 C körüli. A borultság értéke viszonylag magas, 60-65%, ezért a napsütéses órák száma 1850-1900 óra/év. A szélviszonyokra az Alpok közelsége nyomja rá bélyegét. Az uralkodó É-ÉNY-i szeleket sokszor erős szellőkésések kísérik. A térség felszín alatti vizekben rendkívül gazdag. A 200-500 m vastag üledékek medence kitöltő települése és szerkezete nagy mennyiségű és több szintű rétegvíz felhalmozódását teszi lehetővé. A 300 m mélységből felszínre hozható, ivásra kitűnően alkalmas felső pannon rétegvizeknél értékesebbek az oldatokban gazdag 35 C-nál magasabb hőfokú hévizek. A terület topográfiai adottságai következtében vízfolyásokban gazdag. Legnagyobb folyója a Rába. Vízügyi területének háromnegyede tartozik Magyarországhoz, ennek 20%-a kistérséghez. Mellékfolyói a Gyöngyös, a Répce, és a Herpenyő. A Rába az országhatártól Sárvár szabályozatlan mederben folyik, így a vadvízi túrázók kedvelt célpontja. A szabályozott részen is több látványt kínál például Ikervárnál az ország első vízerőművet, vagy Nicknél a mágátat. Sárvár és kistérsége változatos természeti adottságokkal és térszíni viszonyokkal rendelkező területen fekszik. Síkságok, folyóvölgyek, dombhátak, erdők, mezők, rétek, folyók, patakok, morotvák színezik a tájat. A különböző élőhelyeken uralkodó ökológiai viszonyok változatos életkörülményeket biztosítanak az élővilág számára. A Rába árterén egykor csaknem összefüggő tölgy-köris-szil ligeterdők díszlettek. Valaha ezek voltak a Kárpát-medence legszebb és legtermékenyebb erdő társulásai. Terjedelmes állományaik irtását már a középkorban elkezdték, hiszen a vár és a városi építkezések egyre több faanyagot igényeltek. Helyüket mára jórészt franciaperjés kaszálórétetek vagy nyárfaultetvények vették át. Természetközeli állományok mára csak a Szatmár-erdőben, valamint a Bajti-erdőben maradtak fenn. Ezeknek az erdőknek a tavaszi geofiton aspektusában a hóvirág mellett gazdagon virágzik a bogláros szellő rózsa, a galambvirág és a védett ligeti csillagvirág. A magasabb térszínen fekvő Kemeneshát területén zonális erdőtársulásként gyertyános-tölgyesek jelennek meg. Ennek az erdő típusnak képviselője a Farkas-erdő, amely nemcsak Sárvár környékének, hanem egész Vas-megyének is egyik legnagyobb összefüggő erdősége. A Kemeneshát szárazabb, cseri részén zonális helyzetben már a cseres tölgyesek válnak uralkodóvá. Jellemző faja a cser-tölgy, amelyről az egész tájegységet is elnevezték. Ezen erdőségek egyik legismertebb képviselője az osztrákországi vasútállomástól Sitkéig húzódó Sitkei-erdő. Itt éri el elterjedésének észak-nyugati határát a feltűnően szép virágú királyné gyertyája lilium. Más típusú növényzettel találkozhatunk a sitkei és gércei bazaltvulkánok lejtőin. A déli kitérségű lejtőkön jellemzően lágyszárú társulások, sziklagyeppek, lejtősztyepppek jelennek meg. A sitkei Herczeg-hegyen néhány kisebb folt őrzi az eredeti vegetáció maradványait, a sárga virágú tavaszi héricsét, a bársonyosan szőrös, lila virágú leánykőöröcsint, az illatos rózsaszín virágú nagy ezerjófűvet és a tarka nősziromot.

A Rábát kísérő kaszálórétteken Ikervár és Sótorny között megjelenik a kockásliliom, Ikervár és Bejczygyertyános között a sárgalilium, a szibériai nőszirom és az ugyancsak ritka kígyónyelv páfrány. A kistérségben két országosan védett arborétum található. Az egyik Szelesten, a másik Sárváron. A Rába és Herpenyő holtágaiban gazdag vízi vegetáció él. Jellemző növényei a lebegő és legyökerező hínárok. Közülük elterjedt a sárga vízitök, ritkább a fehér tavirózsa. A Rába-völgye gazdag madárvilágnak nyújt otthont, az erdők pedig nagyvad állományukkal tűnnek ki.

Településtörténet

A település eredete egészen a honfoglalás korig nyúlig vissza.

Nevének eredete sok mindet elárul.

Az első magyarázat szerint Nick, mint egytagú helynév a Nikolaus személynévből származik.

A másik magyarázat a néphagyományból ered. A honfoglalás korában a Rába mentén avarok is éltek szép számban. Ezt a helységnév változásai is tükrözik: NYIEC– NYICZK – NICZK – NICK. Jelentése a hagyomány szerint: vizes, sáros. Erre utal a Színyei József által Magyar Tájszótárban adott változatok is: - vízpart mellett kiszáradt mocsár, vagy tófenék amely be van gyepesedve, de helyenként süppedékes”.

A falu keletkezése a XI – XII. századra tehető. A község korai történelmében is meghatározó szerepet játszott a Rába-folyó és a környező erdőségek. Ezt tükrözik a ma is használatos dűlőnevek: Iványi nagyerdő, Kecskédi erdő, Cselédi erdő, Kecöli erdő. Ezek védelmet nyújtottak, de a gazdálkodás alapját is képezték. A Rába folyón a közelben csak itt volt sokáig megfelelő átkelőhely.

A terület lakossága a honfoglalás után avarokból, Vérbulcsú magyarjaiból és a határőrizetre betelepített besenyőkből tevődött össze.

A falu első hiteles említése 1221-ből származik. A tatárjárás elkerülte a falut. IV. Béla 1269-ben Ebed fiait iktatta be nicki birtokaiba. Az Árpád korban Nick birtokosai a Vezekény (Veszvény), az Uraj és a Jaák nemzetség, később a Niczky -család, a Szelestey- és Kőszegi család, 1380-tól a Kanizsay-család.

A Nádasy és Niczky család idején kezdődött el a Rába szabályozása. A török támadások után jelentős letelepedés kezdődött el a községben, német és vallon zsoldosok telepedtek le (Hantók, Gallenek, Gálosok). A falu ebben a korban élte fénykorát. Életében meghatározó szerepet töltött be a Rába folyó és a környező erdőségek. Ezek védelmet nyújtottak, de a gazdálkodás alapját is szolgálták.

1382-ből származó oklevél tanulsága szerint már akkor templommal rendelkező település volt. A község a templom körüli településmagból fejlődött ki. A település ezt Répcelak- Rábapaty irányba fejlődött tovább. A nyugati faluvég épült be legkésőbb. A település a XX. századra vasúti összeköttetést is kapott. A falun haladt keresztül a Fertővidéki Helyiérdekű Vasút.

1932-34-ben épült meg Európa második duzzasztója a Rábán, a Nicki Műgát. Felújítása 2000-re készült el. A Rába árterületén – a Műgát mellett – egész kis üdülőfaló épült, közel 150 hétvégi házzal.

Nick területe a katonai felmérési térképeken:

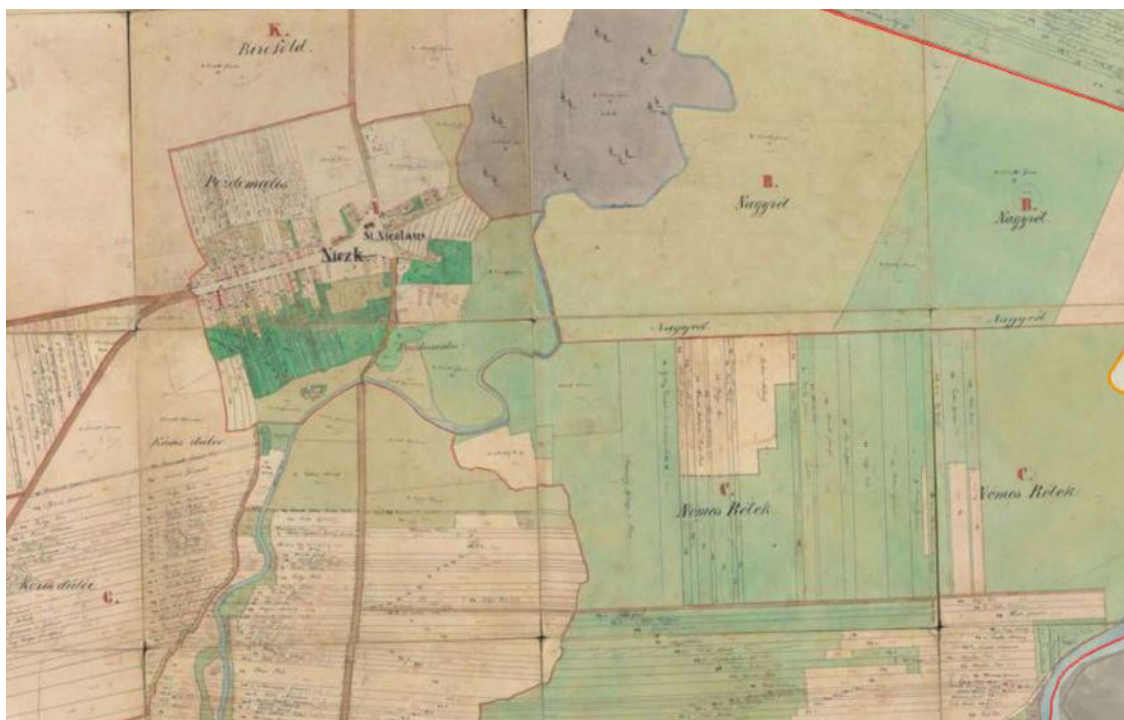
Nick az első katonai felmérésen (1763-1785)

Nick a második katonai felmérésen (1819-1869)

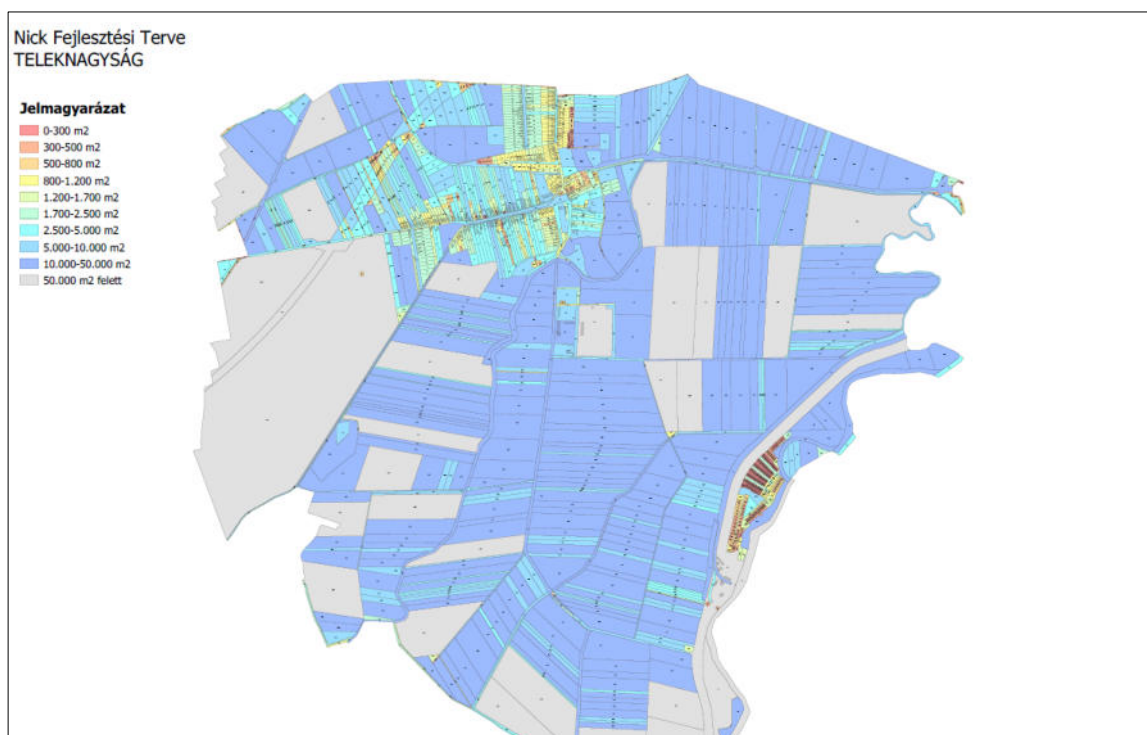

Nick a harmadik katonai felmérésen (1869-1887)

Habsburg Birodalom - Történelmi kataszteri térkép (1857)

Telekméretetek a településen:

8.2 TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLATA

Épített környezet

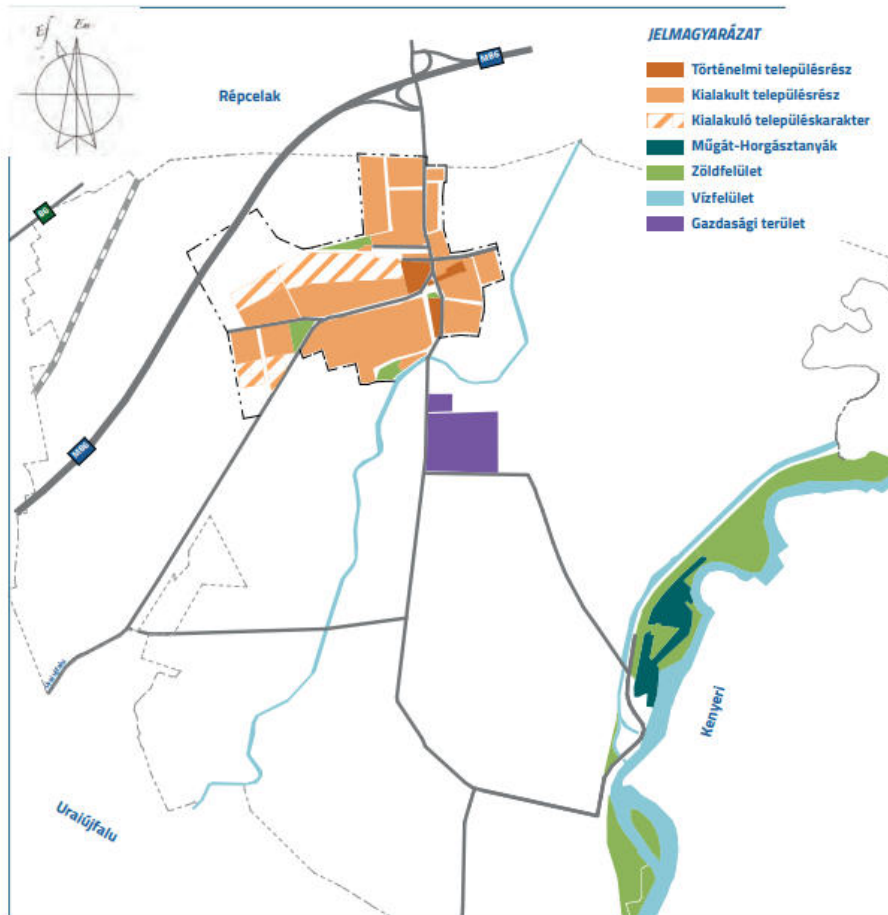
Nick település területe alapvetően két fő részből áll. Az egyik a település központi magja, másik pedig a Nicki műgát mellett kialakult üdülőfaló.

A történelmi településrész a falu régi részét foglalja magában. A hagyományos oldalhatáron álló fésűs beépítési móddal jellemezhető a falu központja. Az homlokzatok jellemzően vakoltak, cserép fedésű, egyszerű szerkesztésű magas tetővel készültek. Nicken a történelmi településrészt a templom körüli terület térfalai képezik. 1867. szeptemberében pusztított tűzvész a faluban nagy károkat hagyott maga után. Az idő múlásával a település régi képe átalakult. A történelmi településrész karaktere is megváltozott.

Az átépülések során az utcakép elkerülhetetlen eleme a '60-as évek modern építészetének általánosan elterjedt típusa - a 10 -szer 10 méteres kontyolt kockaház. A település az idők során megőrizte a természethez alkalmazkodó történelmi úthálózatát, emberi léptékű tereit, térfalait. A kertek, közterületek virágosak, gondozottak.

A település első főutcája a mai nyugat-kelet irányban húzódó József Attila utca és Rákóczi út. Ennek az utcának, illetve az észak-déli irányban húzódó út (mai Petőfi Sándor utca) találkozásánál kialakult téren található a falu történelmi magja, a katolikus templommal. A település az említett főutcák mentén épült tovább, majd a későbbiekben a Petőfi Sándor utcával párhuzamosan nyíltak új utcák. Nick központjából kiindulva A felszabadulás és Rába utca folytatásából nyílik a Műgáti utca, ami egészen az 1930-as években felépült gátig elvezet.

Nick területét több részre lehet osztani a településkarakterére alapján: történelmi településrész, kialakult településrész, kialakuló településrész, Műgát- Horgásztanyák , gazdasági terület.

Nick eltérő karakterű területek (Forrás: TAK)

A turisztikai - rekreációs vonzerők szolgáltatások és fejlesztése

A településen kiemelt cél a vonzó településkép fenntartása, fejlesztése, a táji és természeti környezet értékeinek megóvása. Vonzerőt jelent elsősorban a műgát, amely mellett az évek során üdülőházak épültek (Horgásztanyák). A Rába vadregényessége a vadvízi túrázók egyik kedvelt célpontja. A település fejlesztési céljai között szerepel a Műgátra vezető út fejlesztése., annak jobb megközelíthetősége miatt.

Az üdülőtelep az 1965. évi árvíz után kezdett fejlődni. Az építkezők első generációja lassan elfogyott és elkezdtek üresedni a házak. Mára a házak gazdát cseréltek és újra élednek. A környezet kiválóan alkalmas arra, hogy ha valaki nyugalomra vágyik, zajoktól távol ezt itt megteheti. Az infrastruktúra kiépítettsége meg felelően ellátja a hétvégi házas övezetet. A Rábán épített műgát most is jelentős vizitúra megállóhely. Fontos szempont lehet ezért a kulturált környezet megőrzése és fejlesztése is. A gát környékén kialakult "horgásztanyák" rendezettsége és egyedi tájértéke irigylésre méltó. A Rába folyó halban gazdag terület. A műgát környékén élénk sport - horgászat folyik. Gazdasági célú halászatot nem végeznek.

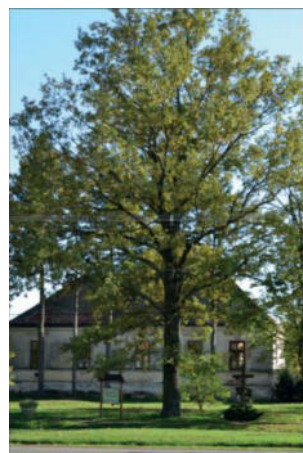

Természeti környezet, közterületek

A település őrizze meg és tartsa meg gyönyörű természeti környezetét, kiemelt figyelmet fordítson annak védelmére, elsősorban a Rába folyó és annak ártéri környezetét. A belterületi zöldfelületeket funkcionális és esztétikai értékét folyamatosan növelje. A környezeti káros hatásokat csökkentse, kiegyensúlyozott környezeti állapotokat tartson fenn.

Természeti értékek között kiemelkedő a Nicki Tölgy A Szent István-év ünneppsorozatához kapcsolódott a Budapesten megrendezett 34. Eucharisztikus Világkongresszus. A kongresszuson résztvevő vasi fiatalok elhatározták, hogy a zarándok út emlékére és I. Szent István királyunk tiszteletére a Rába erdeiben is őshonos fát, egy Tölgyet ültetnek, a falu központjában. A facsémétét a gyermekek gondozták, öntözték, tisztogatták a környékét. Mivel a tölgy hosszú életű fa, a fajtaválasztást, ez is motiválta. A tölgyfa levél a Nizky család címerében éppen úgy fellelhető, mint számos más ősi magyar család címerében, amely a növekedés, gyarapodás, megújulás és a nap áradásának szimbóluma. A fa túlélte a II. világháború ütötte sebeket, sőt a falu legszebb fája lett belőle az idő folyamán.

A Rábát kísérő kaszálóréteken Ikervár és Sótöny között megjelenik a kockásliliom, Ikervár és Bejc - gyertyános között a sárgaliliom, a szibériai nőszirmos és az ugyancsak ritka kígyónyelv páfrány. A kistérségben két országosan védett arborétum található. Az egyik Szelesten, a másik Sárváron. A Rába és a Herpenyő holtágaiban gazdag vízi vegetáció él. Jellemző növényei a lebegő és legyökerező hínárok. Közülük elterjedt a sárga vízitök, ritkább a fehér tavirózsa. A Rába-völgye gazdag madárvilágnak nyújt otthont, az erdők pedig nagyvad állományukkal tűnnek ki.

Szagrális emlékek

A múlt iránti tisztelet kifejezésében viszont mai eszközöket is lehet alkalmazni, főleg akkor, ha a korábbi minőséget ma már nem vagyunk képesek reprodukálni. Olyan építészeti, kertészeti és társzművészeti megoldások jöhetnek szóba, melyek könnyen kapcsolatba hozhatók a Hellyel, beleolvadnak annak arculatába, anélkül is, hogy külön-külön definiálnunk kellene azokat. Ez maga az illeszkedés, a folyamatosság élő hagyománya és egyben művészete.

Nick szagrális emlékei közül kiemelkedik a Szent Anna templom, Nepomuki Szent János szobra, Árokháti Mária szobra. Továbbá a temetőben illetve Nick különböző pontjain álló feszületek, kőkeresztek.

Gazdaság, mezőgazdaság

A gazdasági területek megjelenése általában összefügg a településkapuk látványával. Az épített környezet egységes megjelenését (tömegét, anyaghasználatát) az eltérő technológiai igény miatt általában nem lehet elvárni, az alkalmazott színvilágot pedig sokszor megköti az adott vállalkozás arculati kódexe. Ezért a településkép megőrzése érdekében a rendezett közlekedési területek kialakítására és az egységes koncepció szerint megvalósított fásításra, parkosításra kell helyezni a hangsúlyt.

Az egyes épületek funkciója (központi terület)

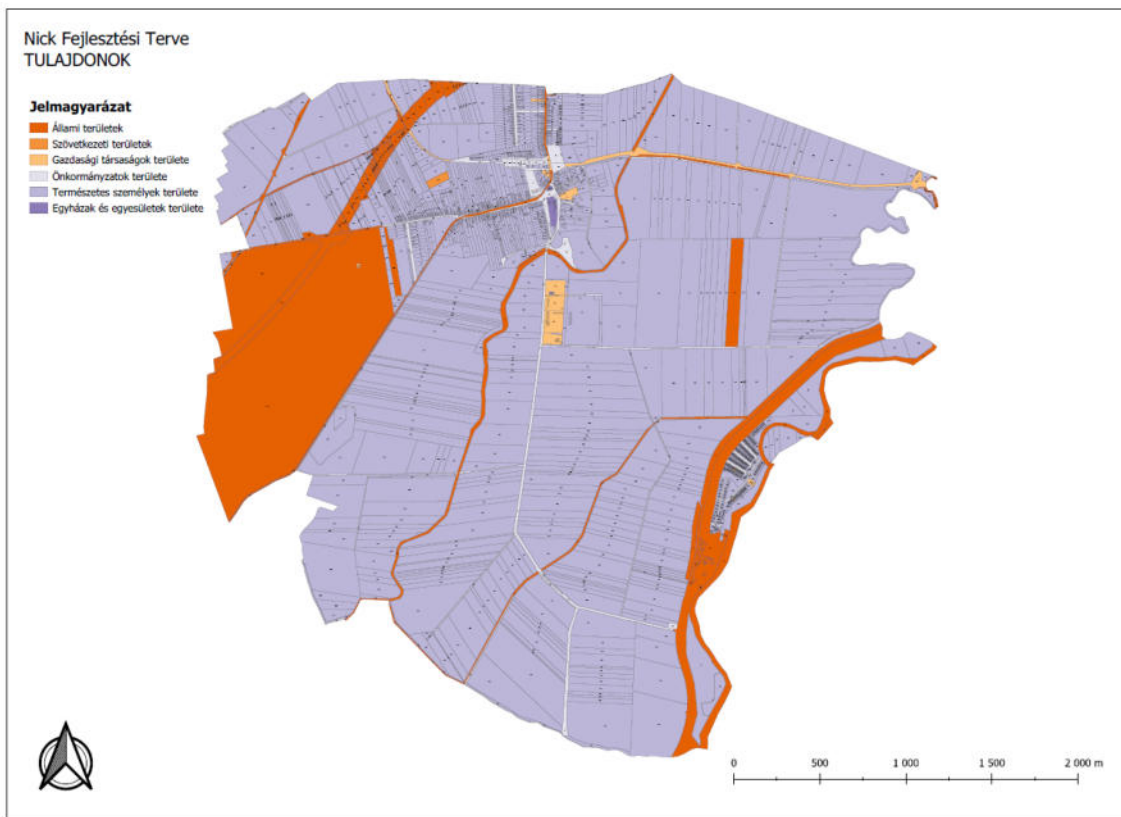
Jelmagyarázat

- Lakóépület
- Üdülőépület
- Intézményi épület
- Üzemi épület
- Melléképület
- Gazdasági épület
- Vegyes funkciójú épület

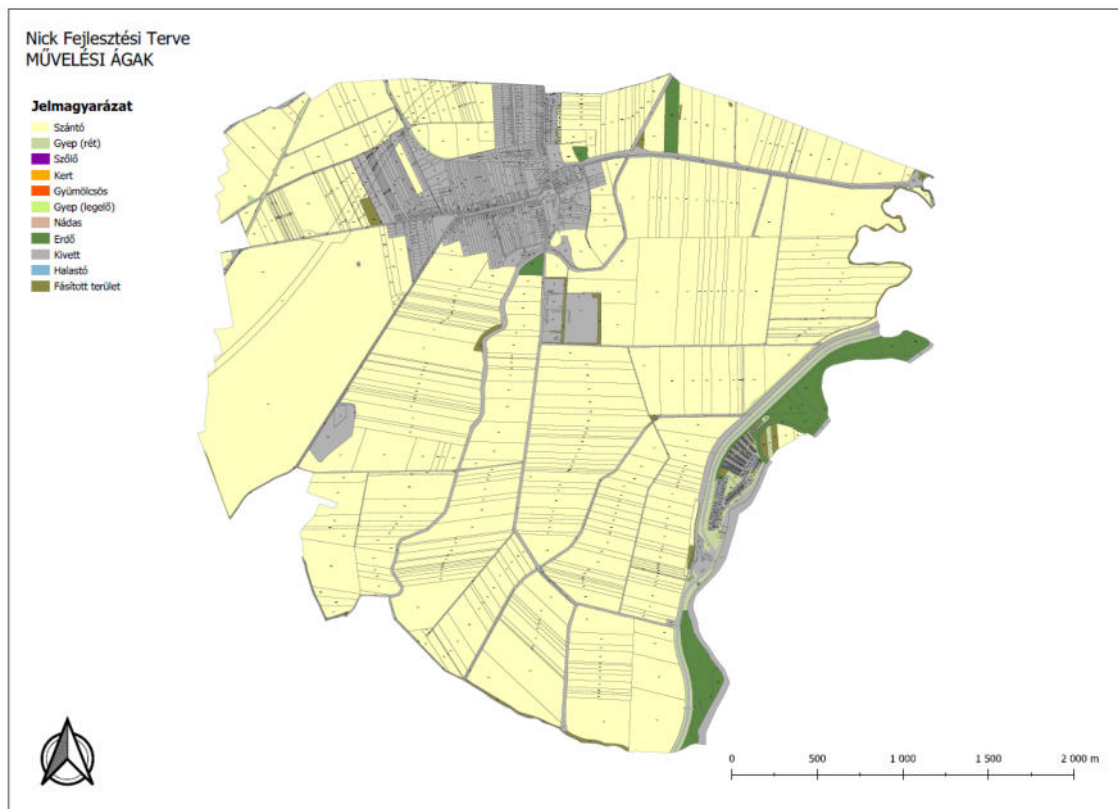

Az egyes épületek funkciója (Horgásztanyák)

Tulajdonjogi vizsgálat:

Művelési ágak vizsgálata:

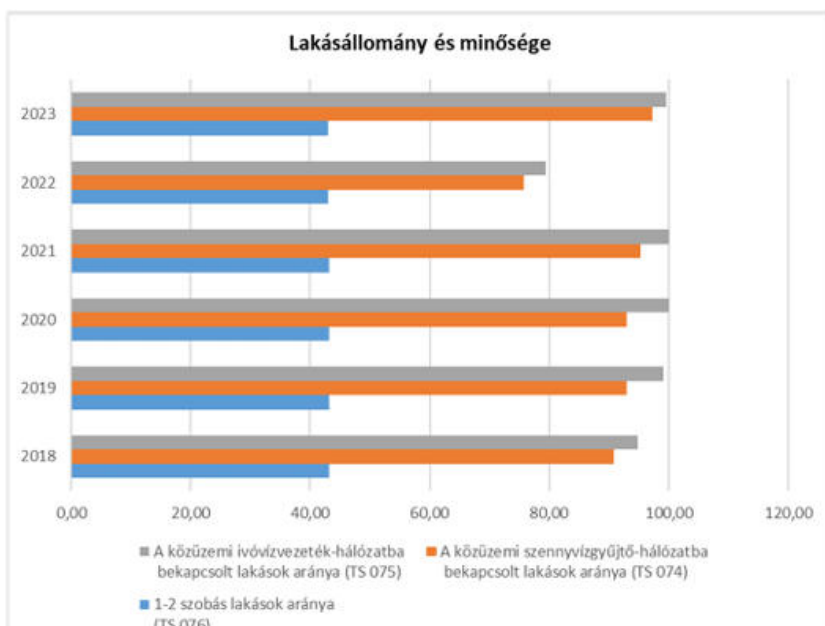

8.3 AZ ÉPÜLETÁLLOMÁNY ÉS BEÉPÍTÉSI JELLEMZŐK

Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2018	229	0	0,00	43,23	90,83	94,76
2019	229	0	0,00	43,23	93,01	99,13
2020	229	0	0,00	43,23	93,01	100,00
2021	229	0	0,00	43,23	95,20	100,00
2022	288	0	0,00	43,06	75,69	79,51
2023	288	0	0,00	43,06	97,22	99,65

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Az önkormányzat jelenleg nem rendelkezik bérlakással.

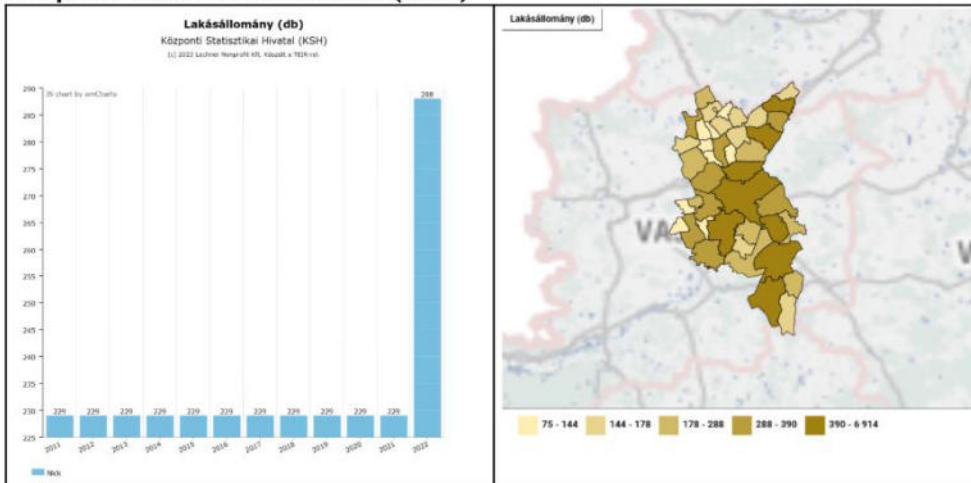
Szociális lakhatás

Az elmúlt években az új családpolitikai intézkedéseknek köszönhetően több családi házat vásároltak a fiatalok. A település lakosai általában saját tulajdonú családi házakban élnek. Nincs számottevő elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakás. A településen veszélyeztetett lakhatási helyzet, hajléktalanság nincs. Az önkormányzat az első lakáshoz jutókat kedvezményes telekvásárlással, valamint lakásszerzési támogatással segíti. A támogatás megítéléséről a Képviselő-testület dönt, a rendeletben foglalt feltételek alapján.

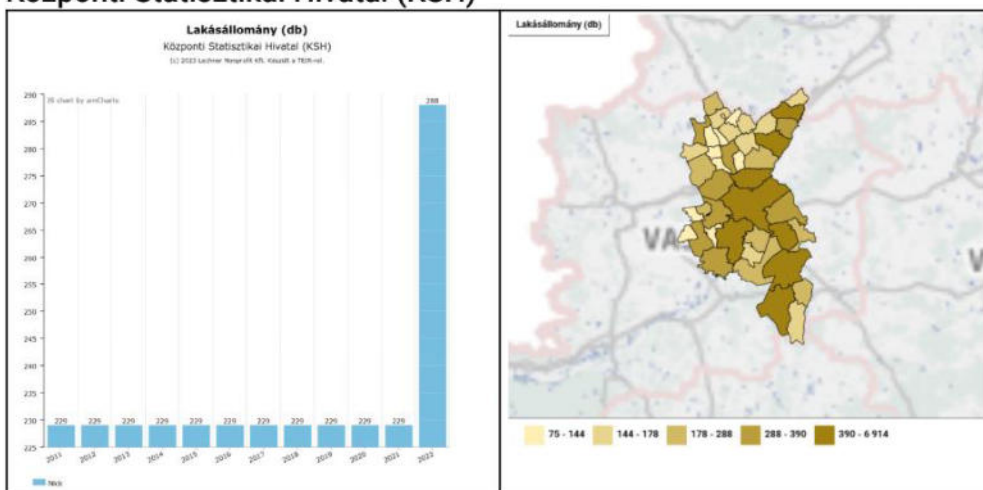
Nicken az infrastruktúra feltételei biztosítottak. A településen valamennyi lakásban a villamos energia és az ivóvízellátás biztosított, 95%-ban a közcsatorna hálózat is megoldott, a lakások csak

nem 100%-a bekapcsolódott a gázfűtés rendszerébe. A rendszeres hulladékgyűjtés a lakások 98%
 ra kiterjed.

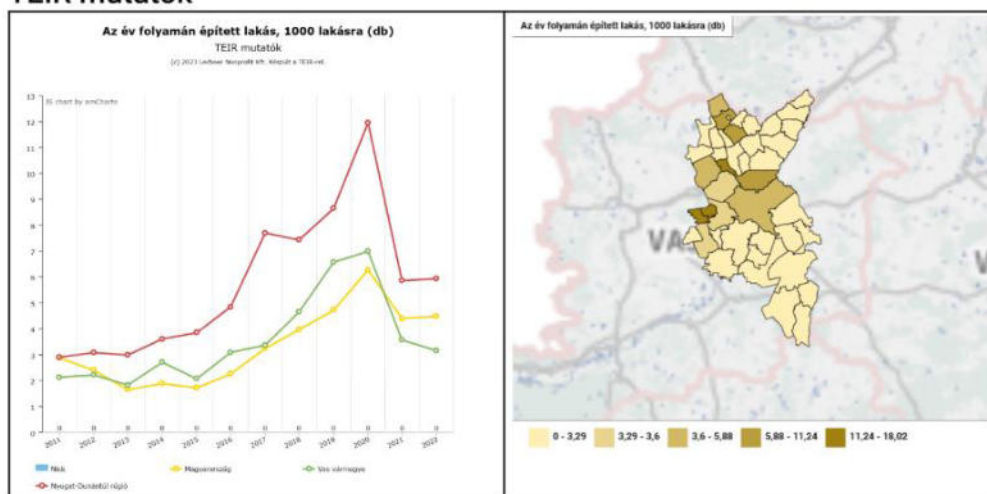
Lakásállomány (db)
Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

Lakásállomány (db)
Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

Az év folyamán épített lakás, 1000 lakásra (db) TEIR mutatók

8.4 AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉS AZ ÉPÍTÉSZETI ÖRÖKSÉG VIZSGÁLATA

Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A településtervezési terv készítésével egyidőben örökségvédelmi hatástanulmány készül a településre.

Történelmi leírás, régészeti örökség

A régészeti hatástanulmányban található.

Kialakult településrész

Nick épített környezete - egységesen kialakult lakóterület: egyedi telkeken általában oldalhatáron álló házak nagy kertekkel képezik a település ezen hangulatos, magas életminőségű szövetét. Az átépülések során az utcakép elkerülhetetlen eleme a '60-as évek modern építészetének általánosan elterjedt típusa - a 10 -szer 10 méteres kontyolt kockaház. Szerencsére a '70-es- '80-as évek több divatirányzata is elkerülte a települést: két szintes, rossz arányú házak, emeleten utcára néző erkéllyel, eltolt félnyeregretetős épületek nem találhatók Csánigon és a „szoc-reál“ ikerházak vagy az ún. mai amerikai típusú CK házak, továbbá a mediterrán neo-kúriák sem jelentek még meg tömegével a településen. Fel kell készülni azonban arra, hogy felmerül az igény a legújabb divat szerinti fekete ablakos lapostetős jelenségek építésére is, mivel ezen irányzat kissé manipulált „hívószava”: - a környezet védelem és az energia-hatékonyság. Igény lehet az egy telken több lakóegység elhelyezésére is, amely alapjaiban változtatná meg a településszerkezetet. Összefoglalásul elmondhatjuk, hogy a település megőrizte a természethez alkalmazkodó történelmi úthálózatát, emberi léptékű tereit, térfalait és kifejezetten gazdagon díszített, értékes épületállománnyal rendelkezik. A kertek, közterületek virágosak, gondozottak.

Védett ingatlanok

Az adatokat a Miniszterelnökség, Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkárság által kezelt kulturális örökség ingatlan elemeinek hatósági nyilvántartása szolgáltatja.

Szent Anna templom

A korábbi templomok helyén áll a ma is látható műemléki védetség alatt álló későbarokk plébánia templom. 1761-ben épült rekatolizáció után, egy korábbi protestáns templom helyén. 1958 óta élvez műemléki védetséget. Egyhajós, keskenyebb szentély, déli oldalon sekrestye. A tornya a főhomlokzat fölött rizalitszerűen lép ki a nyugati, egyenes oromfalú homlokzathoz.

Főhomlokzata erőteljes, fejezetes fapillérekkel tagolt, egyenes záródású a bejárat, felette a kórus szintjén keretezett, szegmentíves záródású az ablak, a padlás szintjén álló ovál, a harangok szintjén és a hajó déli oldalán is szegmentív záródásúak az ablakok.

A hajó két, a szentély egy csehsüvegolt-szakaszos. A nyugati oldalon három íven álló, kihasasodó orgonakarzat áll. Az oltárkép XIX. Századi, Szent Annát ábrázolja. A főoltárral egyidős a mellékoltár és a szószék. A templom 1958 óta műemlék, környezete műemléki környezet.

Műemléki védelem (1 db)

VÁRMEGYE	TELEPÜLÉS (TELEPÜLÉSRÉSZ)	HELYRAJZI SZÁM	VÉDETT ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK NEVE	VÉDETTSÉG JOGI JELLEGE	TÖRZSSZÁM	AZONOSÍTÓ	VÉDÉS ÉVE
Vas	Nick	399	R.k. templom	műemlék	7969	9232	1958

A szolgáltatott adatok alapján a templom és környéke védett régészeti lelőhely 2017 óta.

VÁRMEGYE	TELEPÜLÉS (TELEPÜLÉSRÉSZ)	HELYRAJZI SZÁM	VÉDETT ÖRÖKSÉGI ÉRTÉK NEVE	VÉDETTSÉG JOGI JELLEGE	AZONOSÍTÓ	VÉDÉS ÉVE
Vas	Nick	399	Szent Miklós templom, Nick, Szent Anna templom	régészeti lelőhely	93103	2017

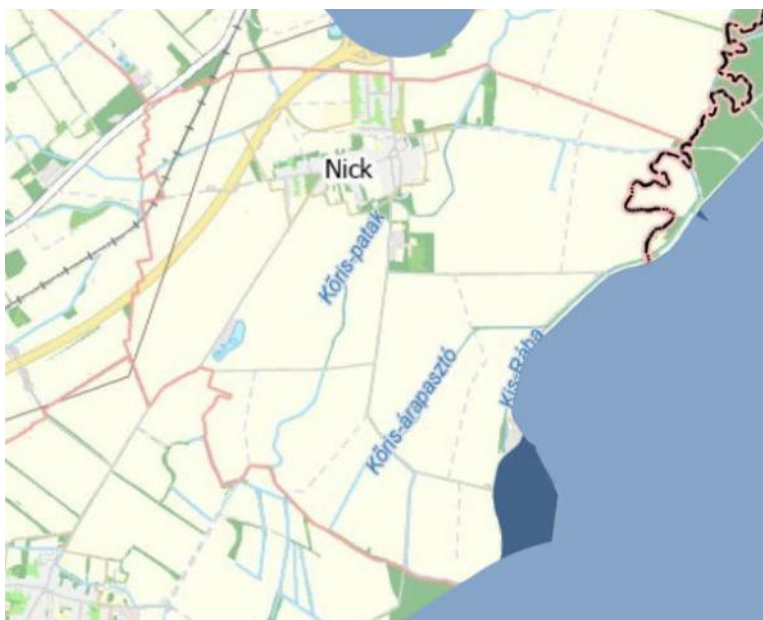
Helyi védelem alatt álló értékek:

1. melléklet a 11/2018.(XI.14.) önkormányzati rendelethez					
Helyi védelem alá helyezett értékek jegyzéke					
S.sz.	Érték megnevezése	Cím	Hrsz.	Védelmi kategória	Fotó
1.	Nicki duzzasztómű	Külterület	061/178, 063	H2	
2.	Árokháti Szűz Mária-szobor	Külterület	073/4	H4	
3.	Képoszlop	Külterület	04/8	H4	
4.	Lakóház	Kőrös utca 14.	425	H1	
5.	Katolikus iskola	Rákóczi utca 1.	1	H2	
6.	Paplak	Rákóczi utca 3.	2	H2	
7.	Fénykereszt	Dózsa köz	262/8	H4	
8.	Volt Vasútállomás épülete	Vasút utca	262/3	H2	
9.	Kerítés oszlopok	Rákóczi utca 30.	243/1	H3	
10.	Feszület	Rákóczi és a József Attila utca sarkán	400/2	H4	
11.	Feszület	Uraiújfalu felé vezető úton	096	H4	
12.	Erzsébet-liget	Nick Műgát (Vízügy telep)	018/1 f g	H2	

9 KÖRNYEZETI ÁLLAPOT-JELLEMZŐK

Felszíni és felszín alatti vizek védelme

Az Országos területrendezési Tervről szóló **2018. évi CXXXIX. törvény** szerint Nick község közigazgatási területét érinti az országos vízminőség-védelmi terület övezete a Rába folyó mentén.

Országos vízminőség védelmi területi, illetve nagyvízi meder övezete

Természetföldrajzi szempontból a Nyugat-magyarországi-peremvidék nagytáj és a Sopron-Vasi síkság középtáj része. A település a Répce-sík és az Ikva-sík valamint a Rába-völgy találkozásánál helyezkedik el.

A Rába teraszos síkság domborzata felszíni arculata meglehetősen egyveretű, átlagos magassága 180mBf. A Rába teraszos síkság nyugati irányból kíséri a megye középső térségében keresztülhúzódó Rába-völgyet, amely a Nyugat-Dunántúl legnagyobb völgye. A Rába-völgy sajátos jellemzője, hogy a völgytalp széles és esése igen jelentős. A széles völgyes sík erősen szabdalt, mikroformákban igen gazdag. A széles völgyes sík mikroreliefjét élő és elszorított holtágak és fattyúágak kusza hálózata, a különböző korú morotvagenerációk és morotvatavak sorozata, az ártéri erdővel benőtt hajdani meanderek sokasága, a lefolyástalan vagy rossz lefolyású tőzeglápos, zsombékos, vizenyős lapos mélyedések zerguzogos labirintusai, valamint a mocsaras süllyedékek szövődményei teszik változatossá. A Rábai teraszos síkság kistáj legértékesebb nyersanyaga a folyóvízi kavics, mely betonkavicsnak kiválóan alkalmas.

A település legfontosabb vízfolyásai a Rába mellékágai: Kis-Rába és a Köris patak. A Rába a Passaili-Alpok délkeleti lejtőjén ered, 1300 méter magasságban. A folyó a medencében középszakasz jellegűnek tekinthető. Az eredetileg széles sávban meanderező folyót napjainkban Sárvártól északra sok helyen gátak szabályozzák.

A **Rába folyó** Sárvár alatti szakasza Nick térségében két ágra szakad, a Rábára és a Kis-Rábára. A Rába folyó magyarországi szakaszának legjelentősebb vízhasználata a Kis-Rába vízpótló rendszer vízigénye. A ténylegesen kivett vízmennyiség sokszor jelentősen elmarad az engedélyezett 8m³/s-tól. Szabályozható vízkivételre az 1930-as évektől, a nicki duzzasztómű megépülésétől van lehetőség. A vízpótló rendszeren lévő vízigények, így a vízkivétel üzemrendje

azóta többször megváltozott. Eleinte elsősorban a térségben működő vízimalmok vízigényét elégítette ki, majd a mezőgazdasági területek növekedésével öntözőrendszerként működött. A privatizáció után a mezőgazdaság átalakulásával az öntözési igény csökkent, de megjelentek más típusú vízhasználatok. A Kapuváron működő vízerőmű állandó vízhozamot kíván az üzemeléséhez. A 90-es évek végén a Fertő-Hanság Nemzeti Park élőhely-rekonstrukciók létesítésébe kezdett, amelyek a Hanságra jellemző ökoszisztémáknak megfelelő környezet kialakítását jelentik. Ezeket ma már mérnöki létesítmények üzemeltetésével lehet fenntartani, s vízigényüket ökológiai vízigényként a KisRába rendszer biztosítja. A térségben több kisebb-nagyobb halastó is létesült, s ezek vízpótlása is e rendszeren keresztül történik. Természetesen mindezek mellett megmaradtak a korábban jellemző öntözési igények is. Keleten a meanderező Kis-Rába, Répce-árapasztó köti össze a Répce vízfolyással. A folyó a medencében kialakított völgyében középszakasz jellegűvé válik és erősen felkavicsol. A Rába Nicki duzzasztójának regionális nagyságrendben is kiemelkedő vízkészletgazdálkodási, gazdasági és ökológiai jelentősége van. A Kis-Rába, Keszeg-ér, Répce főgerincvonalakon a Hanság-medencébe átkormányzott Rába víz biztosítja kisvízes időszakban a Rábca teljes szakaszán az élővíz jelentős részét.

A **Kőris-patak** Vas vármegyében ered, Vasszilvagy északkeleti részén. A patak forrásától kezdve délkeleti-keleti irányban halad, majd északnak fordul, végül Dénesfától keletre eléri a Répce-t. A Kőris-patak vízgazdálkodási szempontból a Rábca és Fertő-tó Vízugyújtó-tervezési alegység működési területét képezi. A Szelestei-patak Kisölbőnél, a Peresztég-patak Jákfa mellett torkollik bele. A patak keresztezi a Répce-árapasztó-csatorna útját. A patak a Répce, tágabb értelemben a Duna vízgyűjtő területén fekszik.

Ipari eredetű szennyeződés jelenleg nem ismeretes a területen. A mezőgazdaság szennyezőanyag felhasználása is erőteljesen lecsökkent az utóbbi években.

A település a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet és a 27/2004 (XII.25.) KvVm r. melléklete alapján felszín alatti víz szempontjából a fokozottan **érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik**, illetve **kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség védelmi terület**.

(A csatornahálózat a településen kiépült.)

Levegőtisztaság és védelme

A 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet jelöli ki Magyarországon azokat a területeket, amelyeken belül a légszennyező anyagok koncentrációja egy bizonyos tartományba esik. Ezeket a területeket a rendelet légszennyezettségi zónákba, illetve agglomerációba sorolja. Hazánkban összesen 9 légszennyezettségi zóna és 1 agglomeráció található.

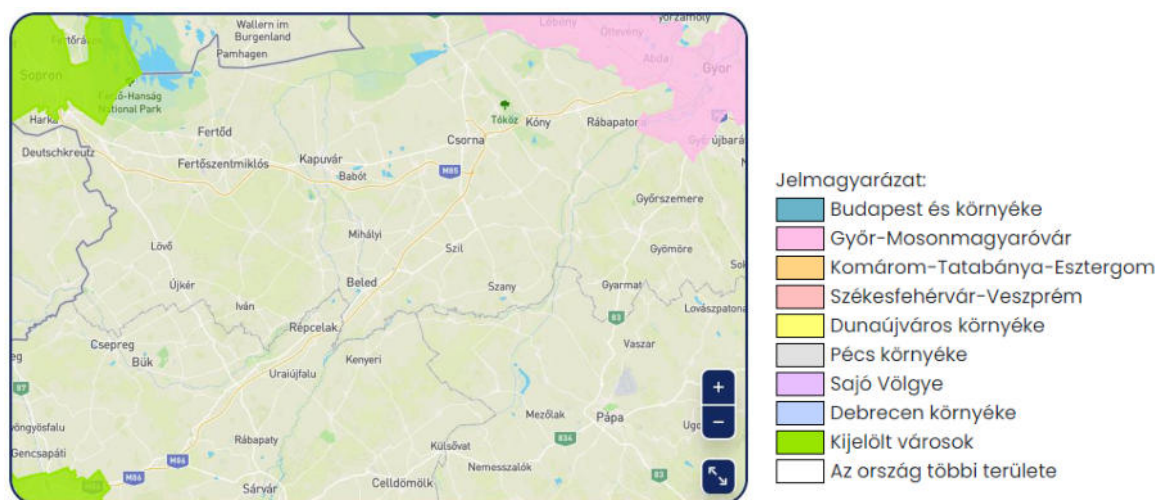
1. Budapest és környéke agglomeráció
2. Győr-Mosonmagyaróvár zóna
3. Komárom-Tatabánya-Esztergom zóna
4. Székesfehérvár-Veszprém zóna
5. Dunaújváros környéke zóna
6. Pécs környéke zóna
7. –
8. Sajó völgye zóna
9. Debrecen környéke zóna
10. Az ország többi területe, kivéve az alább kijelölt városokat zóna
11. Kijelölt városok zóna (Ajka, Baja, Eger, Kaposvár, Kecskemét, Nyíregyháza, Békéscsaba, Salgótarján, Sopron, Szeged, Szombathely, Szolnok, Zalaegerszeg)

A szennyezőanyagok koncentrációját, illetve a mérőpontok számát ezekre a zónákra vonatkoztatva kell meghatározni. A zónákat és agglomerációt a rendelet 2. mellékletében felsorolt települések közigazgatási határa határozza meg.

A 7. Visonta környéke zóna a **8/2010. (III.31.) KvVM rendelet** értelmében 2010-ben megszüntetésre került.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló rendelet összhangban van az **Európai Parlament és a Tanács 2008/50/EK irányelvével** valamint az **Európai Parlament és a Tanács 2004/107/EK irányelvével**.

A zónák és agglomeráció elhelyezkedése az alábbi térképen látható, mely szerint Nick a 10-es számú zónába tartozik:

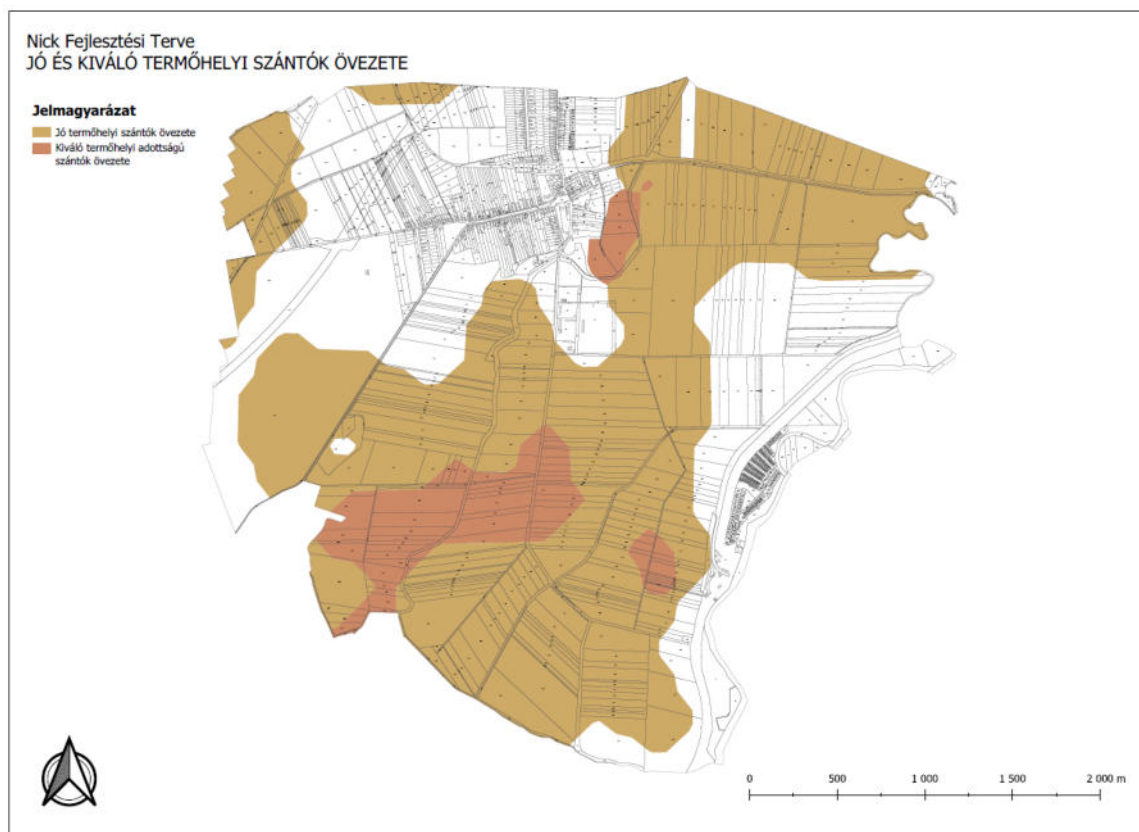
A mezőgazdasági területekről esetenként felszálló port a településen található szépszámú zöldfelületén lévő lombos növényzet nagyrészt kiszűri a levegőből.

A gázhálózat kiépülésével a háztartások nagy többsége áttért a környezetkímélő fűtési módra, így a fűtésből eredő légszennyezettség minimális a településen. A kén-dioxid és szén-monoxid emisszió a hagyományos vegyes tüzelésű fűtés megszűnésével lecsökkent.

A település külterületén számos major található, melyek esetenként légszennyező hatásúak lehetnek.

A településen egyéb ipari mértékű szennyezőanyag kibocsátás nincs. A közúti gépjármű forgalomból eredő légszennyezés az M86-os számú autópályán a legjelentősebb.

Talajvédelem

A mélyszerkezeteket uraló kristályos és üledékes kőzetekre a miocén kori folyamatos süllyedés több mint 1000 méter vastag tengeri/tavi üledéket halmozott fel a Kisalföld közepén. A felső miocén végén kialakuló sekély tó két lefolyását Stájer-medence és a Keszthelyi-hegység közötti vízválasztó kiemelkedése elzárta a déli iránytól. A maradványtavakkal borított felszínre a pliocénben megérkeztek az Alpokból hordalékokat szállító folyók, s fennmaradt keleti irányú lefolyás mellett a területet feltöltötte és hordalékkúpokat épített. A hordalékkúp építés a pleisztocénben fokozódott.

Az Ósrépcé és Ósrába nem egységes süllyedéket töltött föl – térben és időben elkülönülő hordalékkúpok (ami a pleisztocén szoliflukciós jelenségek terítették el viszonylagos síkká) közötti mélyedéseket töltögették fel a folyók. (Megjegyzés: ezek a régi eredetű hordalékkúpok a legalkalmasabbak a régészeti lelőhelyek fellelésére, mait a legújabb kori, régészeti szempontból meddő, maximum áthalmozott anyagokat rejtő recens hordalékaival.)

Az újpleisztocénben a kibillenő Rába-vonalnál a szekvencia különböző fokain álló mellékvízfolyások alakítottak ki a völgyeiket. A kelet felé a kavicstakarós síkság lejtősödő lejtővel olvad bele a Rába völgyalapjában kavicstakarójába.

A vázolt felszínen a régi kavicshordalékon, illetve a hordalékok közötti kevert szórt lepelkavics illetve homok fedi, ezen az alapkőzeten ártéri helyzettől függően réti- és öntéstalajok alakultak ki, foltokban barna erdőtalajjal váltakozva. Mindezek nyilvánvalóan a régészeti kultúrák tájhasználatát is változatosan befolyásolva.

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. Törvény (a továbbiakban Kvt.) 14. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira”. Általános érvényű elv, hogy a föld védelme szempontjából meghatározó a termőföldek mennyiségi és minőség védelme.

Zaj- és rezgésterhelés

Üzemi tevékenységből származó zajemisszió:

A területen káros mértékű zajterhelésről nincs információ.

Közúti gépjármű-közlekedés környezeti zajterhelése:

A területen jelenleg a közúti zajterhelés nem éri el a megengedett határokat.

A településen általános érvényű, hogy a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet előírásait, valamint a zajkibocsátási határértékek megállapításának, valamint a zaj- és rezgés-kibocsátás ellenőrzésének módjáról szóló 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet előírásait, a zaj és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet határértékeinek betarthatóságát biztosítani kell.

Sugárzás védelem

A településen sugárzást indukáló tevékenység nincs és nem is tervezett, védett területek nem kerültek kijelölésre.

Hulladékkezelés

Nick közigazgatási területén a hulladékok gyűjtése és kezelése megoldott, a tervezett fejlesztési területek a szervezett hulladékgazdálkodási rendszerbe bekapcsolhatók.

Az STKH Sopron és Térsége Nonprofit Kft. a nyugat-dunántúli régióban, összesen 261 településen látja el kijelölt közszolgáltatóként a hulladék közszolgáltatási feladatokat, köztük Nick településen is. A szemét a soproni hulladéklerakóba kerül elszállításra.

A kommunális hulladék gyűjtésének szabályait a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény és a települések önkormányzati rendeletei határozzák meg. A közszolgáltató feladata a kommunális hulladékgyűjtésre rendszeresített járatok törvényben foglaltak szerinti szervezése, a hulladék gyűjtése, kezelése és ártalmatlanítása.

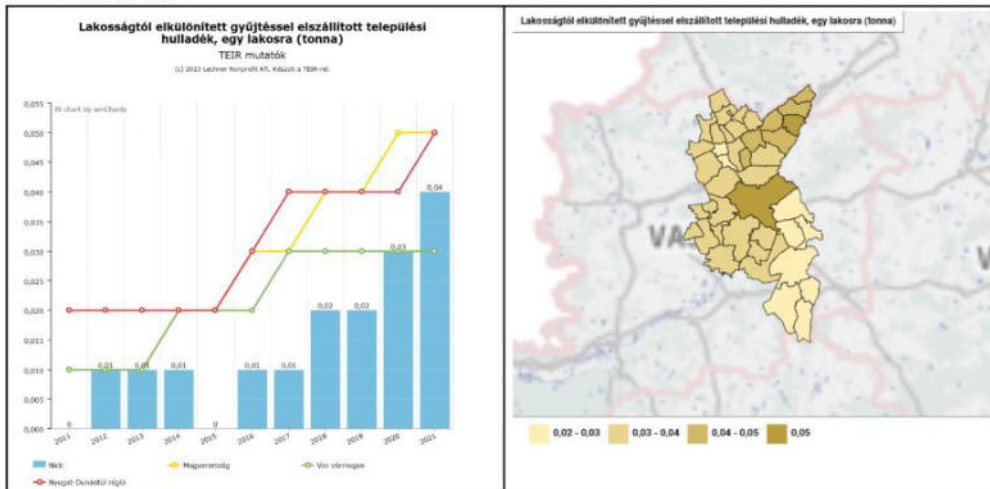
Szelektív hulladékgyűjtő szigetek Nicken a József Attila utca – Rákóczi út sarkán, valamint a Dózsa közben található.

A **szennyvizek** kezelése megoldott, mivel a településen kiépült a szennyvízcsatorna hálózat

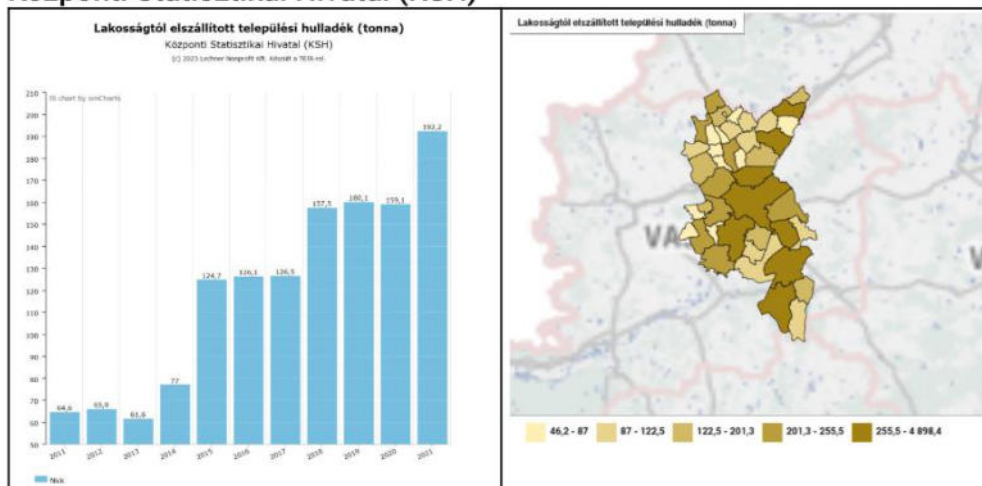
Veszélyes hulladékok elsősorban az állattartás és egyéb mezőgazdasági üzemi tevékenységek során keletkeznek. Az elhullott állatok a győri ATEV telepen kerülnek ártalmatlanításra.

A hulladékgazdálkodási szempontokat a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény (továbbiakban: Ht.) által megfogalmazott általános szabályok szerint, valamint a hatályos felhatalmazó rendelkezésekben a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás végzésének feltételeiről szóló a 385/2014. (XII. 31.) Korm. rendelet és a Ht. 88. § (1) pontja szerintieknek megfelelően kell alkalmazni.

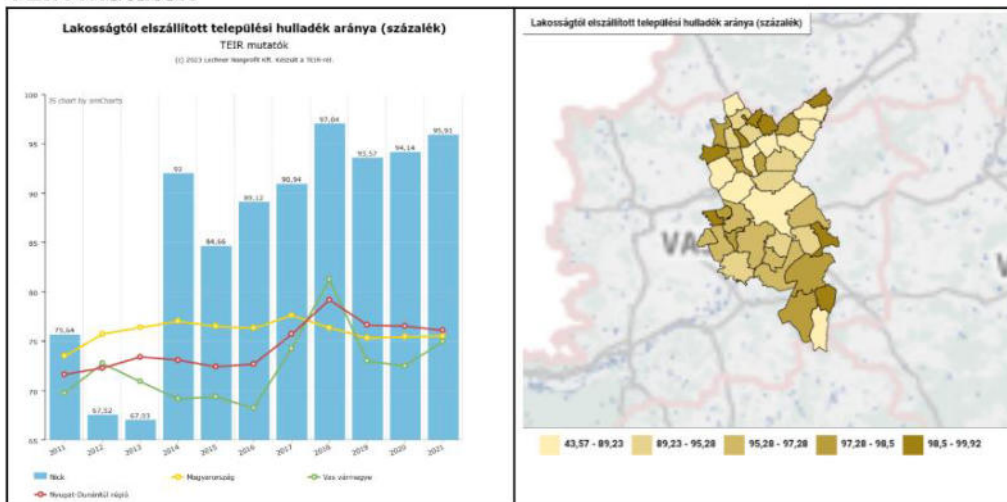
Lakosságtól elkülönített gyűjtéssel elszállított települési hulladék, egy lakosra (tonna) TEIR mutatók

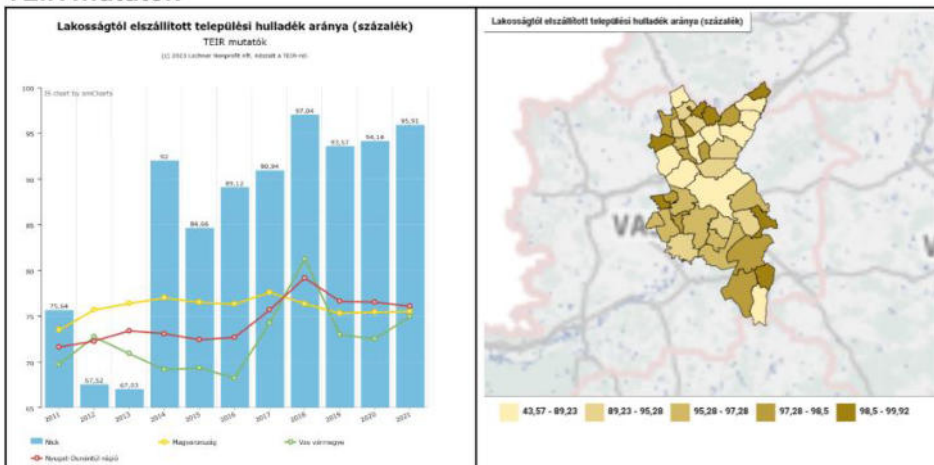
Lakosságtól elszállított települési hulladék (tonna) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

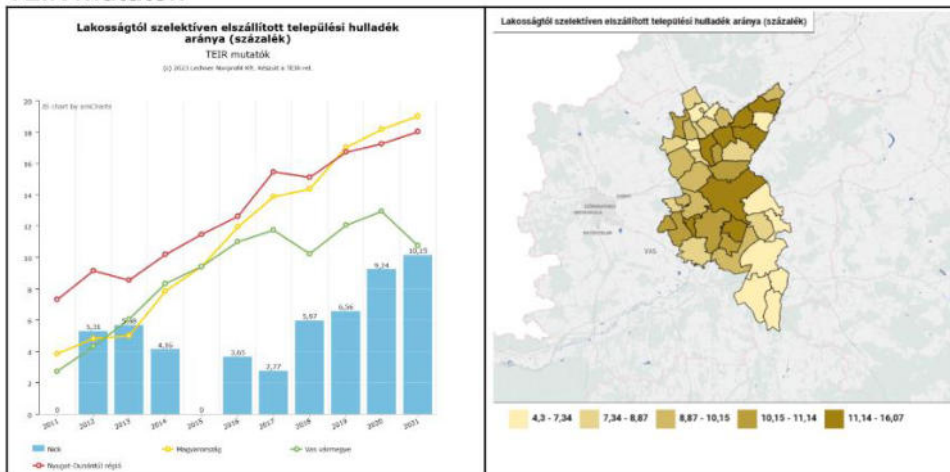
Lakosságtól elszállított települési hulladék aránya (százalék) TEIR mutatók

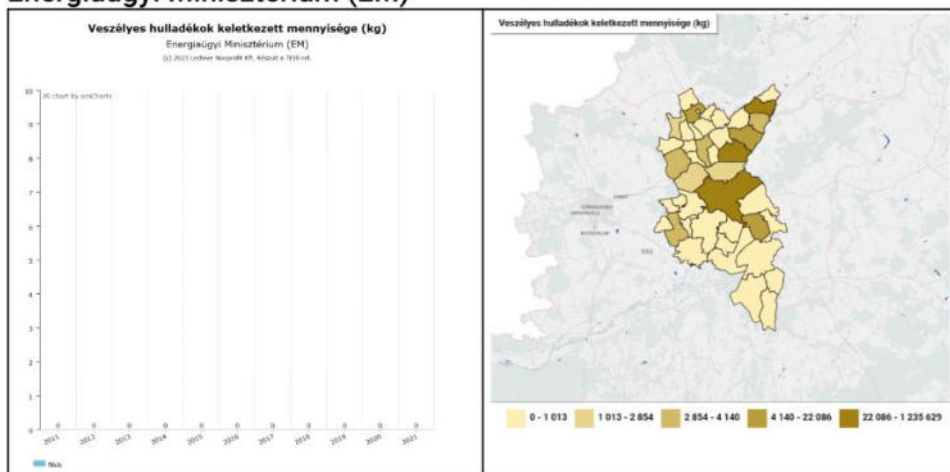
Lakosságtól elszállított települési hulladék aránya (százalék) TEIR mutatók

Lakosságtól szelektíven elszállított települési hulladék aránya (százalék) TEIR mutatók

Veszélyes hulladékok keletkezett mennyisége (kg) Energiaügyi Minisztérium (EM)

Vizuális környezetterhelés

Vizuális környezetterhelésről jelenleg nincs tudomás a településen.

Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák

A településen jelenleg érzékelhető konfliktus nincs, a külterületek használata során jelentősen eltérő használat nem tapasztalható.

10 A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK ÉS ÖRÖKSÉG, JELLEMZŐ TÁJKARAKTER, ZÖLDINFRASTRUKTÚRA-HÁLÓZAT

A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

Természeti adottságok:

Nick község Vas vármegyében található, 'Magyarország kistájainak katasztere' szerint a Rábai teraszos sík kistáj része.

Domborzat, földtani-és talajtani adottságok

Az egységes tagolatlan tökéletes síkság (átlagos relatív relief 4,3 m/km²) domborzatát a pleisztocén folyamán a gyakori fagyváltozékonyság hatására fellépő jégkorszaki periglaciális folyamatok formálták. Barna jégkorszaki vályoggal és löszös üledékekkel borított felszínét ma feltöltődés alatt álló laposok, lassan szivárgó erek, fokok és elsorvadt holtágak jellemzik.

Mélyszerkezetét meghatározza, hogy K-i peremét a Rába-vonal alkotja, ami az alpi képződmények K-i határa Magyarországon. A hordalékkúp jellegű sík kistáját vastag kavicsstakaró tölti ki, amelynek felszínét a szoliflukció mozgatta át, és a krioturbáció bélyegeit is őrzi. A felszínre jégkori vályog és löszös üledék települt. A kistáj fiatal homokos és löszös üledékein - a lejtőn elfoglalt helyzettől függően - agyagbemosódásos barna erdőtalajok, barnaföldek és csernozjom barna erdőtalajok alakultak ki. A kistáj artéri területeit réti, öntés réti és nyers öntéstalajok 17%-ban borítják. Közös jellemzőjük a mérsékeltesség. Termékenységük a szervesanyag- tartalom szerint alakul (int. 70-95), a löszön képződött réti talajoké a legkedvezőbb. E talajtípusokon 10% és 30% közötti rétegelő és szántóföldi művelés lehetséges.

Éghajlat

A kistáj É-on mérsékelten hűvös-mérsékelten száraz, de már a mérsékelten nedves övezet határán található. Az ÉK-i részeken az évi napfénytartam eléri az 1900 órát. A nyári napsütéses órák száma ÉK-en 740, a téli napsütés 185 óra. Az évi középhőmérséklet É-on 9,8 °C, a vegetációs időszak középhőmérséklete 16,4 °C). Az évi abszolút hőmérsékleti maximumok átlaga É-on 33,0 °C körüli. A minimumok átlaga -16,0 és -17,0 °C közötti. É-on csak 640 mm körüli évi csapadék várható. A leggyakoribb szélirány az É-i, az átlagos szélesség 3 m/s. Az éghajlat a mezőgazdasági növények termesztésére alkalmas, de a melegebb területek a zöldségfélék és a szőlő termesztésére egyaránt kedvezőek.

Vizek

A települést K-ről a Rába folyó határolja. A folyó 68,5 fkm szelvényében található a nicki duzzasztómű, amelyet 1932-ben adtak át. Alapfeladata, hogy a Rába folyó duzzasztásával a felvizéből kiágazó Kis-Rábán keresztül biztosítsa a Kis-Rába-Hanság vízrendszerének öntözési, gazdasági és ökológiai célú, gravitációs vízpótlását. Ezen keresztül kapnak vízpótlást a hansági csatornák Kapuvár és Csorna térségében, és ez adja a Rábca folyó felső vízpótlását is. A kistáj egészében nyereséges vízháztartású terület. Az évi vízjárás egyenetlen, de az árvizek mégis tavasszal, a kisvizek a nyár végén a leggyakoribbak. A „talajvíz” mélysége a területsáv ÉNy-i oldalán 4 m körüli, amely a Rába felé csak 2 m-ig emelkedik. Kémiaileg a kalcium-magnéziumhidrogénkarbonátos jelleg a túlnyomó.

Növényzet

A kistáj potenciális erdőterület, kis kiterjedésű természetes gyepek léte sem valószínű. Klímazonális vegetációtípusát gyertyános-tölgyesek jelentik. A kistáj élőhelyei már évszázadok során intenzív emberi hatásoknak kitéve, a gyertyános-tölgyesek alig rendelkeznek természet szerű állományokkal. Az erdők jelentős részét már több száz éve kiirtották, helyükön szántóföldi művelést folytattak vagy legeltettek. A rossz talajadottság miatt később több szántót beerdősítettek, ugyanígy tűntek el a települések közelében lévő legelők is. Ma az erdőterület majdnem felét telepített akácosok alkotják.

Az erdei flórában hangsúlyos szerepük van a nyugat-dunántúli elemeknek (erdei galaj – *Galium sylvaticum*, magyar varfű – *Knautia drymeia*, szártalan kankalin – *Primula vulgaris*), melyekbe az északi részekén acidofil fajok (sváb rekettye – *Genista germanica*, gombos zanót – *Chamaecytisus supinus*) szivárognak be. Az erdei legeltetéssel xerotherm fajok is megjelentek a kiligetesedett állományokban (szakállas orbáncfű – *Hypericum barbatum*, szögletes kutyatej – *Euphorbia angulata*), de napjainkban e használati mód megszűnésével a gyertyános-tölgyes elemek térhódítása figyelhető meg.

Gyakori élőhelyek:

- Gyertyános-kocsányos tölgyesek (K1a)
- Franciaperjés rétek (E1)
- Gyertyános-kocsánytalan tölgyesek (K2)
- Mocsárrétek (D34)

Közepesen gyakori élőhelyek:

- Őshonos fafajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők (RB)
- Őshonos fafajú keményfás jellegtelen erdők (RC)
- Jellegtelen üde gyepek (OB)
- Keményfás ártéri erdők (J6)
- Lápi zombékosok, zombék-semlyék komplexek (B4)

Ritka élőhelyek:

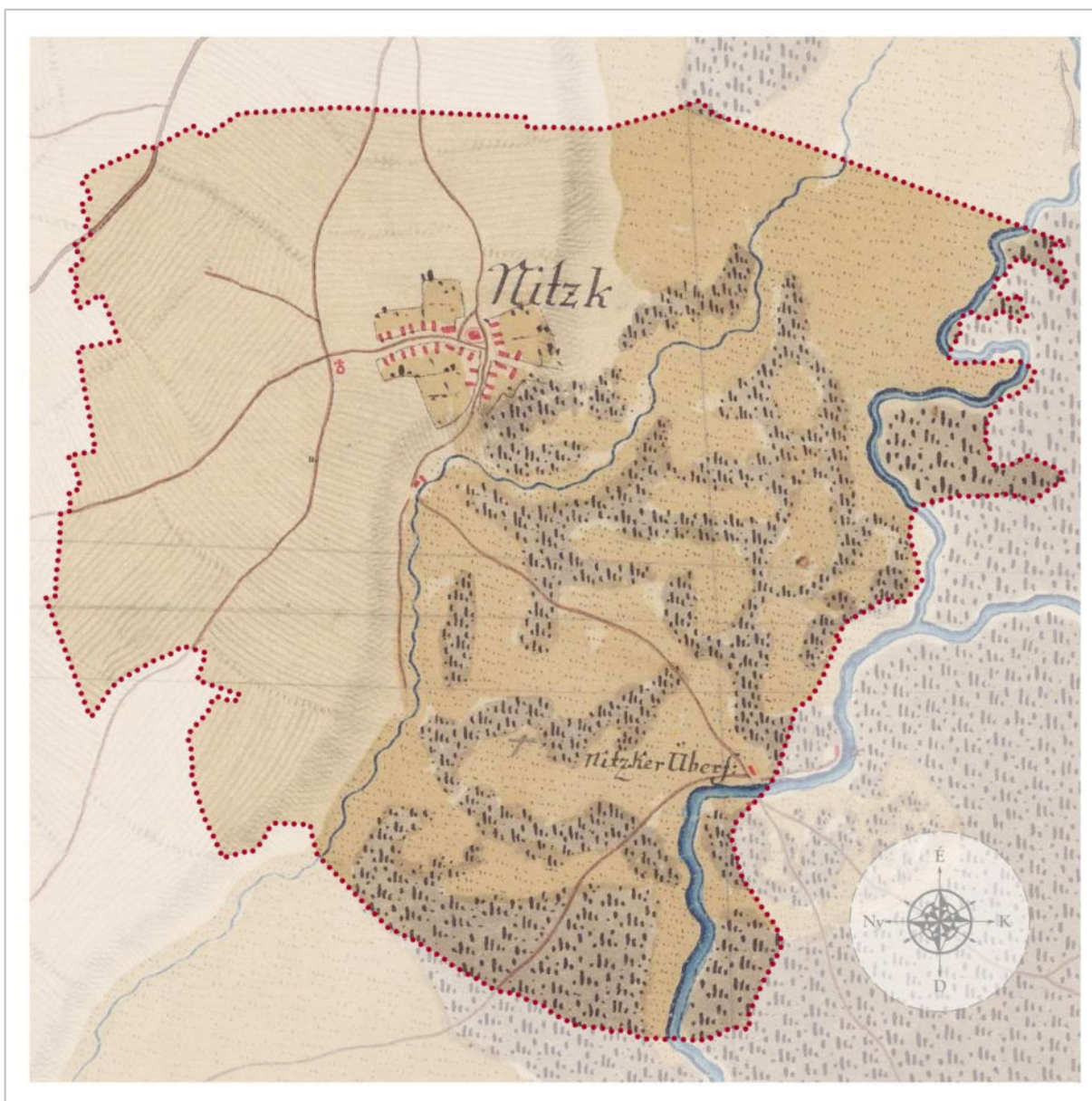
- Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek (OC)
- Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok (RA)
- Fűz-nyár ártéri erdők (J4)
- Égerligetek (J5)
- Hagyományos fajtájú, extenzíven művelt gyümölcsösök (P7)

Fajsám: 400-600; védett fajok száma: 40-60; özőnfajok: aranyvessző-fajok (*Solidago spp.*), akác (*Robinia pseudoacacia*), japánkeserűfű-fajok (*Reynoutria spp.*).

Tájtörténeti vizsgálat

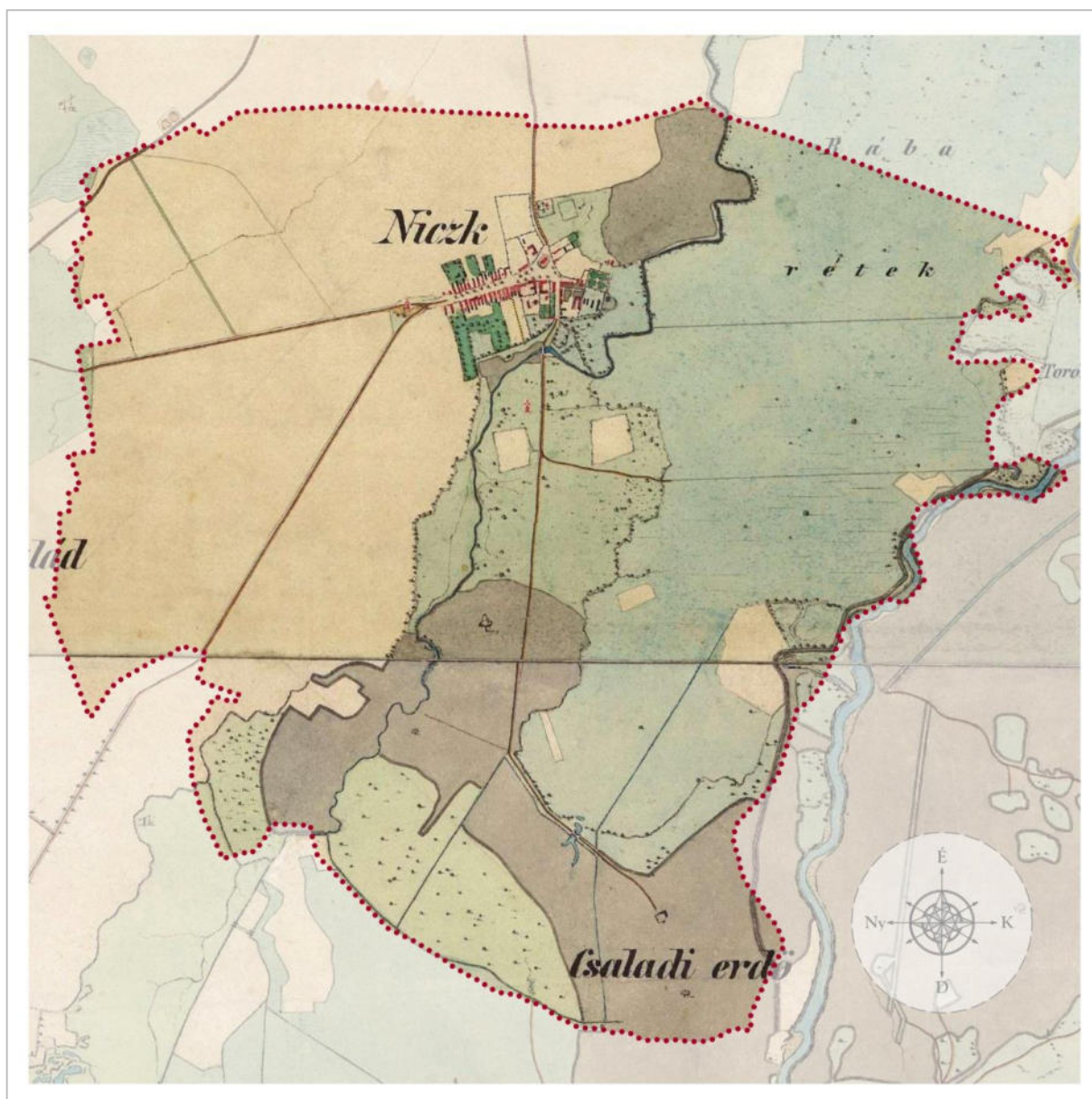
Nick település első írásos említése 1221-ből származik. Valószínűleg a Ják nemzetség alapította. Birtokosai a Niczky, a Szelestey, a Kőszegi, majd a Kanizsai család voltak.

A település tájhasználatának alakulását nyomon követhetjük az első-, második- és harmadik katonai felmérésen.

I. katonai felmérés (1782-1785)

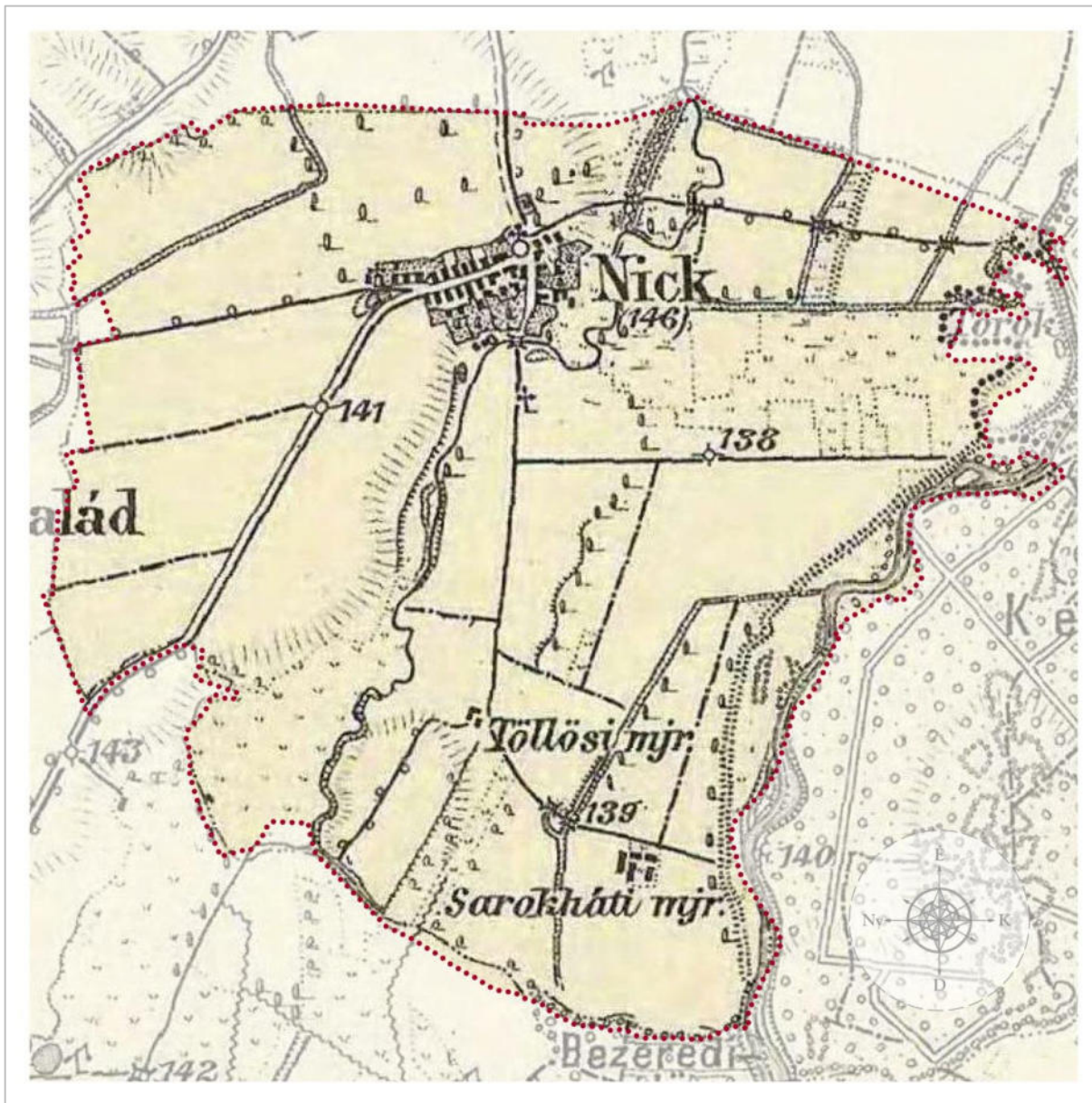
Az I. katonai felmérésen (1782-1785) jól kivehető, hogy a külterület két részre tagolódik. Míg Ny-i oldalán a szántók dominálnak, K-i részei gyepekkel-erdőkkel mozaikolt, vadregényes, vízjárta területek. A lakott terület ekkor még csupán néhány utcából és az ezeket övező épületekből, kertekből áll. A falu közepén a templom a mai helyén áll. A külterületen egy kőkereszt és egy major látható még.

II. katonai felmérés (1819-1869)

A II. katonai felmérésen (1819-1869) részletesebb ábrázolást láthatunk a tájhasználatról. A vízfolyások mentén kiterjedt területen nedves vízjárta réteket, mezsgyéket jelöl a térkép, amelyek egykor számos faj élőhelyéül szolgálhattak. Ezek egy része legelőként is szolgált, amit a térképen megjelenített gémeskutak igazolnak. A lakóterület kiterjedése szinte változatlan. Ekkor már a temető helyét is jelöli a térkép. Jól kirajzolódnak a falu fontosabb csomópontjai, a Rákóczi utca két

végpontjában. A templom környezetében több nagy épület áll és egy nagyobb kert rajzolata is kivehető. A külterület tájhasználatában a legszembeütőbb változás a legelők és kaszálók térfoglalása, ami az erdők visszaszorulását eredményezte. Az utak vonalvezetése egyszerűbb, szabályosabb az előzőekhez képest. Útszéli kőkeresztek és a Árokháti major látható még.

III. katonai felmérés (1869-1887)

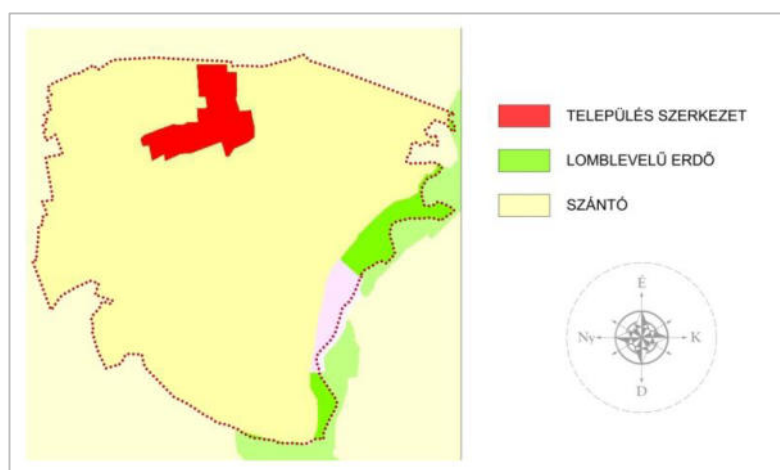
A III. katonai felmérésen (1869-1887) látható, hogy az erdők mérete tovább csökkent. Ekkorra már a szántóföldi művelés az uralkodó tájhasználat. A beépített terület csupán néhány épülettel bővült. A terület DK-i részein – a korábbi erdők helyén – majorságokat jelöl a térkép. Az utak mentén, több helyen is fasorok jele látható, amelyek egykor jellegzetes tájelemek lehettek. A Kőrös-patak szépen, még meanderezve jelenik meg a tájban.

A pár száz évvel ezelőtt elkezdődött táj elszegényesítés tovább folytatódott. Nagyobb egybefüggő erdőt csak a Rába mentén találunk, de az is elég keskeny. A falutól keletre lévő rét, legelő területek megszűntek. A táj lelkeségéből a Kőrös-patak egyes szakaszai mutatnak meg valamit a településtől délre, annak fennmaradt kisebb meanderos szakaszaival, a mellette egy kis részen megmaradt erdőfolttal és kisebb facsoportokkal, bokrokkal a mélyületekben, amit nem tudtak művelés alá vonni. A tájat átszelő közutak és földutak mentén alig találunk fákat, mezsgyéket. A szántóterületeket se szelik át növényesávok, így azaz érzetünk, hogy a hely kiüresedett, szegényes. Az Urai-i úton felhagyott kavicsbánya spontán beerdősülése folyik, azonban nehezíti a helyzetet az agresszív japánkeserűfű megjelenése, amit ilyen vizes élőhelyen visszaszorítani szinte lehetetlen.

A faltól délre a gazdasági épületek (Gá) területén szépértékees erdősávok maradtak meg jobbára honos tölgyekkel. Ennek a területnek a déli részén öreg kőrisfákból álló liget található. Mindezek szép, értékes részei ennek a területnek. A tájkultúra értékes elemei az útszéli kereszttek, keresztény szobrok, amelyekből van néhány fontos e helyen. A Műgáti úton egy Szűzanya szobor áll, rendezett környezetben áll és mellette egy tábla hirdeti a közelében eltűnt Árokháti major egykori létét. A szobor mellett lévő hamisciprus nem illik oda, jobb lenne hazai keresztény szimbólumnövénygel helyettesíteni. Az út végében lévő buszfordulóban már értékesnek nevezhető jegenyefák vannak.

A nicki Műgát egy érdekes látványosság, aminek a környezete elég rendezetlen, pedig az üdülőknél is valószínűleg jobban teteszene egy rendezett terület. Az itt lévő vízmű lekerített területen táblával jelzeten egy Erzsébet királyné liget található, ahol szép öreg tölgyfák is vannak. Valami oknál fogva, az öreg tölgyek és a korábbi ültetési szándék figyelmen kívül hagyásával, annak tiszteletben tartása nélkül ültettek ide ginkgo és kőrisfát belezavarva az egykori egység rendezett képébe, még akkor is, ha a kőrisfa is a királyné kedvence volt. Az üdülőtelep különböző helyein van néhány érdekes fa, mint szilfa, egy hársliget, cseresznyefa, juharok és egy kerten belül két tölgyfásor. Maga az üdülő terület viszonylag igénytelen kialakítású, vannak csupasz kavicsos udvarok, zárt kerítések, túl tujásított zavaros kertek. A Rábapart a Műgáti csárda környezetében gondozott, az ide érkezők az idős fák alá állnak, de kevés van belőlük, ültetni kellene még.

Tájhasználat értékelése

CORINE Felszínborítottság 2018 (forrás: <https://land.copernicus.eu/>)

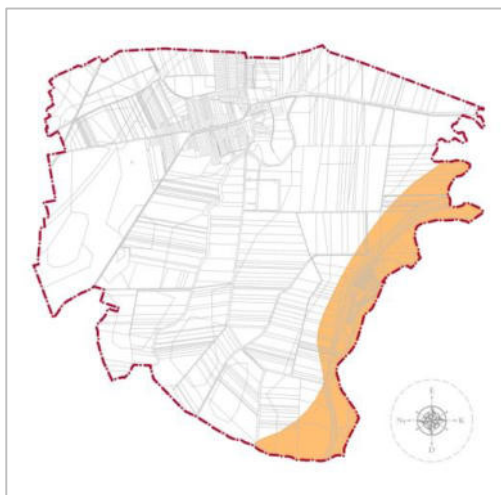
A természeti adottságoknak megfelelően a szántóföldi termesztés tekinthető uralkodó művelési ágának. A szántókon szántóföldi növénytermesztés (búza, árpa) és takarmánynövény termesztés (kukorica, napraforgó,) egyaránt folyik.

Kisebb erdőfoltok, cserjések is megtalálhatóak, ezek főleg a település DK-i határában, a vízfolyások mentén koncentrálódnak. Az erdőterületek nagysága csekély. A gyümölcsös és kert területhasználatok főként a lakóházak kertjeiben fellelhetőek. A gyepterületek viszonylag csekély arányban vannak jelen, főleg a vízfolyások mentén és a lakott területek környezetében találhatóak. Természetesen sokkal jobb lenne, ha a táj terep és vízrajzi viszonyait jobban lekövető gyeptáborítás nagyobb területen lenne jelen, azonban ahhoz az állattartásnak nagyobb szerepet kellene kapnia, ami ma csak másabb gazdasági szerkezet és jövőkép mellett jöhetne szóba. Nagyon hiányoznak a tájból a fasorok és a mezsgyék, valamint a vízfolyásokat, vizes árkokat kísérő növényzet.

A művelés alól kivett területek döntő része lakófunkciót lát el, emellett nagy arányban megjelennek a gazdasági területhasználatok is. A beépített területek a település méreteihez képest nem foglalnak el nagy helyet, az ésszerű, korlátozott DNY-i irányú növekedés támogatható.

Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek

Tájképvédelmi területek

A tájképvédelmi terület övezet kijelölésének célja, hogy lehatárolja a megőrzendő, fenntartandó esztétikai jellemzőkkel bíró tájrészleteket a települési szintű tervezés számára.

Jelen tervezés feladata, hogy a megalapozó vizsgálat keretében meghatározza az övezetbe tartozó területeken a tájjelleg megőrzendő elemeit, elemegyütteseit, valamint a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat helyi jellemzőit. Erre alapozva kell települési szinten kialakítani az övezeten belül a területfelhasználás és az építés helyi rendjének egyedi szabályrendszerét a tájképi egység és a hagyományos tájhasználat fennmaradása, valamint a tájba illesztés biztosítása érdekében.

A lehatárolt területen található tájképi értékek az alábbiakban foglalhatók össze:

- a természeti adottságokhoz valamelyest igazodó tájgazdálkodási formák
- jellemző fás társulások helyszínei a Rába mentén, mint például az ártéri erdők, tölgyesek, őshonos fafajú facsoportok, fasorok, erdősávok. A víz menti területek értékes természeti területek, a település kiemelkedő tájképi értékei.
- értékes növény-és állatvilág, a területen előforduló értékes madárfajok vonulási, illetve fészkelő helyei
- ezen a területen fennmaradt néhány értékes faegyed facsoport is

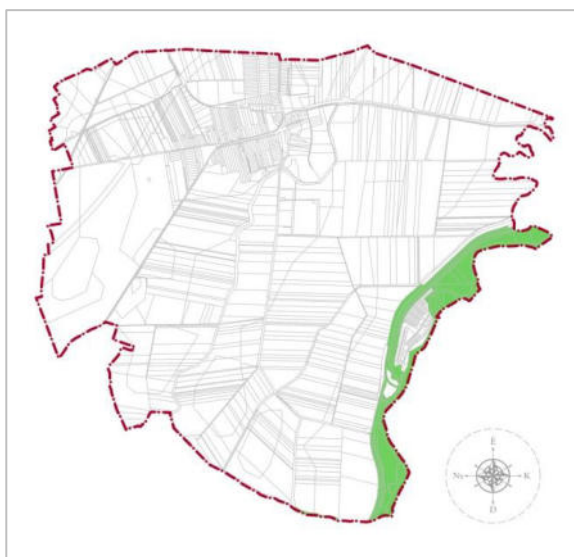
A tájképi értékek egy része a tájképvédelmi területen kívül esik. Ennek ellenére ezek fennmaradására is törekednünk kell.

Natura 2000 terület:

A Natura 2000 hálózat az Európai Unió tagországokban található legértékesebb természeti területek összefüggő rendszere. A Natura 2000 a világon egyedülálló, egységes szabályozású ökológiai hálózat, amelynek célja, hogy hozzájáruljon Európa vadon élő állat- és növényfajainak, valamint természetes élőhelyeinek hosszú távú fennmaradásához, az ember számára létfontosságú természeti környezet megőrzéséhez.

A települést az alábbi Natura 2000 terület érinti:

- **Rába és Csörnöc-völgy különleges természetmegőrzési terület (HUON20008)**

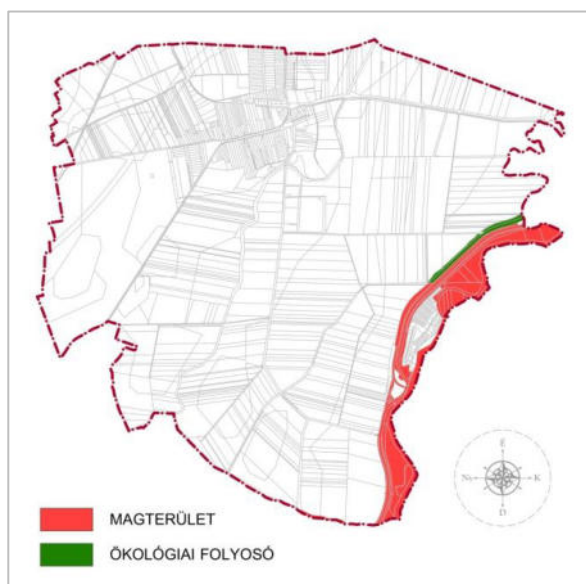
Kiemelt fontosságú cél a következő fajok kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása: dunai tarajosgöte (*Triturus dobrogicus*), vöröshasú unka (*Bombina bombina*), széles durbinca (*Gymnocephalus baloni*), réti csík (*Misgurnus fossilis*), német bucó (*Zingel streber*), halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*), selymes durbinca (*Gymnocephalus schraetzer*), magyar bucó (*Zingel zingel*), törpecsík (*Sabanejewia aurata*), balin (*Aspius aspius*), vágó csík (*Cobitis taenia*), szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*), homoki küllő (*Gobio kessleri*), nagy szarvasbogár (*Lucanus cervus*), lápi szitakötő (*Leucorrhinia pectoralis*), díszes tarkalepke (*Hypodryas maturna*), remetebogár (*Osmoderma eremita*), sávós bődöncsiga (*Theodoxus transversalis*), tompa folyamkagyló (*Unio crassus*), skarlátbogár (*Cucujus*

cinnaberinus), nagy hörcsincér (*Cerambyx cerdo*), díszes légivadász (*Coenagrion ornatum*), erdei szitakötő (*Ophiogomphus cecilia*), vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*), nagyfülű denevér (*Myotis bechsteini*), közönséges vidra (*Lutra lutra*), közönséges denevér (*Myotis myotis*), sötét, hangyaboglárka (*Maculinea nausithous*), nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)

Kiemelt fontosságú cél a következő élőhelyek kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartása:

- gyors áramlású vízfolyások hínárnövényzete (3260)
- üde-nedves magaskórósok (6430)
- keményfás ligeterdők (91F0)
- ártéri magaskórós pionír növényzet (3270)
- kékperjés láprétek (6410)
- éger- és kőrsligetek, puhafás ligeterdők, láperdők (91E0)
- pannon gyertyános-tölgyesek (91G0)
- törpekákás iszapnövényzet (3130)
- ártéri mocsárrétek (6440)
- üde magas fűvű kaszálórétek (6510)

Ökológiai hálózat

A természetes és természetközeli élőhelyek fennmaradását, megőrzését és a területek közötti ökológiai kapcsolatokat biztosítja az országos ökológiai hálózat, amely a következő elemekből épül fel:

– Magterület:

A magterület a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelye. A település közigazgatási területén belül a Rába mentén található erdők, mezsgyék alkotják a magterületet.

– Ökológiai folyosó:

A magterületek közötti kapcsolatot az élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják a génáramlást az egymástól

elszigetelt populációk között. A településen a Kis-Rába mentén lévő gyepes-cserjés sáv alkotja az ökológiai folyosó övezetét.

– Pufferterület:

A magterületek és ökológiai folyosók körül védőzónát kell kijelölni, feladatuk az élőhelyek védelme az esetleges külső káros hatásoktól. Nick településen nem található pufferterület.

Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése

A táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontó tevékenységek tájhasználati konfliktusok forrásaivá válhatnak.

Funkcionális tájhasználati konfliktust az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak.

Tájökológiai tájhasználati konfliktusról beszélünk, az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok fennállása esetén.

A rendezetlenség, a rendetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya vizuális-esztétikai tájhasználati konfliktust eredményez.

A területen található tájhasználati konfliktusok a következők:

- Az invazív fajok kiszorítják a tájra jellemző őshonos fajokat, ezzel ökológiai és egyben vizuális esztétikai konfliktust okoznak. A behozott és évszázadokra visszamenően megtűrt akác mellett a gyomosító, agresszíven terjedő japán keserűfű is jelen van.
- A nagyüzemi művelésű szántókon, több helyen nincs se fasor, se mezsgye, ezek hiánya tájökológiai konfliktust eredményezhet.
- A tájban kevés az erdő, ami van az is túl keskeny. Az őshonos faállomány kevés.
- Kevés a rét, ami van annak nincs tájtörténeti múltja.
- A patak és vizes árkok mentén nincs kísérő növényzóna.

Zöldinfrastruktúra-hálózat

A zöldfelületi rendszer alatt a növényzettel időszakosan vagy tartósan fedett, biológiailag aktív, természetési illetve kondicionáló célú felületek összességét értjük egy településen belül. Egy

település „élhetőségét”, az ott élők életminőségét, a település képét nagymértékben meghatározza a zöldfelületek aránya és azok állapota. A zöldfelületi rendszer különböző elemeit térbeli helyzetük és használatuk módja szerint csoportosíthatjuk. Elhelyezkedésük szerint megkülönböztetünk:

- sávossal körvonalozott zöldterületeket, ilyenek a település teljes lakóterületei;
- vonalas helyzetű zöldterületeket, ilyenek az utcai zóldsávok és a vízfolyások partja;
- és szigetesen elhelyezkedő zöldterületeket, mint a közparkok, a temetők, a sportpálya és az intézménykertek.

Használatuk módja szerint megkülönböztetünk:

- Korlátlan közhasználatú zöldterületeket, ide sorolhatók a belterületi erdők, a közparkok és közkertek, valamint az utcai zóldsávok,
- Korlátozott közhasználatú zöldterületeket, ami alatt a zöldterületi jellegű intézmények (temető, sportpálya) és a jelentős zöldfelülettel rendelkező intézmények (iskola, óvoda, művelődési ház, templom stb.) értendők, ahol a használat térben és időben korlátozva van,
- A közhasználat elől elzárt zöldfelületeket, melyhez a település magántelkein található kertek tartoznak.

A zöldfelületi karaktert meghatározó elemek:

- **Közparkok, közkertek, közterek**

A temető kapu előtt keletre állítottak egy „fénykeresztet”. A vasúti töltés vonalát kiegészítve egy kisebb teret hoztak létre a kereszt előtt, padokkal, virágokkal – egy oda nem illő hamisciprussal. A déli kapu előtt van egy nagyobb zöldfelület, ami a parkolási lehetőséget adja a temetőbe érkezőknek. Ez hivatalosan közpark, de füves felületen kívül nincs benne semmi. Az útszélére egy hársfa fasort ültettek nemrég.

A település egyik központi tere a katolikus templom körül alakult ki. A templom alacsony fallal kerített, de nincs felépítménye, így az egész templom a kertjével együtt a tér része. A kerítésen kívül murvás parkolók platánokkal, padok, kerékpártartók és egy modern kereszt. Az egész tér tervezett kialakítású, szép gondolatok megfogalmazásában. A templombejárat tengelyébe két hársfát ültettek amik körül szép formával kísért buxus sövény található, mintegy befogadó öleléssel jutunk a templomhoz, ahol egy padot is elhelyeztek. A templomkertet alacsony sövény keretezi a kerítésfal mentén. A kerítés délkeleti oldalán egy Nepomuki Szent János szobor, fülkében, amit a lebontott kiskastély épületétől mentettek át. A bejárat előtt két Krisztus feszület. Ez az egész kellő hangsúlyt ad a falnak, meghatározza a közepet.

A templomtól délre áll az egykori parókia épülete, ami előtt egy kis közparkot láthatunk, vadgesztenyefával, juharokkal és egy 1938-ban, az eukarisztikus konferencia emlékére ültetett tölgyfával, ami mára komoly termetű fává nőtt. Mellette egy kis emlékmű, az 1956-os forradalom emlékére. E kis tér szépen kapcsolódik a templom környezetéhez.

Itt érdemes megemlíteni, hogy az egykori parókia kertjét kettéosztó Rába utca kialakításakor egy téglakerítést építettek a parókia kertjét lezárva. A kerítést pedig egy szép emlékfal alakították, rajta a hely, a falu történetének fontos, emlékeztető adatait olvashatjuk. Megrázó Tőke Péter plébános élettörténete, aki 26 évesen a kommunisták áldozata lett. Nagyon fontos identitástudatot segítő kialakítás ez.

A kultúrház, rendelő előtti terület is jellemző része a falunak. Sajnos ez már nem sikerült annyira, mint a templom körüli rész. A Trianoni emlékmű az egyetlen fénypontja, a többi része steril, igénytelen kialakítású. Murvás parkolóját egy fa se árnyékolja.

Az ehhez a részhez kapcsolódó polgármesteri hivatal épülete mögötti fémlemez raktár épületek se emelik a hely fényét.

A kultúrház udvara nagy gyepes terület, ahol egy játszótér is kialakítottak, amelyben játszótér, csúszdák, hinták, rugós játék, libikóka és napvitorlával árnyékolt homokozó is helyet kapott. Az udvar szélén fasort ültettek – juthatott volna a játszótérhez is néhány belőlük.

- **Fasorok, utcai zöldsávok**

A faluban általában vegyes kiültetésűek az utcák, és jellemzően díszfák és gyümölcsfák vegyesen vannak, azonban a Fő utcán jó lett volna egy koncepció menti ültetés is, hogy a falu egységesebb arculattal jelenjen meg.

Az utcai előkertek változó megjelenésűek, vannak kedves virágos kertek és vannak csak örökzöld talajtakarókkal teleültetett részek is.

A kis coop bolt előtt térkövezett parkoló van, de fát nem ültettek egyet se.

A buszmegállók fém/műanyag szerkezetűek, kissé szerény kivitelben.

A Rákóczi és a József Attila utca kereszteződésében szép kőkereszt áll. Mögötte egy részben feltöltött, korábbi mély fekvésű terület, idős fűzfákkal, erdősödő területtel.

- **Korlátozott közhasználatú zöldfelületek**

Temető rendezett kialakítású. Lábazatos fém kerítéssel körbevett. Korábban a Petőfi utcáról volt a főbejárata, ma is használják, szép kovácsoltvas kapuja van. Tengelyében a temető kereszt áll. Ma a déli oldalról nyitottak egy díszes kapuval egy monumentálisabb bejáratot, aminek során a régi – már nem működő vasút töltését elhordták, ezzel nyílt meg a kapura vezetés lehetősége. A kapu tengelyében az új ravatalozó áll. A temetőben egy jelentősebb fa van csak, egy fiatal, de már figyelemre méltó platán. Sok a műkövel fedett sír, de vannak virágos gondozott sírok is. Találunk régi kőből faragott sírokat is, szépek, védelemre, megtartásra érdemesek.

- **Közhasználat elől elzárt zöldfelületek**

A családi házakhoz tartozó haszon- és díszkertek alkotják a belterület zöldfelületének legnagyobb részét ezért fontos, hogy azok milyen állapotban vannak. A faluban ezek a kertek általában szépen gondozottak, több helyen idős fák is vannak a kertben. Ezekre vigyázni kell.

A zöldfelületi ellátottság értékelése

A belterületen a lakóterületek kertjei alkotják a zöldfelületek legnagyobb részét. A korlátlan közhasználatú zöldterületek állapota elég jó, adottságait támogatni kellene, a rosszabb, gyengébb kialakításúakat fejleszteni lenne jó. Az utak menti fásításra az újonnan ültetett hársfa fasor jó példa, de a helyi adottságokhoz igazított fejlesztésre minden utcában szükség lenne.

Pozitívumként említhető, hogy a tereit jól kihasználta a település, szépen építi, gondozza.

Az inváziós fajok nem jellemzőek a településen, ami egyre ritkábban mondható el.

A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái

- A belterületen kevés az út menti fasor, emiatt a település zöldfelületi rendszere nem alkot összefüggő hálózatot és esztétikai élményt se nyújt.
- A kőkeresztek környezete nincs mindenhol megfelelően kialakítva, egy kicsit szebbé lehetne formálni ezeket a régen nagy becsben tartott helyeinket.
- A közterületekre ültetett növények sok esetben nincsenek összhangban a táji és kulturális adottságokkal. Az idős fák állapota és a róluk való gondoskodás nagyobb odafigyelést kívánna.
- A parkolók fásítása mindenhol fontos lenne.

11 KÖZLEKEDÉS

Nick község a Nyugat-dunántúli régióban, Vas vármegyében helyezkedik el, a sárvári kistérség tagja.

A Rába és a Répce folyó között, a megye északi részén, a Kőrös-patak mellett fekszik. A hozzá legközelebb eső város Répcelak, mely 2 km távolságot jelent, Sárvár 20km-re található, míg a megyeszékhely, Szombathely kb. 40 km-re található.

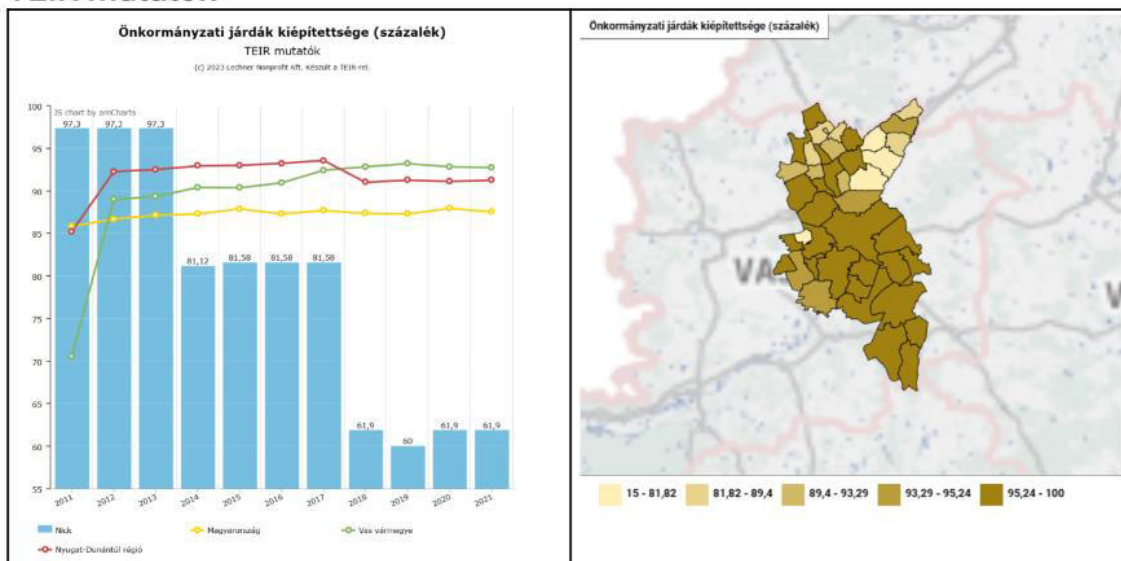
Közigazgatási területén áthalad az M86-os autópályát, az északi határszélét pedig érinti a 86-os főút is, az ország távolabbi részei felől ezek a legfontosabb közúti megközelítési útvonalai. A 86-osról Répcelak déli részén lekanyarodva, az M86-osról a répcelaki csomópontnál letérve érhető el a község. Megközelíthető még déli irányból, a 84-es főút felől is; mindkét irányban a Rábapályát Répcelakkal összekötő 8447-es úton érhető el.

A közúti tömegközlekedést a Volánbusz autóbuszai biztosítják.

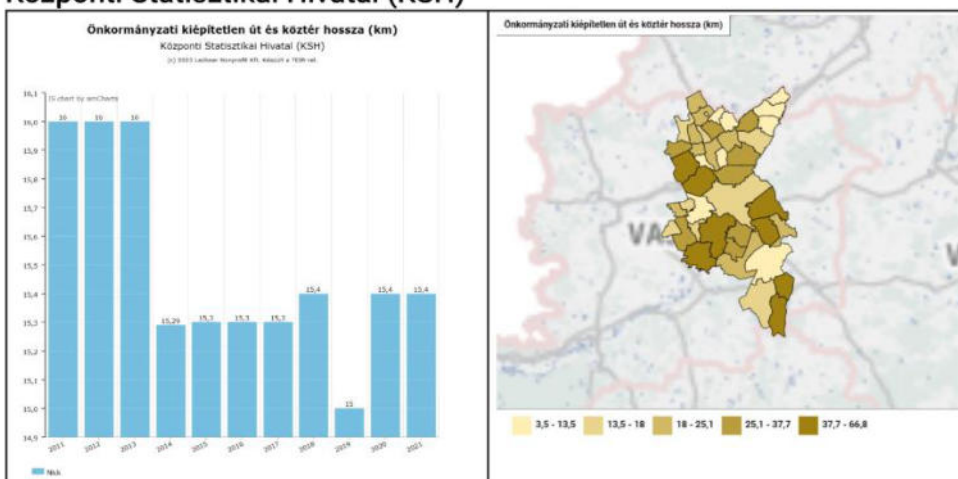
Vasútvonal ma már nem vezet át a településen. A legközelebbi vasúti csatlakozási lehetőséget ezért Répcelak vasútállomás kínálja, a GYSEV 16-os számú, Hegyeshalom-Csorna-Szombathely közötti vonalán. Korábban áthaladt a községen a Fertővidéki Helyiérdekű Vasút Fertőszentmiklós–Celldömölk közti szakasza, amelyen a településnek saját vasútállomása is volt, de ezt a vonalat már régen megszüntették, a legtöbb szakaszán el is bontották.

Közlekedési infrastruktúra

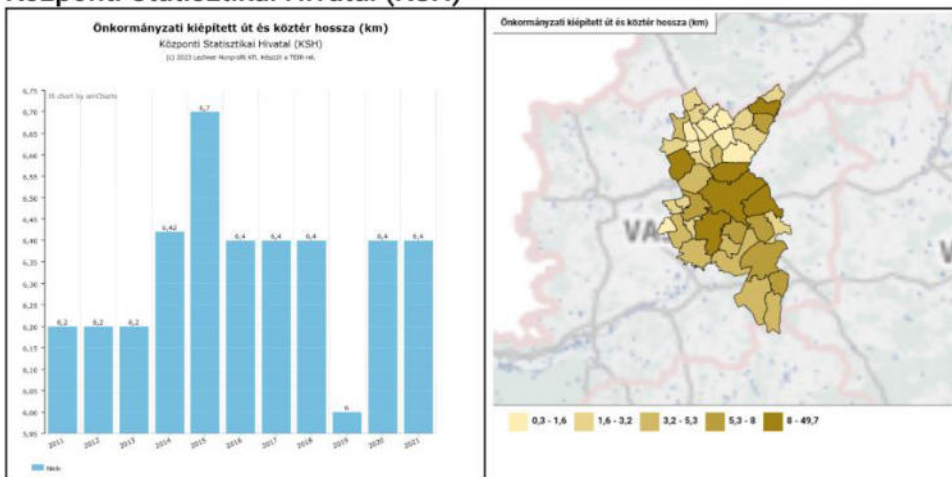
Önkormányzati járdák kiépítettsége (százalék) TEIR mutatók

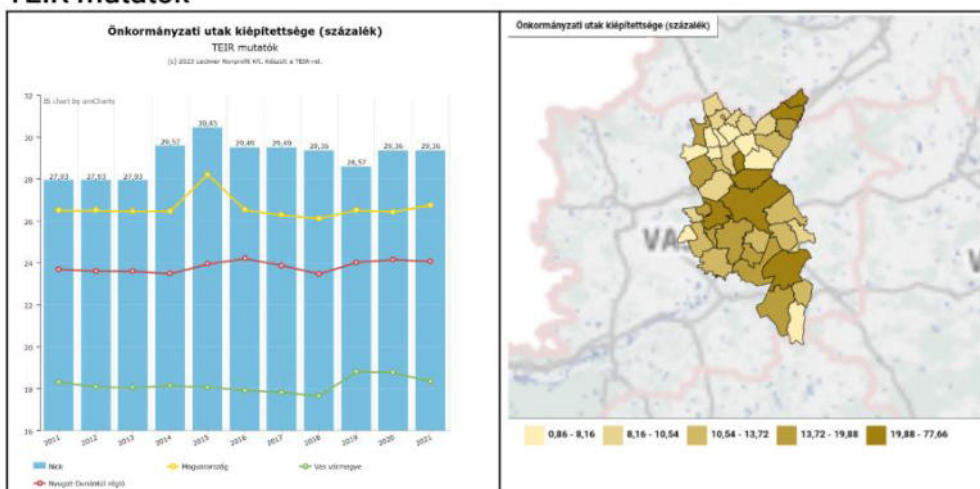
Önkormányzati kiépítetlen út és köztér hossza (km) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

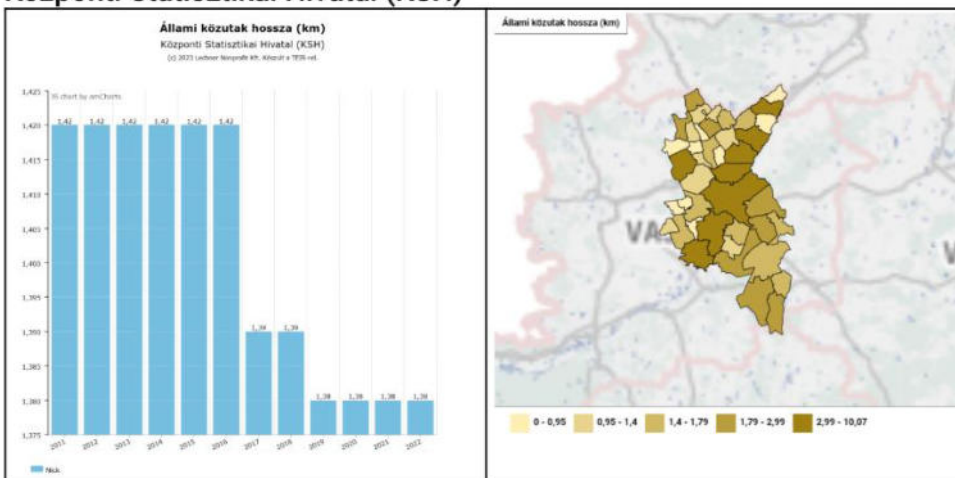
Önkormányzati kiépített út és köztér hossza (km) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

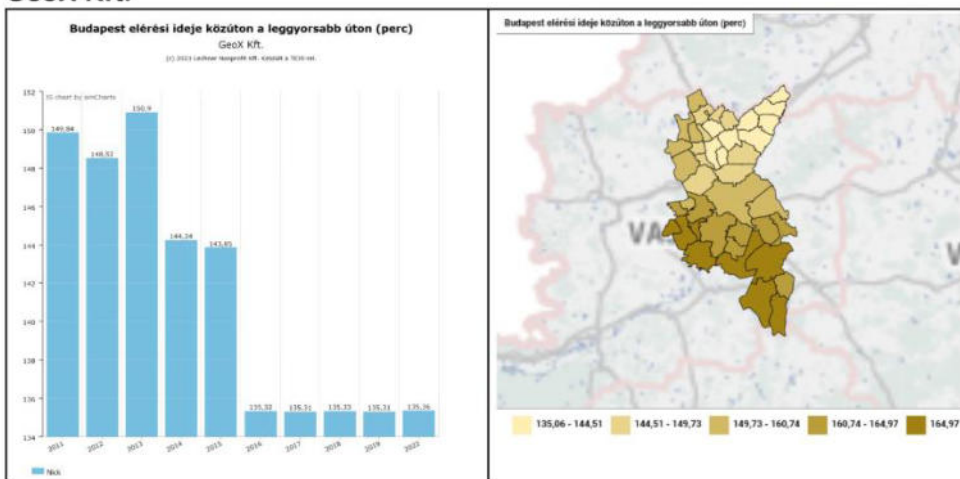
Önkormányzati utak kiépítettsége (százalék) TEIR mutatók

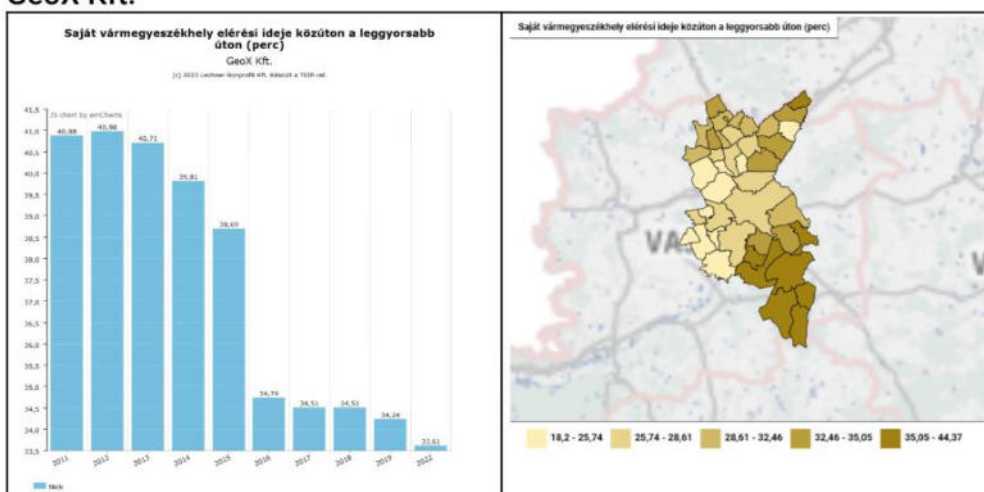
Állami közutak hossza (km) Központi Statisztikai Hivatal (KSH)

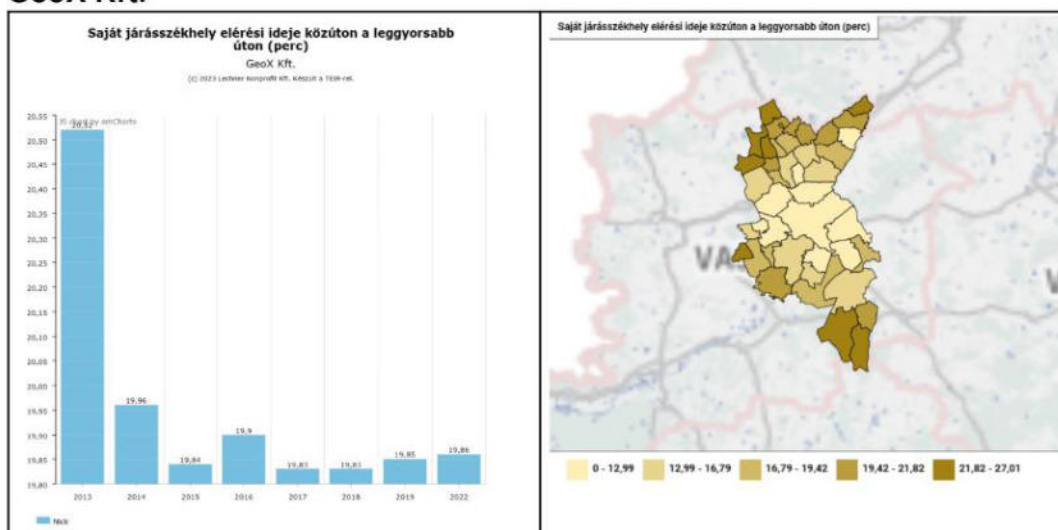
Budapest elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc) GeoX Kft.

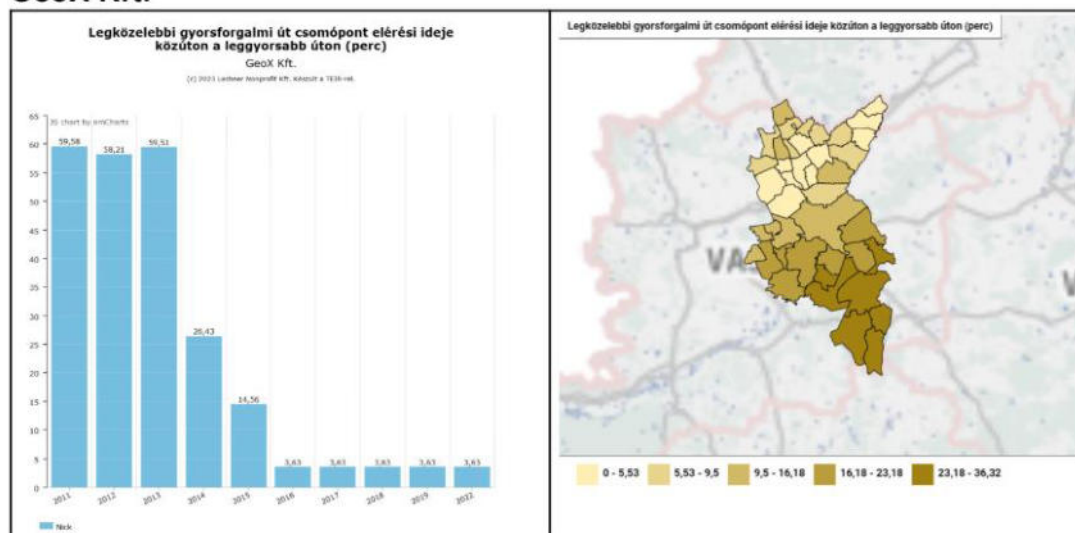
Saját vármegyeszékhely elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc) GeoX Kft.

Saját járásszékhely elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc) GeoX Kft.

Legközelebbi gyorsforgalmi út csomópont elérési ideje közúton a leggyorsabb úton (perc) GeoX Kft.

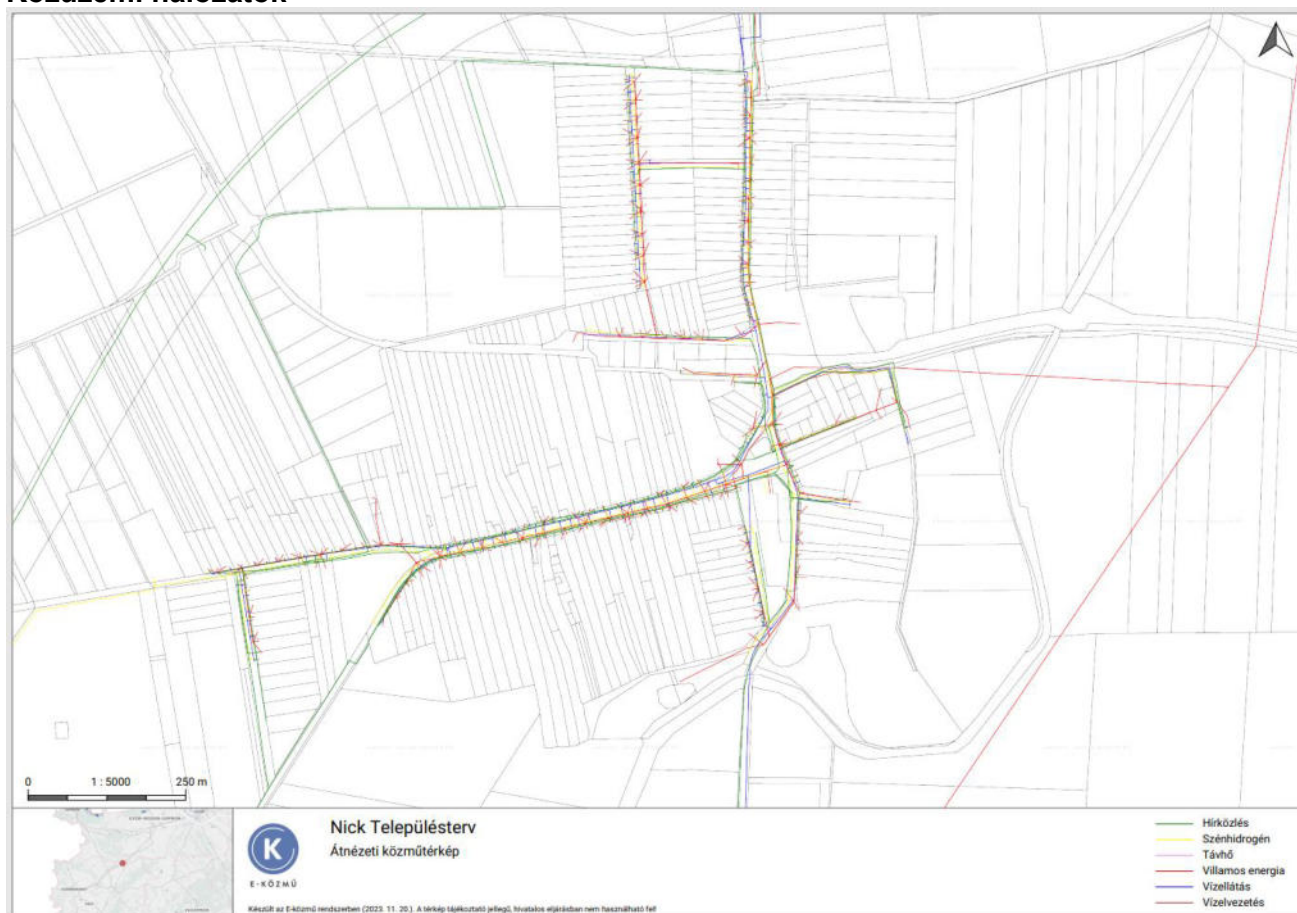

Az M86-os autópályát megépítése révén Budapest és a vármegyeszékhely elérése is gyorsabb lett 2016-os évtől. A legközelebbi gyorsforgalmi út csomópontja a település északi részén található, elérési ideje 3,63 perc.

Nick 2 településrészből áll. A Műgát mellett található üdülőfalut a Műgáti utcáról lehet megközelíteni, amely felújításra, korszerűsítésre szorul.

12 KÖZMŰVESÍTÉS, ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS, CSAPADÉKVÍZ- GAZDÁLKODÁS

Közüzemi hálózatok

Energiagazdálkodás és energiaellátás

■ Villamosenergia ellátás

Nick területének villamosenergia ellátása a Répcelak 132/22 kV-os transzformátorállomásból induló „RÁBAKECÖL” elnevezésű 22 kV-os gerincvezetésekről történik. A település villamosenergia igényét a gerincvezetésekről leágazó végponti transzformátor állomások látják el.

A terület biztonságos villamosenergia ellátására, üzemzavar esetén, tartalékol szolgálnak:

- Répcelak 132/22 kV-os alállomás „DÉLI KÖR” megnevezésű 22 kV-os gerincvezeték a 64-31 sz. távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül
- Répcelak 132/22 kV-os alállomás „SÁRVÁR” megnevezésű 22 kV-os gerincvezeték a 64-32 sz. távműködtetett oszlopkapcsolón keresztül

A község területén lévő kommunális fogyasztók villamos-energia ellátására 4 db 22/0,4 kV-os közcélú transzformátorállomás szolgál.

Tr. állomás neve	Állomás típusa	Állomás teljesítménye
Nick ksg	OTR 20/400	400 kVA
Nick Műgát ltp	FOTR 20/160	100 kVA

Nick TSZ	OTR 20/250	250 kVA
Nick Vízerőmű	ÉHTR	2x1000 kVA

A kommunális transzformátorállomások terhelése a kellő átalakítások után növelhető. A község természetes kommunális villamosenergia fogyasztásának növekedése fedezhető a meglévő transzformátorállomásokról.

A település közigazgatási határain belül, de a lakott területen kívül húzódik az országos alaphálózat Győrt Szombathellyel összekötő nagyfeszültségű (400 kV) távvezetéke, mely azonban a lakosság számára nem elérhető. Ez a hálózat stratégiai fontosságú, országokat összekötő villamos energia távvezeték hálózat része.

A jelen településrendezési tervben a 2026. évi koncepcióban elhatározott fejlesztések villamosenergia ellátását vizsgáljuk és csak azokat a területeket, hálózatra kapcsolása fejlesztési szempontból releváns.

1.sz. Lke jelű kertvárosias lakóterület

A fejlesztési terület a település középső részén található a Rákóczi Ferenc utca – József Attila utca kereszteződésében.

A fejlesztési terület jelenleg is ellátottnak minősül a József Attila utcai 0,4 kV-os légvezetékes hálózatnak köszönhetően.

3.sz. Gá jelű általános gazdasági terület

A fejlesztési terület a település K-i részén található a Dózsa köz É-i oldalán.

A fejlesztési területtől NY-i irányban található a települést ellátó „Nick ksg” megnevezésű transzformátor állomás, mely jelenleg is ellátja a Dózsa közt villamos energiával. Erre a hálózatra kisebb energiaigény esetén csatlakoztatható a terület, azonban nagyobb igény esetén új transzformátor állomás építése is szükségessé válhat.

A területen végzendő tevékenység, illetve a létesülő vállalkozás(ok) energia igényének függvényében lehet csak meghatározni a terület ellátásának paramétereit. A terület villamos energiaellátás szempontjából jó adottságokkal bír, ugyanis a települést ellátó közép feszültségű vezeték a terület közelében halad, így amennyiben nagyobb energiaigény szükséges a végezni kívánt tevékenységhez, új transzformátor állomás létesítése is lehetséges hosszú hálózat építése nélkül.

4.sz. Lf jelű falusias lakóterület

A fejlesztési terület a település É-i részén található a Petőfi Sándor utcai telkek K-i végében.

A fejlesztési területtől D-i irányban található a települést ellátó „Nick ksg” megnevezésű transzformátor állomás, mely ellátja a Petőfi Sándor utcát is villamos energiával. A Petőfi utcai hálózat meghosszabbításával, esetleges kapacitás bővítésével a terület a villamos energia hálózatra kapcsolható.

7.sz. Kb-lf jelű különleges idegenforgalmi terület

A fejlesztési terület a település K-i szélén, a Kis-Rába partján található.

A fejlesztési terület hálózatra csatlakoztatásához a települést ellátó transzformátor állomást megtápláló közép feszültségű hálózatról légvezetékes leágazást kell építeni egy új transzformátor számára.

A terület villamos energia ellátásához a következő munkálatok szükségesek:

- A települést ellátó transzformátor állomást megtápláló közép feszültségű légvezetékes hálózat alkalmas oszlopáról új, 22 kV-os légvezetékes hálózatot kell építeni egy új oszloptranzformátor állomás (Új OTR) megtáplálására kb. 1500 m nyomvonalhosszban
- A 22 kV-os leágazás végére, az ellátni kívánt terület NY-i oldalára egy új, 22/0,4 kV-os, oszloptranzformátor állomást kell létesíteni (ÚJ OTR)

- NFA2X típusú légvezetékes, vagy NAYY-J típusú földkábeles elosztóhálózat létesítése (a terület felosztása, a létesítendő utak és a fogyasztók számának függvényében)

8.sz. Közm jelű közlekedési és közmű területfelhasználás

A fejlesztési terület a település D-i részén található a Rába utca K-i oldalán.

A fejlesztési terület jelenleg is ellátottnak minősül a József Attila utcai 0,4 kV-os légvezetékes hálózatnak köszönhetően.

9.sz. Úh jelű üdülőházas és rekreációs erdő területfelhasználás

A fejlesztési terület a település K-i részén található a műgáti lakótelep mellett, a Rába töltés NY-i oldalán.

A fejlesztési terület hálózatra csatlakoztatása a területen található, jelenleg a műgáti lakótelepet ellátó „Nick Műgát ltp” megnevezésű transzformátor állomástól új kifeszültségű hálózat kiépítésével lehetséges.

A terület villamos energia ellátásához a következő munkálatok szükségesek:

- A fejlesztési terület középvezetékében található „Nick Műgát ltp” megnevezésű transzformátor állomás felülvizsgálata, szükség esetén az állomás rekonstrukciója, a transzformátor gép cseréje nagyobb teljesítményűre (160, 250 vagy 400 kVA).
- Új légvezetékes NFA2X típusú, vagy új földkábeles NAYY-J típusú hálózat kiépítése az ellátandó terület irányába

A fejlesztési terület középső részén halad keresztül a vízerőmű 22 kV-os, középfeszültségű betápláló kábele. Ez korlátozásokat jelent a területfelhasználás szempontjából, ezért a földkábel kiváltása, másik nyomvonalon vezetése szükségessé válhat, melynek költségét a vezeték tulajdonosa és üzemeltetője (közcéllú kábel esetén az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.) a kiváltást kezdeményező félre háríthatja. Ezzel a terület kialakításakor számolni kell.

11. sz. Lf jelű falusias lakóterület

A fejlesztési terület a település NY-i részén található a Táncsics Mihály utca NY-i oldalán.

A fejlesztési területtől ÉK-i irányban található a települést ellátó transzformátor állomás (Nick ksg), melyet megtápláló középfeszültségű légvezeték alkalmas oszlopáról új földkábeles leágazást kell építeni a létesítendő új transzformátor állomás (Új KTÁ) megtáplálására.

A terület villamos energia ellátásához a következő munkálatok szükségesek:

- A „Nick ksg” megnevezésű transzformátor állomást ellátó középfeszültségű légvezeték hálózat alkalmas oszlopáról új földkábeles leágazást kell építeni kb. 700 méter nyomvonalhosszban.
- A 22 kV-os földkábel végére, az ellátni kívánt területtől K-i irányba egy új, 22/0,4 kV-os, kompakt transzformátor állomást kell létesíteni (ÚJ KTÁ)
- NAYY-J típusú földkábeles elosztóhálózat létesítése (a terület felosztása és a fogyasztók számának függvényében)

■ **Közvilágítás**

Nick település meglévő közvilágítási hálózatát kompakt fénycsöves és nátrium-higanygőzös fényforrású közvilágítási lámpatestek alkotják. Egy pályázatnak köszönhetően a fényforrások cseréje zajlik, a munkák befejezése 2026 év 4. negyedévében várható. A település közvilágítási hálózatának üzemeltetését az önkormányzat által megbízott szakcég végzi.

Az új területek villamos hálózatának kiépítése során a légvezetékes hálózat tartószerkezeteire a közvilágítási lámpatestek felszerelhetőek lesznek. A lámpák ellátását az új területek villamos energia ellátására kiépítendő közcéllú hálózat NFA2X típusú szigetelt szabadvezeték 4+1 vezetős kialakításából adódóan ki lehet alakítani.

Az új területek földkábeles ellátása esetén az E.ON Észak-Dunántúli Áramhálózati Zrt. közcéllú hálózat építése során külön igénylés esetén a közcéllú hálózattal közös nyomvonalon, közös földárokba lefekteti a közvilágítási földkábeleket is. A földkábelekkel megtáplálhatóak lesznek a közvilágítási lámpaoszlopok (kandeláberek).

Az új területek közvilágítási hálózatát a meglévő közvilágítás vezérlésével össze kell kötni. Az új területeken létesítendő közvilágítási lámpatesteket javasolt korszerű, LED technológiás lámpatestekkel kialakítani.

■ **Gázellátás**

A településen kiépített középnyomású (3-4 bar) földgáz hálózat az MVM ÉGÁZ-DÉGÁZ Földgázhálózati Zrt. tulajdonában és üzemeltetésében áll. Földgázhálózat szempontjából a település két szomszédos településsel, Répcelakkal és Vámoscsaláddal áll összeköttetésben. Földgáz közműhálózat csak a település központi utcáin került kiépítésre, a műgát lakótelepi részen nincs kiépítve a közműhálózat.

A fejlesztési területek földgázgáz ellátása a meglévő közműhálózat kibővítésével valósítható meg. A felmerülő csatlakozási igények alapján a meglévő földgáz hálózat átmérőjét számítással ellenőrizni kell, és amennyiben szükséges, a hálózat fejlesztését el kell végezni.

■ **Távhőellátás**

A településen távhőszolgáltatás jelenleg nem működik, és a kialakítására gazdaságos kereteken belül nincs is lehetőség. A falusias lakóterületek lakásainak fűtése egyedi kialakítású.

■ **Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei**

A település közigazgatási határán, de a szomszédos Kenyeri település területén működik egy ritkaságnak számító, megújuló villamos energiát termelő kisvízerőmű, melyet a Rába folyóra építettek. A változó vízhozamot két speciális, közel vízszintes tengelyű turbina hasznosítja, melyek további különlegessége, hogy szíjhajtással forgatják a két egyforma, egyenként 770 kW teljesítményű generátort. Az erőmű évente átlagosan 9 millió kWh megtermelt villamos energiával kb. 3500-4000 családi ház villamos energiaszükségletét fedezi.

A településhez tartozó külterületi részeken szélerőmű, valamint naperőmű kialakítása is lehetséges, a domborzati viszonyok és környezeti adottságok alapján.

A villamos hálózat a megtermelt energia átvételére alkalmas, konkrét fejlesztési igény az esetleges erőmű létesítési szándék esetén kerül az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. részéről meghatározásra.

■ **Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése**

A település önkormányzati intézményeinek energiahatékonysága fejlesztendő, a közintézmények közül a kultúrház épületén használnak megújuló energiát hasznosító berendezést. Célszerű volna a jövőben ilyen berendezések (napelem, napkollektor, hőszivattyú) telepítése további épületeken is, a fejlesztésre pályázás útján lehet forrást szerezni.

■ **Elektronikus hírközlés**

Az elektronikus hírközlési építmények vonatkozásában, az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény 94. § (1) bekezdése szerint: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál, felújításánál – a külön jogszabályban meghatározott módon – biztosítani kell az elektronikus hírközlési építmények elhelyezésének lehetőségét.”

A postai létesítmények vonatkozásában a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. törvény 31. § (1) bekezdése alapján: „A település tervezésénél, rendezésénél, utak és közművek építésénél, korszerűsítésénél, egyéb építmények és más létesítmények megvalósításánál,

felújításánál biztosítani kell a postai szolgáltatóhelyek, felvételi pontok és kézbesítési pontok, valamint az egyetemes postai szolgáltatás teljesítését lehetővé tevő egyéb eszközök elhelyezésének lehetőségét.”

Az elhelyezés területét a 280/2024. (IX. 30.) kormányrendelet szabályozza, további műszaki iránymutatást az MSZ 7487 számú szabvány ad, míg az elhelyezés engedélyezésének feltételeit az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építmények építésével, engedélyezésével kapcsolatos szabályokat az elektronikus hírközlési építmények elhelyezéséről és az elektronikus hírközlési építményekkel kapcsolatos hatósági eljárásokról szóló 20/2020. (XII. 18.) NMHH-rendelet, továbbá az elektronikus hírközlési építmények egyéb nyomvonalas építményfajtákkal való keresztezéséről, megközelítéséről és védelméről szóló 8/2012. (I. 26.) NMHH-rendelet határozza meg.

Nick az országos hírközlési hálózatba optikai földkábeles hálózaton keresztül kapcsolódik. A hírközlési hálózat szempontjából a település két szomszédos településsel, Uraiújfaluval és Répcelakkal áll összeköttetésben optikai földkábeles hálózaton keresztül.

Postai hírközlés tekintetében a településen mobilposta szolgáltatás üzemel.

■ **Vezetékes hírközlési létesítmények**

A településen az e-közműben található információk alapján a 2Connect Távközlési Infrastruktúra és Hálózati Szolgáltatások Kft. és a Celldömölki Kábeltelevízió Kft. tulajdonában és üzemeltetésében álló vezetékes hírközlési hálózat üzemel, mely a lakosság számára elérhető. A hírközlési hálózatok az E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt. tulajdonában álló közcélú hálózattal közös oszlopsoron és saját tartószerkezeten váltakozva épültek ki. A távközlési légvezetékek vagy betongyámos faoszlopos, illetve a kifeszültségű szabadvezeték hálózatok beton, illetve faoszlopos tartószerkezetein kerültek elhelyezésre, az előfizetői csatlakozások ennek megfelelően föld- vagy légekábeles kivitelezéssel épültek ki.

A település lakott részén kívül, az M86 gyorsforgalmú út mentén a Pro-M Professzionális Mobil és Hálózati Szolgáltató Zrt., illetve a település északi részén, a Petőfi Sándor utca végében a Magyar Telekom Nyrt. tulajdonában és üzemeltetésében álló vezetékes hírközlési hálózat található, mely azonban a lakosság számára nem elérhető.

A település közigazgatási területén, de a lakott területen kívül húzódnak az országos alaphálózat villamos távvezetékei, melyek védővezetőjében optikai hírközlési vezeték található (OPGV), azonban ezen állomások közti kommunikáció zajlik. Ez a típusú vezetékes hírközlési forma a lakosság számára nem elérhető.

Az Önkormányzattól kapott információk alapján a Szupergyors Internet Projekt (SZIP) keretében a településen fejlesztés zajlik, a széles sávú internetszolgáltatás föld- és légvezetékes optikai hálózat a lakosság számára rövidesen elérhető lesz.

■ **Vezetékes telefon**

A településen vezetékes telefonhálózat minden utcára kiterjedően ki van építve, az országos, illetve a nemzetközi távhívó hálózathoz 95-ös távhívó számon csatlakozik. A lakosság kb. 70%-a csatlakozik a vezetékes hírközlési hálózathoz. A távbeszélő hálózatokon keresztül vehető igénybe az Internet, e-mail, Telefax és az adatátviteli szolgáltatások, az alközpont és a hálózatok jelentős tartalék kapacitással rendelkeznek.

A vezetékes távközlési hálózattal szemben alapvető követelmény a törzs és elosztóhálózat - más közművektől a szabványban előírt távolságok betartásával – közterületen történő megvalósítása.

A nagyegységű kábelek építése általában föld alatt történik, míg az elosztóhálózat, az előfizető leágazások a helyszíni adottságoktól függően föld alatt, illetve oszlopsoron kerülnek kialakításra.

A település területén nyilvános telefonfülke a kultúrház mellett, a Rákóczi utca 12. szám alatt üzemel.

■ **Kábel TV**

A településen kiépített vezetékes televízió hálózat (kábel-tv) a Celldömölki Kábeltelevízió Kft. tulajdonában és üzemeltetésében áll. A SZIP projekt keretében a kiépülő szélessávú internet hálózat nyújthat majd további lehetőséget az IPTV szolgáltatás keretei között.

■ **Vezeték nélküli elektronikus hírközlés**

■ Vezeték nélküli internet hálózat

A településen vezeték nélküli internet szolgáltató nincs. Egyedi szerződések alapján a One Magyarország műholdas internet szolgáltatása érhető el.

■ Mobiltelefon hálózat

A távközlési ellátottságot lényegesen növeli a mobiltelefonok használata. Ennek elméletileg területi korlátja nincs. A településen üzemelő és a tágabb térségben elhelyezett létesítmények, antennák segítségével, valamennyi vezeték nélküli táv- (T-Mobile, Yettel, One) és műsorelosztó szolgáltató megfelelő vételi lehetőséget tud biztosítani.

A település központjától É-i irányban, Répcelak településen, a központtól légvonalban kb. 2 km-re a mobil hírközlési hálózat adótornya, tetején annak antennái találhatóak. A mobilszolgáltatók honlapján nyilvánosan elérhető lefedettségi térképek alapján mindegyik mobilszolgáltató lefedettsége legalább 4G minőségben elérhető, a Yettel szolgáltató 5G minőségben is.

■ Földfelszín feletti műsorszórás

A település teljes területén a digitális földfelszíni műsorszórás egyedi antennákkal elérhető. A lakosság számára a One Magyarország műholdas TV szolgáltatása is elérhető.

■ **Fejlesztendő területek ellátása**

A fejlesztendő területek jelenleg vezetékes hírközlés szempontjából ellátatlanok, csak a vezeték nélküli hírközlési forma elérhető. A területek bekapcsolását alapvetően jellemzi, hogy célszerű a villamos hálózat építéséhez igazítani a hírközlési hálózat építését, amennyiben földkábeles hálózat épül, úgy célszerű a hírközlési hálózatot is földkábelrel építeni. Légvezetékes fejlesztés esetén pedig célszerű a közös tartószerkezet alkalmazása.

Az 1.sz. terület bekapcsolása a vezetékes hírközlési hálózatba jelenleg is megoldott, a József Attila utcai légvezetékes hálózata által.

A 3. sz. terület bekapcsolására a vezetékes hírközlési hálózatba a Dózsa köz földkábeles hálózatra csatlakoztatásával, mely a terület NY-i részén található. Amennyiben a terület többi részén is szükséges a hálózat elérése, a földkábel meghosszabbításával van lehetőség a bővítésre.

A 4.sz. terület bekapcsolására a vezetékes hírközlési hálózatba a Petőfi Sándor utcai légvezetékes hálózat meghosszabbításával van lehetőség. Célszerű a területen a földkábeles hálózat kiépítése.

A 7. és 9. sz. terület vezetékes hírközlési hálózatra kapcsolása gazdasági szempontból nem kifizetődő, ugyanis nagyon hosszú hálózat építése lenne szükséges. Célszerű azonban figyelembe venni a területen végezni kívánt tevékenységet, és megvizsgálni a vezetékes hírközlési hálózat feltétlen szükségességét. A jelenleg elérhető vezeték nélküli technológiák segítségével is teljes körű szolgáltatás érhető el.

A 8.sz. terület bekapcsolása a vezetékes hírközlési hálózatba jelenleg is megoldott, a Rába utcai légvezetékes hálózata által.

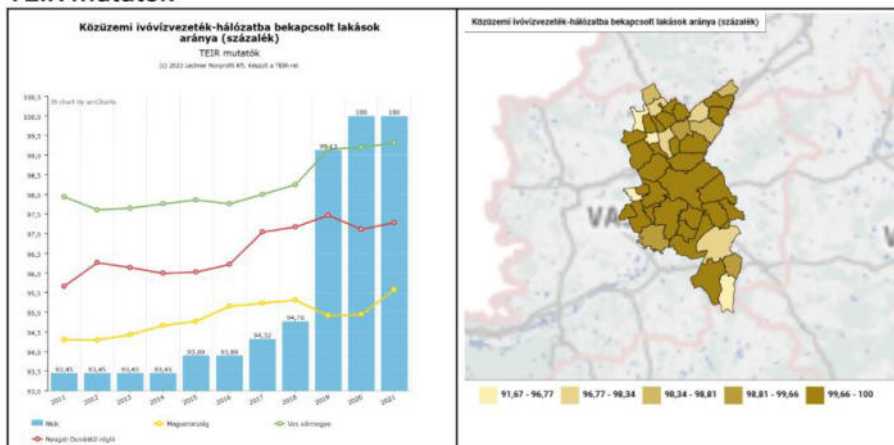
A 11.sz. terület bekapcsolása a vezetékes hírközlési hálózatba jelenleg is megoldott, a Táncsics Mihály utcai légvezetékes hálózata által.

A vezetékes hírközlési (táv és műsorelosztási) szolgáltatás bár műszaki megjelenésében közmű jellegű, szolgáltatása alanyi jogon történik. Ezért az igénylők ellátása is egyéni elbírálással, egyéni szerződéskötés alapján történik. A szükséges hálózatfejlesztést a szolgáltató saját beruházásként valósítja meg. A tervezett fejlesztési területek ellátása is ennek igénybevételével történhet.

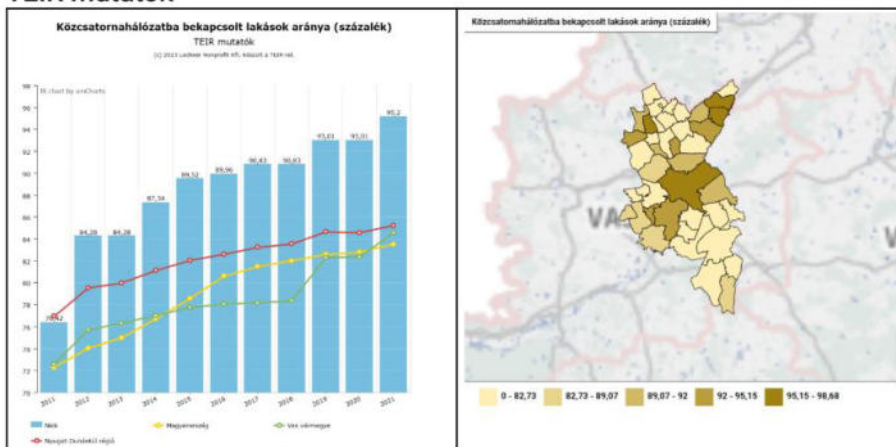
Gazdasági, illetve műszaki szempontból célszerű a földfeletti hálózat kialakítása. A föld feletti hálózat vezetőkeit célszerű közterületen, a zöld sávban elhelyezni. A fejlesztési területek hírközlési hálózatát a meglévő hálózat kibővítésével kell kiépíteni. Amennyiben a fejlesztendő terület villamosenergia ellátása légvezetékes hálózattal történik, célszerű a kifeszültségű hálózat tartószerkezeteit felhasználva közös oszlopsoros hírközlő hálózatot kiépíteni. Földkábeles erőátviteli hálózat esetén célszerű a hírközlő hálózatot is földkábeles hálózattal megvalósítani, azonban ennek kivitelezése költségesebb. A földkábeles hálózat mind üzembiztonsági, mind pedig esztétikai szempontból előnyösebb.

Vezeték nélküli mobil hírközlés szempontjából a megfelelő vételi viszonyokhoz szükséges antennák ugyan rendelkezésre állnak, de a vételi minőség további javítása, a várható további igények kielégítésére és a modernebb műszaki berendezések megjelenése miatt további antennák telepítési igénye nem zárható ki. Az antenna elhelyezésének szabályozásával biztosítani lehet, hogy a lakosságban ne keltsen félelmet és a település arculatát se befolyásolja hátrányosan, miközben minőségi szolgáltatás álljon rendelkezésre.

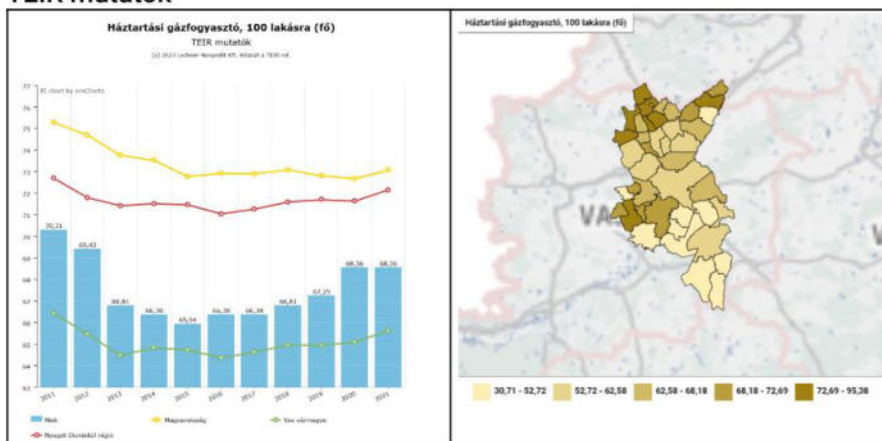
**Közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)
 TEIR mutatók**

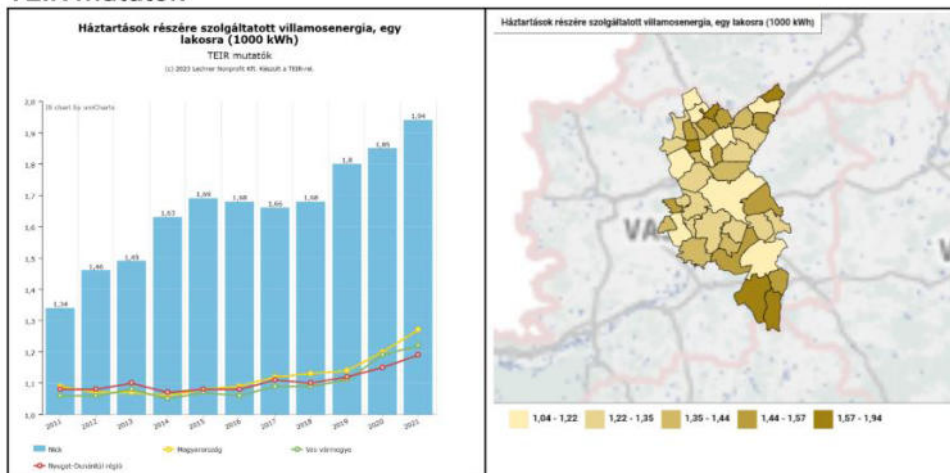
**Közcsatornahálózatba bekapcsolt lakások aránya (százalék)
 TEIR mutatók**

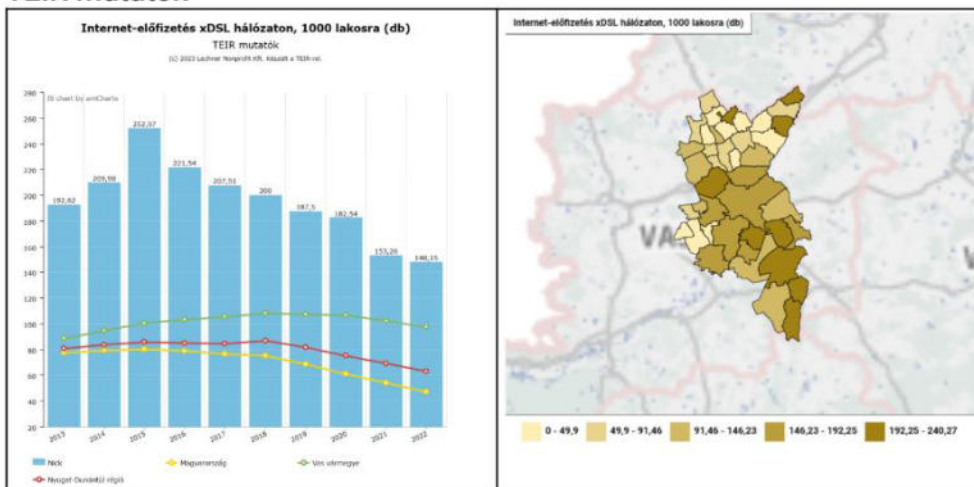
Háztartási gázfogyasztó, 100 lakásra (fő)
TEIR mutatók

Háztartások részére szolgáltatott villamosenergia, egy lakosra (1000 kWh)
TEIR mutatók

Internet-előfizetés xDSL hálózaton, 1000 lakosra (db)
TEIR mutatók

13 KATASZTRÓFAVÉDELEM, A TERÜLETEK HASZNÁLATÁT, ÉPÍTÉSI TEVÉKENYSÉGET BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK

A település közigazgatási területét fakadó és szivárgó víz által veszélyeztetett terület övezete érinti.

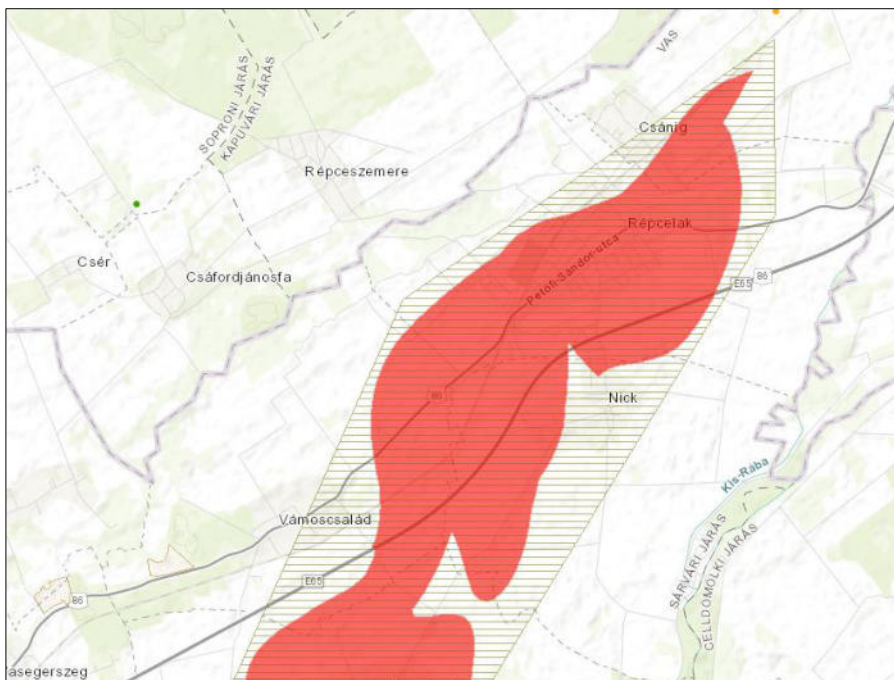
Mozgásveszélyes terület a település területén nem található.

A település közigazgatási területe nem tartozik földrengésveszélyes övezetbe, vagy szélerózióknak kitett területek közé.

Belvízveszély, belvizes probléma Nick területén szintén nem jellemző.

Veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem nem a település területén vagy környezetében nem működik.

Ásványi nyersanyag vagyon és bányatelek övezetével is érintett Nick.

14. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ A TELEPÜLÉSTERV VONATKOZÁSÁBAN

A dokumentáció célja Nick község új településterveinek elkészítése a hatályos jogszabályok (különösen a 419/2021. Korm. rendelet) alapján. A tervezés három fő részből áll: a jelenlegi helyzet feltárása (megalapozó vizsgálat), a fejlesztési elképzelések meghatározása (alátámasztó javaslat), valamint ezek környezeti hatásainak vizsgálata (környezeti értékelés).

A **megalapozó vizsgálat** bemutatja Nick jelenlegi állapotát. A település egy kis lélekszámú, vidéki község Vas vármegyében, ahol a népesség alacsony, de a természeti és táji adottságok kedvezőek. A község jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkezik a térségben, ugyanakkor gazdasági és demográfiai kihívásokkal is szembesül. A dokumentum részletesen elemzi a lakosság helyzetét, a gazdaságot, az infrastruktúrát, a környezet állapotát és a táji értékeket. Kiemeli, hogy a település fejlesztése során fontos a fenntarthatóság, az értékmegőrzés és a térségi kapcsolatok erősítése.

Az **alátámasztó javaslat** a jövőbeli fejlesztési irányokat foglalja össze. A fő cél egy élhető, fenntartható és fejlődőképes település kialakítása. Ennek érdekében:

- biztosítani kell a lakóterületek bővítését a jövőbeni lakásigényekhez,
- fejleszteni kell a helyi gazdaságot (különösen a turizmust és a mezőgazdaságot),
- javítani kell a közlekedést és a közműellátást,
- erősíteni kell a közszolgáltatásokat és az életminőséget,
- meg kell őrizni a település karakterét, építészeti és természeti értékeit.

A terv külön hangsúlyt fektet a népességmegtartásra, a helyi erőforrások kihasználására, valamint a zöldfelületek és a környezet védelmére. Új területek kijelölése is történik (pl. lakó- és gazdasági célra), de ezeknél fontos szempont a fenntartható területhasználat.

A **környezeti értékelés** azt vizsgálja, hogy a tervezett fejlesztések milyen hatással lesznek a környezetre. Megállapítja, hogy a településtervezés összhangban van a környezetvédelmi célokkal, és alapvetően nem okoz jelentős káros hatásokat, ha megfelelő intézkedések történnek. Ugyanakkor bizonyos fejlesztések (pl. új beépítések) hatással lehetnek a természeti területekre, ezért szükséges:

- a környezeti terhelések csökkentése,
- a zöldterületek védelme és fejlesztése,
- a fenntartható vízgazdálkodás és energiahasználat,
- valamint a környezeti hatások folyamatos nyomon követése (monitoring).

A dokumentum kiemeli, hogy a környezeti vizsgálat kötelező része a településtervezésnek, és célja a negatív hatások megelőzése vagy mérséklése.

- **Összességében**

A három dokumentum egy egységes tervezési folyamatot alkot. A cél, hogy Nick község fejlődése:

- fenntartható legyen,
- megőrizze természeti és épített értékeit,
- javítsa a lakosság életminőségét,
- és erősítse a település gazdasági és társadalmi helyzetét.

A tervezés során fontos szempont az egyensúly a fejlesztés és a környezetvédelem között, valamint a helyi adottságokra épülő, hosszú távon is működőképes fejlődés biztosítása.

15. ALÁÍRÓLAP

Felelős tervező:

Németh Géza
TT-1 08/0065

Munkatárs:

Leitner Attila

Régészeti szakértő

Losonczi Máté
régészeti szakértői szám: 21-0513

Közlekedéstervező:

Musicz Róbert
Tkö 11-0550

Közműtervező:

Horváth Ervin
TE-T 18-0033
TV-T 18-0033

Hírközlési szaktervező:

Szakács Levente
EN-VI, TE, TH 08-01371

Tájrendezési tervező:

Szűcs Gábor
TK/1 19 0458, SZTjV-031

Önkormányzati főépítész:

Tokodi Zoltán
TT 08-0108